

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Ekonomická fakulta
Katedra strukturální politiky EU a rozvoje venkova

Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: Obchodní podnikání

**Komparace nabídky služeb a jejich vliv na místní
rozvoj ve zvolených obcích – Hluboká nad Vltavou,
Trhové Sviny**

Vedoucí diplomové práce
Dr. Ing. Dagmar Škodová Parmová

Autor
Bc. Hana Syrovátková

2011

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích 29. 4. 2011

.....
Hana Syrovátková

Poděkování

Můj dík patří vedoucí práce Dr. Ing. Dagmar Škodové Parmové za poskytnutý odborný dohled a pozitivní přístup při zpracování této diplomové práce.

Hana Syrovátková

Obsah

1	Úvod	4
2	Teoretický úvod do problematiky cestovního ruchu	6
2.1	Vznik a vývoj cestovního ruchu	6
2.1.1	Vývoj cestovního ruchu v České republice	7
2.2	Organizace a řízení cestovního ruchu v České republice	7
2.3	Základní předpoklady rozvoje cestovního ruchu	8
2.4	Základní pojmy cestovního ruchu	8
2.5	Typologie cestovního ruchu	9
2.5.1	Formy cestovního ruchu	9
2.5.2	Druhy cestovního ruchu	10
2.6	Trh cestovního ruchu	12
2.6.1	Specifické rysy trhu cestovního ruchu	13
2.7	Postavení cestovního ruchu v národním hospodářství	13
2.7.1	Cestovní ruch jako součást spotřeby obyvatelstva	13
2.7.2	Vztah cestovního ruchu k odvětvové struktuře národního hospodářství	14
2.7.3	Cestovní ruch jako oblast podnikatelských příležitostí a významný faktor zaměstnanosti	14
2.7.4	Vliv cestovního ruchu na rozvoj územních celků	14
3	Metodika	16
3.1	Cíl práce	16
3.2	Metody a techniky	16
4	Základní charakteristiky Jihočeského kraje	18
4.1	Přírodní podmínky a geografická charakteristika	18
4.2	Obyvatelstvo	20
4.3	Zaměstnanost	20
4.4	Správa a ekonomika	22
4.5	Okres České Budějovice	23
5	Trhové Sviny	25

5.1	Historie	25
5.2	Vzdělání a zdravotnictví.....	26
5.3	Doprava	26
5.4	Ubytování	27
5.5	Stravování.....	29
5.6	Pamětihodnosti	30
5.7	Kultura a volný čas.....	32
5.8	Sport	33
5.9	Atraktivita v okolí Trhových Svinů	33
6	Hluboká nad Vltavou	35
6.1	Historie	35
6.2	Vzdělání a zdravotnictví.....	36
6.3	Doprava	36
6.4	Ubytování	37
6.5	Stravování.....	39
6.6	Pamětihodnosti	39
6.7	Kultura a volný čas.....	41
6.8	Sport	45
7	Jak cestovní ruch ovlivňuje příjmy obcí	49
7.1	Daňové příjmy	49
7.1.1	Výnos daně z nemovitosti	49
7.1.2	Výnos daně z přidané hodnoty	50
7.1.3	Výnos daní z příjmů	50
7.2	Příjmy organizací obcí.....	51
7.3	Správní a místní poplatky.....	52
7.4	Granty a dotace.....	53
7.4.1	Dotace ze státního rozpočtu, státních fondů a od jiných samosprávných celků..	53
7.4.2	Dotace z Evropské unie	54
7.4.3	Dotace od jiných organizací	55
7.5	Shrnutí	55

8	Multiplikační efekt cestovního ruchu	57
8.1	Přímé výdaje	57
8.2	Nepřímé výdaje	59
8.3	Indukované výdaje.....	61
8.4	Shrnutí	63
9	Hodnocení nabídky cestovního ruchu a návrhy zlepšujících opatření .	65
9.1	Hluboká nad Vltavou.....	65
9.1.1	Řízení cestovního ruchu	66
9.2	Trhové Sviny	67
9.2.1	Zveřejňování akcí prostřednictvím webového portálu Kudy z nudy.....	68
9.2.2	Projektový manager.....	69
9.2.3	Zpřístupnění kostela Nejsvětější Trojice veřejnosti	69
9.2.4	Trhové Sviny obrazem	71
10	Závěr.....	73
11	Summary	74
12	Zdroje	76
13	Seznam obrázků	81
14	Seznam tabulek	81
15	Seznam příloh.....	82

1 Úvod

Cestovní ruch již dnes lidé vnímají jako neodmyslitelnou součást svého života, ať už jako spotřebitelé, kteří skrz něj uspokojují část svých potřeb, nebo jako pracující, kteří spoluvytváří nabídku na trhu cestovního ruchu a vnímají ho tudíž jako svoji obživu. Cestovní ruch neboli turismus, je jedním z nejvýznamnějších odvětví světového hospodářství z hlediska produktu i z hlediska zaměstnanosti. Každý rok se v rámci cestovního ruchu dává do pohybu obrovské množství lidí, kteří dočasně opouštějí svá trvalá bydliště, aby poznali jiné kouty světa, odpočinuli si díky změně prostředí a aktivit, prospěli svému zdraví nebo z celé řady dalších důvodů. Naproti tomu v ekonomice se díky této migraci lidí přesouvají obrovské sumy peněz, které tvoří významnou část celosvětově vytvořeného produktu.

Cestovní ruch je specifickým odvětvím, které je obtížné přesně vymezit. Prolíná se takřka celou ekonomikou, na kterou má veskrze pozitivní dopady a rozvíjí se díky němu řada dalších oborů. Pro mnoho obcí nebo i celých regionů je cestovní ruch hlavním nástrojem ekonomického rozvoje a růstu.

Jižní Čechy jsou jedním z nejnavštěvovanějších regionů v České republice, hlavním turistickým cílem jsou zde kulturně historické pamětihodnosti a přírodní atraktivity. Předností jižních Čech, která přispívá k jejich malebnosti a relativní čistotě je i nízký podíl průmyslu. Jihočeský kraj jako celek má pro rozvoj cestovního ruchu dobré předpoklady a do značné míry jich také využívá. V rámci regionu jsou však mezi jednotlivými okresy a ještě více mezi jednotlivými obcemi výrazné rozdíly a cestovní ruch v jižních Čechách rozhodně není konstantní veličinou. Jsou zde obce, pro které je cestovní ruch opravdu hlavním nástrojem ekonomické prosperity, na druhé straně zde existují i obce, kterých se cestovní ruch příliš nedotýká zejména pro nedostatek významných primárních atraktivit.

Vznik této práce je podněten potřebou definovat ekonomiku cestovního ruchu na konkrétních příkladech, vymezit její hranice, nahlédnout do jejího fungování a zhodnotit její možnosti a vliv na obce. Nároky na úroveň a množství poskytovaných služeb rostou geometrickou řadou a do oblasti cestovního ruchu je tak zapojováno čím dál tím více dalších odvětví. Cestovní ruch je ovšem průřezové odvětví definované nikoli stranou nabídkovou, jako většina ostatních odvětví, nýbrž stranou poptávkovou. Právě tato skutečnost je důvodem obtížné definovatelnosti ekonomiky cestovního ruchu a její diferenciaci od odvětví ostatních.

Co turistům nabízejí obce s rozvinutým cestovním ruchem a co obce, kde je cestovní ruch zastoupen jen málo? Jakou měrou se která odvětví podílí na cestovním ruchu, jak moc je cestovní ruch v konkrétních podmínkách diverzifikován? Ovlivňuje cestovní ruch významnou

měrou příjmy obecního rozpočtu? Jak moc cestovní ruch stimuluje rozvoj ostatních odvětví ekonomiky? Jak lze lépe využívat potenciálu k cestovnímu ruchu v obcích? To jsou jen některé z otázek, na které jsou v práci hledány odpovědi.

2 Teoretický úvod do problematiky cestovního ruchu

2.1 Vznik a vývoj cestovního ruchu

Cestování je staré jako lidstvo samo, existuje již od pravěku a jeho motivy jsou rozličné. V pravěku se cestovalo především za obživou, ve starověku za zbožím, při vybírání daní a při dobývání nových území, ve středověku zejména za studiem, vírou a bohatstvím (objevitelské a kolonizační plavby). [3]

Zrod cestovního ruchu v dnešním smyslu slova je obvykle datován do počátku 17. století, účastnili se ho tehdy především šlechtici a tovaryši a motivem jejich cesty bylo zejména získávání zkušeností. [2]

Masové formy nabývá moderní cestovní ruch až v druhé polovině 19. století, hlavní příčinou změny je průmyslová revoluce, díky níž zaznamenala velmi dynamický rozvoj doprava. Průmyslová revoluce však zapříčinila i další nově se vyskytující motivy cestovního ruchu, zejména potřebu rekreace, protože pracovní síla se začala přesouvat z polí do továren. Dalším důležitým motivem byla potřeba vzdělání, která s narůstající technizací samozřejmě rostla. Díky směnnému provozu začali mít lidé více volného času, a díky efektivnější výrobě rostlo i bohatství společnosti, což jsou základní podmínky cestovního ruchu.

W. Freyer člení rozvoj cestovního ruchu do čtyř hlavních etap, které rozlišuje dle převládajícího dopravního prostředku, dle motivace a dle počtu účastníků a jejich původu. [2]

Tab. 1: Fáze vývoje cestovního ruchu dle Freyera

Epocha	Období	Dopravní prostředek	Motivace	Účastníci
Předfáze	do roku 1850	pěšky, kůň, drožka, zčásti loď	poutní cesty, křížácké výpravy, obchod, objevitelské cesty, vzdělání	Elita, šlechta, vzdělání, obchodníci
Počáteční fáze	1850 - 1914	železnice, parní loď	zotavení, rekreace	nová střední vrstva
Rozvojová fáze	1914 - 1945	železnice, automobil, autobus, letadlo	léčení, rekreace, komerční účely	pracující s vyšší životní úrovní
Vrcholová fáze	od roku 1945	automobil, letadlo	regenerace, rekreace, komerční účely	všechny vrstvy (vyspělých zemí)

Pramen: Malá, V. Cestovní ruch (Vybrané kapitoly). Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 1999. ISBN 80-7079-443-7, str. 32

2.1.1 Vývoj cestovního ruchu v České republice

Vývoj cestovního ruchu v České republice je možné rozdělit do tří hlavních etap, a to na etapu mezi světovými válkami, na etapu po 2. světové válce a na etapu po roce 1989. Už v roce 1888 však v Praze vznikl Klub českých turistů, který pořádal hromadné zájezdy nejen po kontinentální Evropě, ale i kupříkladu na Island, Saharu či do Ameriky. Na konci 19. století se v Česku rozvíjela zejména pěší turistika, nezaostávala ale ani lyžařská. [3]

Meziválečné období

V meziválečném období kvetl zejména organizovaný cestovní ruch, v roce 1920 zahájil svou činnost ČEDOK, který se brzy zařadil mezi největší cestovní kanceláře na světě. Dominantním trendem byl v té době tramping, stranou nezůstávala ani vodní turistika či horolezectví a vysokohorská turistika. [3]

Období po 2. světové válce do roku 1989

Po 2. světové válce se uzavřely hranice České republiky směrem na západ, což vedlo především k posílení domácího cestovního ruchu. Česká republika tudíž realizovala prakticky pouze pasivní cestovní ruch. [3]

V 50. letech začíná éra chataření a chalupaření, které jsou specifickým rysem České republiky dodnes. Kolem roku 1990 mělo vlastní nebo pronajatou chatu 20% domácností. [3]

Dalším fenoménem tohoto období byly hromadné organizované zájezdy, které doprovázela rozsáhlá výstavba rekreačních komplexů situovaných v atraktivních přírodních lokalitách. [3]

Období po roce 1989

Nejvýznamnějším faktorem změny bylo otevření hranic a čeští turisté tudíž začali jezdit do zahraničí, ovšem v mnohem větší míře začali jezdit zahraniční turisté do Česka. Další významnou změnou je privatizace a liberalizace trhu, díky níž vzrostl počet subjektů působících v cestovním ruchu a v návaznosti rostla i infrastruktura cestovního ruchu. [3]

2.2 Organizace a řízení cestovního ruchu v České republice

Od roku 1963 působil Vládní orgán pro cestovní ruch jako poradní ústřední orgán vlády ČSR pro organizaci a řízení cestovního ruchu. Jako nižší články řízení byly ustaveny komise cestovního ruchu při krajských národních výborech. [1]

V souvislosti s federálním uspořádáním republiky byl Vládní výbor zrušen a řízení cestovního ruchu bylo svěřeno do kompetence ministerstva obchodu a cestovního ruchu a národním výborům republik. [1]

Po roce 1989 připadla problematika cestovního ruchu do kompetence Ministerstva obchodu a cestovního ruchu ČR ve spolupráci s ministerstvy zahraničního obchodu, zahraničních věcí a ministerstvem vnitra. [1]

V rámci reorganizace státní správy bylo Ministerstvo obchodu a cestovního ruchu zrušeno k 31. 12. 1991 a problematika cestovního ruchu byla svěřena do působnosti Ministerstva hospodářství ČSR. V rámci Ministerstva hospodářství vznikly speciální útvary se zaměřením na cestovní ruch, a to Odbor cestovního ruchu, Rada pro cestovní ruch a Česká centrála cestovního ruchu (dnešní agentura CzechTourism). [1]

V roce 1996 bylo zrušeno Ministerstvo hospodářství a cestovní ruch se přesunul do kompetence nového Ministerstva pro místní rozvoj ČR, v rámci nějž byl začleněn pod sekci regionální politiky. [1]

2.3 Základní předpoklady rozvoje cestovního ruchu

- svoboda pohybu;
- existence volného času;
- dostatečná míra uspokojení základních životních potřeb;
- existence potenciálu cestovního ruchu;
- stupeň technického rozvoje, který umožní výstavbu potřebné infrastruktury. [2]

2.4 Základní pojmy cestovního ruchu

WTO definuje **cestovní ruch** jako „činnost osoby, cestující na přechodnou dobu do místa mimo místo bydliště a to na dobu kratší než je stanovena, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě.“ [2, s. 11]

Základními rysy cestovního ruchu tedy jsou: změna místa stálého bydliště, dočasnost cesty a pobytu a jejich nevýdělečný charakter. [2]

„Rezidentem (stálým obyvatelem) v mezinárodním cestovním ruchu ve vztahu k dané zemi se rozumí osoba, která žije v dané zemi alespoň jeden rok před příjezdem do jiné země na dobu kratší jednoho roku. Rezidentem v domácím cestovním ruchu ve vztahu k určitému místu se rozumí osoba, která žije v daném místě alespoň šest měsíců před příjezdem do jiného místa na dobu kratší šesti měsíců.

Návštěvníkem v mezinárodním cestovním ruchu je osoba, která cestuje do jiné země, než v níž má své trvalé bydliště na dobu nepřekračující jeden rok, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštívené zemi. Návštěvníkem v domácím cestovním ruchu je osoba, která má trvalé bydliště v dané zemi a která cestuje na jiné místo v zemi mimo své bydliště na dobu kratší než šest měsíců, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě.

Turistou v mezinárodním cestovním ruchu je osoba, která cestuje do jiné země než v níž má své obvyklé bydliště, na dobu zahrnující alespoň jedno přenocování, avšak ne delší jednoho roku, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštívené zemi. Turistou v domácím cestovním ruchu se rozumí osoba trvale usídlená v zemi, která cestuje do jiného místa odlišného od jejího místa bydliště, na dobu zahrnující alespoň jedno přenocování, ale ne na dobu delší šesti měsíců, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě.

Výletníkem v mezinárodním cestovním ruchu je osoba, která cestuje do jiné země než v níž má své trvalé bydliště, na dobu kratší než 24 hodin, aniž by v navštívené zemi přenocovala, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštívené zemi. Výletníkem v domácím cestovním ruchu je osoba trvale usídlená v dané zemi, která cestuje do místa odlišného od místa jejího trvalého bydliště na dobu kratší 24 hodin, aniž by v navštíveném místě přenocovala, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě.“ [2, s. 12-14]

2.5 Typologie cestovního ruchu

Cestovní ruch můžeme členit z mnoha hledisek. Základní členění rozlišuje formy a druhy cestovního ruchu. Formu cestovního ruchu determinuje motivace účasti na cestovním ruchu, hlavní aktivita, kterou účastník uspokojuje své potřeby. Druhy cestovního ruchu zohledňují průběh cestovního ruchu a způsob jeho realizace v závislosti na vnějších podmínkách, rozlišují se podle několika kritérií.

2.5.1 Formy cestovního ruchu

- rekreační cestovní ruch – jeho specifickým typem, charakteristickým především pro Českou republiku, je chataření a chalupaření;
- kulturně poznávací cestovní ruch;
- cestovní ruch s náboženskou orientací;

- cestovní ruch se vzdělávacími motivy;
- cestovní ruch se společenskými motivy;
- zdravotně orientovaný cestovní ruch;
- sportovně orientovaný cestovní ruch – jeho specifickou formou je tzv. lovecká turistika, bývá sem řazeno i tzv. sportovní diváctví;
- cestovní ruch orientovaný na poznání přírodního prostředí – takovým typem cestovního ruchu je i ekoturistika;
- cestovní ruch s dobrodružnými motivy;
- cestovní ruch s profesními motivy;
 - obchodní cestovní ruch;
 - kongresový cestovní ruch;
 - cestovní ruch veletrhů a výstav;
 - incentivní cestovní ruch.
- cestovní ruch specificky orientovaný – do této kategorie patří například nákupní nebo politický cestovní ruch. [2]

V praxi se jednotlivé formy cestovního ruchu obvykle prolínají, výskyt v čisté formě je spíše zvláštností.

2.5.2 Druhy cestovního ruchu

Cestovní ruch se dělí na druhy, které jsou determinovány následujícími kritérii.

- „místo realizace;
- vztah k platební bilanci státu;
- délka pobytu;
- způsob zabezpečení cesty a pohybu;
- počet účastníků;
- způsob financování;
- věk účastníků;
- převažující prostředí pobytu;
- ostatní kritéria.“ [2, s. 16]

Cestovní ruch dle místa realizace

- domácí cestovní ruch – účastníci cestovního ruchu při něm nepřekračují státní hranice své země;

- zahraniční cestovní ruch – vždy při něm dochází k překračování hranic;
 - cestovní ruch vnitrostátní – zahrnuje veškerý cestovní ruch na území určitého státu, sestává tedy z cestovního ruchu domácího a z aktivního cestovního ruchu zahraničního;
 - cestovní ruch národní – zahrnuje veškerý cestovní ruch obyvatelstva určitého státu, sestává tedy z cestovního ruchu domácího a z pasivního cestovního ruchu zahraničního.
- mezinárodní cestovní ruch – jde o zahraniční cestovní ruch více států či regionů;
- cestovní ruch světový – veškerý cestovní ruch na světě, při kterém jsou překračovány hranice států;
- cestovní ruch světa – souhrn veškerého cestovního ruchu na světě bez výjimek. [2]

Cestovní ruch dle vztahu k platební bilanci státu

- zahraniční cestovní ruch aktivní = tzv. neviditelný export – zahrnuje příjezdy zahraničních návštěvníků do určité země;
- zahraniční cestovní ruch pasivní = tzv. neviditelný import – zahrnuje výjezdy obyvatel určitého státu do zahraničí. [2]

Cestovní ruch dle délky pobytu

- krátkodobý – doba pobytu není delší než 3 přenocování;
- dlouhodobý – doba pobytu více než 3 přenocování, nejvíce však 6 měsíců v domácím cestovním ruchu a 1 rok v zahraničním cestovním ruchu. [2]

Cestovní ruch dle způsobu zabezpečení cesty a pobytu

- organizovaný – cestu i pobyt zajišťuje cestovní kancelář nebo jiný podnikatelský subjekt a účastník cestovního ruchu si kupuje ucelený zájezd;
- neorganizovaný – veškeré služby si zajišťuje sám účastník. [2]

Cestovní ruch dle počtu účastníků

- individuální – účastník cestuje sám nebo nejvýše s rodinou;
- skupinový – cestuje celý kolektiv účastníků cestovního ruchu. [2]

Cestovní ruch dle způsobu financování

- komerční – veškeré náklady si účastník hradí plně sám;

- sociální – část nákladů spojených s účastí na cestovním ruchu hradí nějaká organizace či instituce. [2]

Cestovní ruch dle věku účastníků

- „cestovní ruch dětí;
- cestovní ruch mládeže;
- cestovní ruch seniorů;
- cestovní ruch rodin s dětmi;
- cestovní ruch lidí mezi 40-50 lety“ [2, s. 25] – znaky: odrostlé děti, ekonomicky aktivní, dostatek volného času, dobrý fyzický stav.

Cestovní ruch dle převažujícího prostředí pobytu

- „městský cestovní ruch;
- venkovský cestovní ruch;
- lázeňský cestovní ruch;
- cestovní ruch ve střediscích cestovního ruchu.“ [2, s. 26]

Cestovní ruch je možno členit i podle dalších hledisek, například dle ročního období, dle způsobu ubytování, dle použitého dopravního prostředku apod. [2]

2.6 Trh cestovního ruchu

Trh je oblastí ekonomiky, kde dochází ke směně zboží a služeb, ke střetu nabídky s poptávkou. Na trhu cestovního ruchu se směřují zejména služby a tento trh je vymezen subjekty a objekty cestovního ruchu. [2]

„**Subjekty** cestovního ruchu vstupují na trh cestovního ruchu jako kupující, tj. účastníci cestovního ruchu“ [2, s. 40], a jako prodávající. Proávající jsou reprezentováni především právníckými nebo fyzickými osobami prodávajícími služby a zboží, a dále zprostředkovateli, jejichž funkcí je přiblížení nabídky poptávce a tvorba ucelených produktů cestovního ruchu.

„**Objekty** cestovního ruchu jsou hmotné a nehmotné statky, které se stávají předmětem koupě a prodeje“ [2, s. 41], tedy služby a zboží.

Střetávání objektů a subjektů trhu je z prostorového hlediska různě kumulováno, trhy cestovního ruchu proto rozlišujeme dle místa realizace na trh místní, regionální, národní, mezinárodní a světový. [2]

2.6.1 Specifické rysy trhu cestovního ruchu

- vysoká míra závislosti na přírodních a kulturně historických atraktivitách;
- místní vázanost těchto atraktivit - jejich využití je tedy možné jen za předpokladu přemístění zákazníka (účastníka cestovního ruchu), čímž dochází k opačnému pohybu než na běžných trzích;
- ekonomické využití atraktivit cestovního ruchu se v rozhodující míře děje formou poskytování služeb;
- služby cestovního ruchu mají pomíjivý charakter a nelze je skladovat, jejich tvorba, realizace a spotřeba je tedy místně i časově spojena;
- uspokojení potřeb a spokojenost zákazníka se vyznačuje vysokou mírou subjektivity;
- místní a časové oddělení nabídky, poptávky a spotřeby;
- vysoká míra sezónnosti;
- značné ovlivnění mimoekonomickými faktory – například počasí, přírodní katastrofy, politická situace, válečné konflikty, společensky patologické jevy apod.;
- výrazně mezinárodní charakter. [2]

2.7 Postavení cestovního ruchu v národním hospodářství

Cestovní ruch je složitý sociálně ekonomický jev, který se dotýká celé řady odvětví, proto není snadné jej přesně vymezit. Přesto je díky své významnosti chápán jako samostatná oblast národního hospodářství. Postavení cestovního ruchu v národním hospodářství, je dáno zejména jeho:

- vlivem na velikost spotřeby obyvatelstva;
- postavením v odvětvové struktuře národního hospodářství;
- spoluúčastí při vytváření podnikatelských příležitostí a pracovních míst;
- působením na rozvoj územních celků;
- multiplikačními účinky na národní ekonomiku. [2]

2.7.1 Cestovní ruch jako součást spotřeby obyvatelstva

Cestovní ruch je jednou z významných cest uspokojování potřeb lidí, tudíž i významnou součástí jejich spotřeby. Kvantitativně lze postavení cestovního ruchu ve spotřebě obyvatel vyjádřit například jako podíl výdajů na cestovní ruch na celkových výdajích obyvatelstva. [2]

2.7.2 Vztah cestovního ruchu k odvětvové struktuře národního hospodářství

Cestovní ruch je odvětvím průřezovým, na jeho existenci a rozvoji se podílí větší či menší měrou celá řada oborů lidské činnosti, které svými výkony zajišťují účast na cestovním ruchu. Z této důležité skutečnosti pak vztah cestovního ruchu k odvětvové struktuře národního hospodářství vyplývá. Odvětví, které s cestovním ruchem souvisí, můžeme rozdělit na dvě základní skupiny, a to na odvětví s přímým bezprostředním vztahem k cestovnímu ruchu a na odvětví s nepřímým, zprostředkovaným vztahem k cestovnímu ruchu. [2]

Mezi odvětví s přímým vztahem k cestovnímu ruchu patří ta „odvětví, jež se svými výkony přímo podílejí na uspokojování potřeb účastníků cestovního ruchu. Účastníci cestovního ruchu se tedy stávají přímým segmentem jejich trhu“ [2, s. 74]. Přesto tato odvětví zaměřují svoji činnost na poskytování služeb účastníkům cestovního ruchu v různé míře významnosti, pro některé je to činnost hlavní, pro jiné spíše doplňková. Tato odvětví jsou součástí ekonomiky cestovního ruchu.

Do druhé skupiny, tedy mezi odvětví s nepřímým vztahem k cestovnímu ruchu, se řadí odvětví, která se na uspokojování potřeb účastníků cestovního ruchu nepodílejí přímo. Účastník cestovního ruchu tedy není jejich cílovou skupinou, tato odvětví však vytvářejí všeobecné podmínky pro cestovní ruch. Jejich produktem je zejména infrastruktura cestovního ruchu a výkony, které jako „meziprodukty“ dále zpracovávají odvětví z první skupiny. Tato odvětví jsou součástí průmyslu cestovního ruchu. [2]

2.7.3 Cestovní ruch jako oblast podnikatelských příležitostí a významný faktor zaměstnanosti

Opět z mnohostrannosti a průřezovosti cestovního ruchu lze odvodit jeho úlohu při vytváření podnikatelských příležitostí a jeho vliv na zaměstnanost. Díky specifčnosti cestovního ruchu v oblasti lokalizace je cestovní ruch hlavním tvůrcem podnikatelských příležitostí a s nimi ruku v ruce i pracovních míst v regionech, ve kterých by provozování jiných výdělečných činností bylo značně neefektivní. Celkový dopad cestovního ruchu na zaměstnanost se však kvantifikuje nesnadno, a to kvůli částečnému zapojení velkého množství odvětví do cestovního ruchu. [2]

2.7.4 Vliv cestovního ruchu na rozvoj územních celků

Cestovní ruch má největší vliv přirozeně na ty územní celky, ve kterých je hlavním zdrojem příjmů a ve kterých je jen malý potenciál pro výraznější rozvoj jiných ekonomických

činností. V takových územních celcích je cestovní ruch dominantním činitelem rozvoje a má zde významné ekonomické dopady. Cestovní ruch zvyšuje úroveň a bohatství územních celků jednak díky zvýšeným spotřebním výdajům, dále díky vyšším daňovým příjmům a různým poplatkům, také díky snižování nezaměstnanosti, v neposlední řadě pomáhá vytvářet investiční příležitosti, s jeho rozvojem se zlepšuje úroveň infrastruktury, kterou využije i místní obyvatelstvo a díky podněcování rozvoje dalších navazujících ekonomických aktivit. [2]

3 Metodika

3.1 Cíl práce

Cílem práce je hodnocení nabídky služeb cestovního ruchu ve městech Hluboká nad Vltavou a Trhové Sviny a jejich komparace z hlediska přínosnosti cestovního ruchu pro obec a její rozpočet.

Hlavnímu cíli práce předcházejí cíle dílčí, které reprezentují jednotlivé kroky vedoucí ke splnění cíle hlavního. Dílčí cíle zahrnují především zmapování služeb cestovního ruchu ve vybraných městech, dále analýzu dopadů cestovního ruchu na rozpočet vybraných obcí a v neposlední řadě také provedení a vyhodnocení dotazníkového šetření mezi provozovateli služeb cestovního ruchu se zaměřením na stanovení multiplikátoru cestovního ruchu.

3.2 Metody a techniky

Diplomová práce se dělí na část teoretickou a praktickou a vznikala v několika fázích metodického postupu.

Stanovení výzkumného problému

První fáze je přípravná fáze, jejíž součástí je volba tématu a tvorba zadání práce, z něhož se dále vychází. Práce náleží do oboru cestovní ruch a v rámci tohoto oboru je zaměřena na hodnocení nabídky služeb a komparaci dvou destinací.

Studium odborné literatury

Následnou fází práce lze specifikovat jako analýzu v teoretické rovině. Zahrnuje sběr informací prostřednictvím studia odborné literatury, při kterém byly použity zejména metody kompilace, sumarizace a abstrakce. Získané poznatky se staly podkladem pro zpracování literární rešerše.

Charakteristika vybraného území

Důležitou rolí v pochopení trhu, který práce analyzuje, hraje bezesporu také poznání socioekonomického a přírodního kontextu. Tato fáze směřuje k představení vybraných destinací prostřednictvím regionu, jehož jsou součástí a definuje tak specifika daného trhu, která determinují jeho nabídkovou stranu. Mezi užití metody se řadí komparace a analogie, dále indukce, dedukce, matematické metody a metody sumarizační a kompilační.

Analýza stavu nabídky cestovního ruchu

Tato fáze posouvá práci ke zkoumání konkrétních nabídek v oblasti cestovního ruchu ve vybraných destinacích. Metodami, jež sloužily této části práce, byly zejména metody analyticko-syntetické, a dále sumarizační, analogické a v neposlední řadě kompilační. Zdroji, které v této fázi hrály významnou roli, byly především propagační materiály, zdroje internetové a ve velké míře také osobní zkušenosti autorky a nestandardizované rozhovory.

Realizace dotazníkového šetření

Metodou použitou pro primární výzkum bylo dotazníkové šetření. Soubor standardizovaných otázek byl určen provozovatelům služeb cestovního ruchu a byl zaměřen na posouzení multiplikačního efektu cestovního ruchu ve zkoumaných oblastech. Výzkum byl proveden dotazováním autorkou při osobních setkáních, výjimečně i prostřednictvím e-mailové komunikace a zúčastnilo se ho 52 zařízení cestovního ruchu působících v katastrálním území obcí Hluboká nad Vltavou a Trhové Sviny reprezentovaných provozovateli, majiteli nebo managementem. Zkoumaná zařízení cestovního ruchu mají povahu poskytovatelů stravovacích, ubytovacích, kulturních nebo sportovních služeb. Vzor standardizovaného dotazníku je uveden v příloze č. 1.

Hodnocení nabídky cestovního ruchu

S využitím všech předchozích zjištění a poznatků z primárních i sekundárních zdrojů bylo v poslední fázi práce provedeno závěrečné hodnocení nabídky cestovního ruchu obou destinací a jejich komparace se zaměřením na prospěšnost cestovního ruchu dané lokalitě a rozpočtům obou měst.

4 Základní charakteristiky Jihočeského kraje

Jihočeský kraj je jedním ze 14 krajů České republiky a společně se Západočeským krajem tvoří region soudržnosti Evropské unie NUTS 2 Jihozápad. Kraj je hojně navštěvován účastníky cestovního ruchu, k čemuž přispívají v nejvyšší míře hrad a zámek Český Krumlov, zámek Hluboká nad Vltavou a přehradní nádrž Lipno. Již tradičně se jedná o oblast více zemědělskou než průmyslovou, což prospívá přírodním krásám a rozhodně je z hlediska cestovního ruchu pozitivem. Krajskou metropolí jsou již od konce 13. století České Budějovice, kdy byly jako královské město plánovaně postaveny na soutoku řek Vltavy a Malše.

Obr. 1: Znak Jihočeského kraje

Pramen: Znaky a symboly Jihočeského kraje [online]. České Budějovice: Jihočeský kraj, 2005 [cit. 2011-02-05]. Dostupné na WWW: <[http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par\[id_v\]=348&par\[lang\]=CS](http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par[id_v]=348&par[lang]=CS)>

4.1 Přírodní podmínky a geografická charakteristika

Jihočeský kraj se rozkládá celkem na 10 057 km² a je tak druhým největším krajem České republiky. Třetinu tohoto území zaujímají lesy a 4 % pokrývají vodní plochy. Kraj se rozprostírá na poměrně uzavřeném geografickém území, jehož jádro tvoří jihočeská kotlina. Na jihozápadě je chráněna Šumavou, na severozápadě ji ohraničují výběžky Brd, na severu je obklopena Středočeskou žulovou vrchovinou, na východě ji stírá Českomoravská vrchovina a na jihovýchodě se střetává s Novohradskými horami. V jihočeské kotlině se nachází 2 pánve, a to Českobudějovická a Třeboňská.

Jihočeský kraj je dlouhodobě vnímán především jako zemědělská oblast s rozvinutým rybníkářstvím a lesnictvím. V minulosti, zejména v 16. století, zde bylo vybudováno přes 7 000 rybníků, jejichž celková rozloha je dnes více než 30 000 hektarů. Dodnes se ve většině z nich

spolupráce je Euroregion Šumava, který v současné době sdružuje přibližně 125 obcí z Domažlicka, Klatovska, Prachaticka, Českokrumlovska a Strakonicka. Zahraničními partnery Euroregionu Šumava jsou Euroregio Bayerischer Wald – Unterer Inn v Bavorsku a Regionalmanagement Mühlviertel v Horním Rakousku. Pozitiva této spolupráce spočívají především ve vzájemném předávání zkušeností a ve vytváření a realizaci společných projektů, a to zejména v oblasti dopravy a služeb cestovního ruchu. [11]

Jihočeský kraj se neřadí mezi oblasti bohaté na surovinové zdroje, zejména energetické zdroje se tu nenacházejí téměř žádné. Tento fakt je však jedním z faktorů, díky kterým lze životní prostředí Jihočeského kraje charakterizovat v porovnání s ostatními kraji České republiky jako méně poškozené. Lesní porosty jsou zde ze čtyř pětín hodnoceny jako bez poškození, ze zbývajících jedné pětiny jako mírně poškozené. Ovzduší kraje je jedno z nejčistších v celé republice.

4.2 Obyvatelstvo

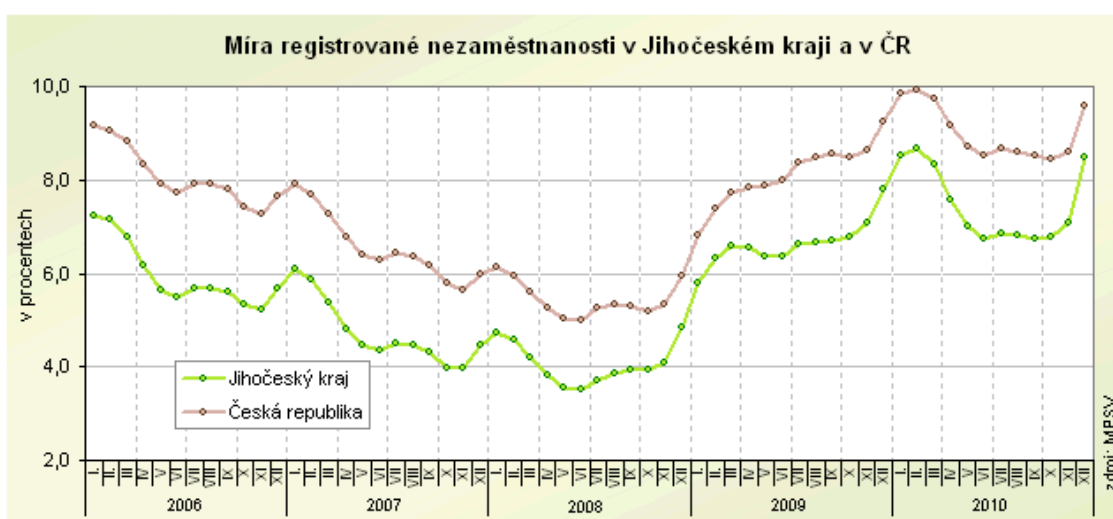
K 30. září 2010 žilo v Jihočeském kraji dle údajů Českého statistického úřadu [12] celkem 638 291 obyvatel, z toho 50,7 % představovaly ženy. Kraj tedy obývá asi 1/17 obyvatel České republiky, kterých bylo též k 30. 9. 2010 celkem 10 526 685. Počet obyvatel v kraji již několik let roste, za rok 2010 přibylo 648 osob, rozhodující podíl na tomto zvýšení má příznivý vývoj přirozeného přírůstku obyvatel. Díky velké výměře a poměrně malému počtu obyvatel je charakteristikou Jihočeského kraje nejmenší hustota zalidnění z celé České republiky, a to 63 obyvatel na 1 km². Nejvyšší hustotu zalidnění má okres České Budějovice, kde žije téměř třetina všech obyvatel kraje. V 5 největších městech kraje (České Budějovice, Tábor, Písek, Strakonice, Jindřichův Hradec), tj. ve 0,8 % všech jihočeských obcí, žije třetina Jihočečů, naproti tomu ve třetině nejmenších jihočeských obcí, tj. ve 208 obcích, žijí pouhá 3,3 % obyvatel kraje. Obyvatelstvo kraje má poměrně nízký věkový průměr ve srovnání s průměrem celorepublikovým, pouhých 40,7 roku, populace však stárne. [13] Podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním počítaný z osob patnáctiletých a starších je v kraji 11,5 %, více vysokoškolsky vzdělaných osob má pouze Hlavní město Praha, Jihomoravský a Plzeňský kraj. [14]

4.3 Zaměstnanost

Míra nezaměstnanosti v Jihočeském kraji k 31. 12. 2010 činila dle Českého statistického úřadu [15] 8,5 % a byla tak o 0,7 % vyšší než v prosinci 2009. Stále je však

o 1,1 % menší než celorepublikový průměr. Úřady práce evidovaly v Jihočeském kraji celkem 29 545 uchazečů o zaměstnání, z toho 52,2 % mužů, 14 % osob se zdravotním postižením, 7 % absolventů a mladistvých. Podpora v nezaměstnanosti byla poskytnuta 11 834 uchazečům, kteří tvoří 40 % všech evidovaných nezaměstnaných. Volných pracovních míst bylo k 31. 12. 2010 evidováno celkem 1 850, na jedno volné pracovní místo tedy připadá v průměru 10,3 uchazečů. Podle okresů vykazují nejnižší nezaměstnanost České Budějovice (6,5 %), další v pořadí jsou Prachatice, Písek, Jindřichův Hradec, Tábor, Strakonice a nejvyšší nezaměstnanost v kraji vykazuje Český Krumlov (11,4%).

Obr. 3: Graf míry registrované nezaměstnanosti v Jihočeském kraji a v ČR

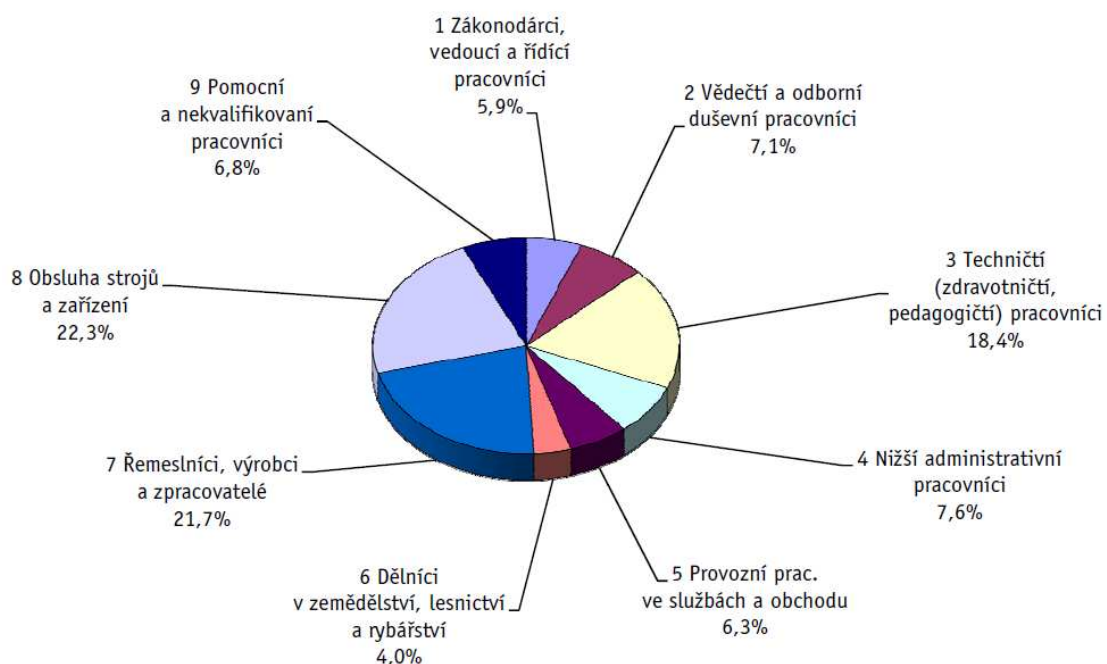
Pramen: Nezaměstnanost v Jihočeském kraji k 31. 12. 2010 vzrostla [online]. České Budějovice: Český statistický úřad, 2011. Posl. úpravy: 12. 1. 2011 [cit. 2011-02-06]. Dostupné na WWW:

<http://www.czso.cz/xcr/redakce.nsf/i/nezamestnanost_v_jihoceskem_kraji_k_31_12_2010_vzrostla>

Průměrná měsíční mzda v Jihočeském kraji je dle údajů Českého statistického úřadu 20 325 Kč a kraj se tak řadí na 10. místo z 14 krajů České republiky. [16] Dle informačního systému o průměrném výdělků ISPV zřízeném Ministerstvem práce a sociálních věcí byl medián hodinového výdělků v podnikatelské sféře České republiky za 3. čtvrtletí roku 2010 121 Kč, v Jihočeském kraji 109 Kč, čímž se řadí na předposlední místo, nižší mzdy pobírají pouze zaměstnanci v Karlovarském kraji. Medián hodinové mzdy v hlavní třídě 5 Provozní pracovníci ve službách a obchodu klasifikace KZAM, kam spadá většina pracovníků v cestovním ruchu, byl ve 3. čtvrtletí 2010 v celé České republice pouhých 78 Kč, a to je druhé nejnižší číslo z 9 hlavních tříd (hned po hlavní třídě 9 Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci). V hlavní třídě 5 Provozní pracovníci ve službách pracuje v České republice 7,9 % pracovníků

podnikatelské sféry. [17] V Jihočeském kraji je medián hodinové mzdy v hlavní třídě 5 Provozní pracovníci ve službách a obchodu také 78 Kč, vzhledem k obecně nízkým mzdám v Jihočeském kraji oproti republikovému mediánu je to vysoké číslo, všechny ostatní hlavní třídy mají medián hodinové mzdy oproti České republice o ca. 10 % nižší, vyjma hlavní třídy 6 Dělníci v zemědělství, lesnictví a rybářství, kteří jsou v Jižních Čechách ceněni dokonce více než v ostatních částech republiky. Pracovníků v hlavní třídě 5 Provozní pracovníci ve službách a obchodu je v Jihočeském kraji 6,3 %. [18]

Obr. 4: Struktura zaměstnanců dle hlavních tříd KZAM v Jihočeském kraji

Pramen: Regionální statistika ceny práce [online]. Zlín: Trexima, 2010. Posl. úpravy: 9. 12. 2010 [cit. 2011-08]. Dostupné na WWW: <<http://www.ispv.cz/cz/Vysledky-setreni/Aktualni.aspx>>

4.4 Správa a ekonomika

V Jihočeském kraji bylo k 1. 1. 2003 zřízeno 17 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a 37 správních obvodů obcí s pověřeným úřadem. Pověřené obecní úřady spravují obce v území, které je skladebné do okresů i do správních obvodů obcí s rozšířenou působností. Celkem je v kraji 623 samosprávných obcí, z nich má 52 status města. Nejmenší obcí nejen v kraji, ale i v celé České republice je obec Vlkov v okrese České Budějovice s 18 trvale žijícími obyvateli.

Na tvorbě hrubého domácího produktu České republiky se kraj v roce 2009 podílel pouze 5,2 %, v přepočtu na 1 obyvatele dosahuje 86,2 % celorepublikového průměru. Jihočeský kraj je již tradičně vnímán jako oblast zejména zemědělská, v rostlinné výrobě převažuje pěstování obilnin, olejnin a píce, významná je též produkce brambor. V živočišné výrobě se jedná zejména o chov skotu a prasat. Celkově se zde vytváří zhruba 11 % zemědělské produkce celé republiky. Významnou roli hraje již zmíněné rybníkářství, z jihočeských rybníků pochází asi polovina celorepublikové produkce ryb, poměrně značný je také podíl v chovu vodní drůbeže, tedy kachen a hus. Kraj nepatří mezi rozhodující průmyslové oblasti, průmysl je koncentrován výrazněji měrou v českobudějovické aglomeraci, dále zejména v okresech Tábor a Strakonice.

4.5 Okres České Budějovice

Nejstarší osídlení okresu je doloženo z doby bronzové, první slovanští obyvatelé osídlili především Pomalší. Nejstarší písemná zmínka je potom o obci Doudleby (r. 1008), z konce 12. století jsou zmínky o osadách Borovany, Olešnice, Mohuřice, Něchov, Todně a Žár. Hlavní vlna osídlení proběhla ve 13. a 14. století. Významné postavení mělo od samého počátku královské město České Budějovice, které založil v roce 1265 český král Přemysl Otakar II.

Českobudějovický okres patří k územím s vysokou intenzitou dopravy, a to jak železniční, tak silniční. Problémem je, že okres není dostatečně napojen na mezinárodní komunikační síť, což omezuje rozvoj podnikatelských aktivit. Silniční síť není vybudována rovnoměrně. Severní část okresu má komunikace kvalitnější a hustější než část jižní, kde se projevuje vliv pohraničí. Rozhodující silniční tahy jsou Dolní Dvořiště - České Budějovice - Praha (E 55), Třeboň - České Budějovice - Plzeň (E 49). Ostatní komunikace jsou převážně místního významu.

Mezi nejznámější a nejvíce navštěvované památky patří především pseudogotický zámek Hluboká nad Vltavou, dále bývalý lovecký zámek Ohrada u Hluboké nad Vltavou, v němž je Národní zemědělské muzeum a hrad v Nových Hradech s expozicí hyalitového skla. Nejstarší z církevních staveb pocházejí z doby románské (Hosín - nejstarší sakrální stavba v okrese, Horní Stropnice), mnoho kostelů je ve slohu gotickém (např. v Dolním a Horním Bukovsku, Doudlebech, Ševětíně, dominikánský klášter v Českých Budějovicích) a barokním (v Trhových Svinech - Nejsvětější Trojice, v Dobré Vodě u Českých Budějovic, Dobré Vodě u Horní Stropnice, Týně nad Vltavou). Mezi kulturní památky patří celá řada měšťanských domů v Českých Budějovicích, které jsou součástí městské památkové rezervace. V řadě vesnic se dochovala charakteristická lidová architektura, tzv. selské baroko. Původní ráz si zachovaly

především Holašovice (část obce Jankov), které byly zařazeny mezinárodní organizací pro výchovu, vědu a kulturu UNESCO do Seznamu chráněných památek, dále Bavorovice a Munice (části obce Hluboká nad Vltavou), Malé Chrástany a Plástovice (části obce Sedlec), Mazelov, Radošovice, Vitín a Záboří.

Kulturní zařízení se nacházejí především ve městech, na venkově zaujímají toto místo zejména veřejné knihovny. Celkem je v okrese 149 knihoven (vč. poboček), 16 muzeí a památníků, 28 galerií. Významné postavení má Jihočeské divadlo, Jihočeské muzeum a Alšova jihočeská galerie. Způsob života tohoto regionu zachycují muzea v Českých Budějovicích (vlastivědné muzeum, muzeum koněpřežky, motocyklové muzeum), v Týně nad Vltavou (vlastivědná expozice, sbírka vltavínů pocházejících z nalezišť kolem obcí Homole a Vrábče, informace o Jaderné elektrárně Temelín), v Purkarcí (vorařské muzeum), v Rudolfově (hornické muzeum), v Lišově (muzeum hracích strojků), v Žumberku (muzeum lidového nábytku), Buškův hamr nedaleko Trhových Svinů (strojní kovárna poháněná vodou) a mnoho dalších kulturních a technických památek. Pro tělesnou výchovu a sport je v okrese k dispozici 12 stadiónů, 33 koupališť a bazénů, 364 hřišť, 86 tělocvičen, 6 zimních stadiónů a řada dalších zařízení.

Přírodní prostředí s vysokou lesnatostí, vodními plochami a velkým počtem kulturních památek je využíváno k návštěvám a rekreaci občany z celé České republiky a v hojně míře i zahraničními turisty. [19]

5 Trhové Sviny

Trhové Sviny jsou městem ležícím v jižní části českobudějovického okresu, na pomezí Třeboňské pánve a Novohradských hor. Jako bývalé okresní město tehdejšího stejnojmenného okresu jsou Trhové Sviny dosud místním hospodářským a správním centrem. Mají téměř pět tisíc obyvatel, rozlohu více než 52 km² a leží 458 metrů nad mořem. Trhové Sviny i jejich 13 místních částí jsou cestovním ruchem poznamenány poměrně málo, což je dáno zejména nedostatkem významných primárních atraktivit cestovního ruchu.

Obr. 5: Znak města Trhové Sviny

Pramen: Město Trhové Sviny [online]. Trhové Sviny: 2010 [cit. 2011-02-16]. Dostupné na WWW: <http://www.tsviny.cz/pages/stranka.php?id=3>

5.1 Historie

Historie Trhových Svinů sahá do poloviny 13. století, kdy na soutoku Trhovosvinenského a Farského potoka, kudy vedla stará obchodní cesta, vznikla osada s hradem, původně nazývaná nejspíše Svinice. Majitelem panství byl rod Vítkovců, brzy však přešlo do vlastnictví Rožmberků, kteří je připojili k panství novohradskému. Za husitských bojů byl hrad roku 1420 dobyt a obsazen Janem Žižkou. V této době zchátral do té míry, že jej Rožmberkové, po opětovném nabytí vlastnictví, ponechali svému osudu a prakticky sloužil pouze jako zdroj stavebního materiálu. Z hradu, který stával v místech zdejšího Kozinova náměstí, nezbyly do dnešní doby žádné viditelné pozůstatky, z někdejšího panského sídla snad pochází pouze některé sklepní prostory okolních domů.

V průběhu 15. století získalo městečko několik privilegií, zejména právo odúmrtí, které obyvatelům umožňovalo odkázat komukoli svůj majetek. Další významnou výsadou bylo právo pořádat dvakrát ročně trhy, kterými se město proslavilo a podle nichž se od té doby jmenuje Trhové Sviny. Městu bylo dále uděleno právo mílové a právo várečné. Zejména v souvislosti s právem mílovým začali ve městě v hojném počtu vznikat cechy, jelikož toto právo zaručovalo řemeslníkům sdruženým v cechu monopol v daném městě a v okruhu jedné míle kolem městských hradeb. [20] Významnými cechy byly zejména soukeníci a obuvníci. Obchod byl v Trhových Svinech tradičně orientován zejména na Dolní a Horní Rakousko, v 19. století zde začala proslulá výroba knoflíků. Rozvoj trhovosvinenského průmyslu ustrnul zejména proto, že se představitelé obce vzepřeli stavbě železnice, která sem nevede dodnes. Nejbližší vlakovou stanicí je Nádraží v Borovanech vzdálené 7 km.

V minulosti postihlo Trhové Sviny několik ničivých požárů. Nejničivější proběhly v 16., 17. a 19. století a pokaždé zbylo z městečka nemnoho. V důsledku těchto katastrof se nezachoval v původním stavu žádný z obytných domů. [21]

5.2 Vzdělání a zdravotnictví

Trhové Sviny mají téměř 5 tis. obyvatel, kteří mají možnost se vzdělávat ve dvou stupních. Místní základní školu navštěvuje více než 500 žáků, z toho ca. 300 na prvním stupni a ca. 200 na stupni druhém. Základní vzdělání lze v obci získat i na úrovni školy praktické a zvláštní. Střední odborná škola a střední odborné učiliště Trhové Sviny nabízí studium v osmi oborech: maturitní obor Ekonomika a podnikání a dále učební obory Kuchař – číšník, Elektrikář – silnoproud, Truhlář, Malíř a lakýrník, Zemědělec – farmář, Stravovací a ubytovací služby a Opravářské práce. Nadanější děti mohou najít uplatnění na osmiletém gymnáziu nebo na Základní umělecké škole, pro nejmenší je připravena mateřská škola, která je zaměřena na zdravý životní styl. I mateřská škola má ve městě ekvivalent v podobě mateřské školy zvláštní.

Ve městě se nachází poliklinika, která je příspěvkovou organizací města a sídlí v ní praktičtí lékaři, zubaři, gynekolog, rehabilitace, rentgen, lékárna, VZP a lékařská služba první pomoci. V některé dny jsou k dispozici i další specialisté, konkrétně logoped, psycholog, kožní lékař, oční lékař a chirurg. [22]

5.3 Doprava

Trhové Sviny leží na křižovatce dvou silnic druhých tříd – silnice číslo 156 a 157. První jmenovaná vede na severozápad do Českých Budějovic, které jsou vzdáleny přibližně 20 km a

na jihovýchod do 13 km vzdálených Nových Hradů, které těsně sousedí s Rakouskem. Silnice číslo 157 tvoří na jihozápadě spojnicí se silnicí první třídy číslo 3 (mezinárodní silnice E55), která je hlavním jihočeským tahem do Rakouska.

Nejbližší letiště je v rakouském městě Linz vzdáleném přibližně 100 km, cesta k němu vede po zmíněných silnicích číslo 157 a E55, posledních 20 km poté po dálnici A7. Nejbližší české letiště je v Praze a vede k němu cesta dlouhá 180 km, přičemž z toho ca. 70 km vede po rychlostní silnici R4 nebo po dálnici, zbytek po silnici první třídy číslo 4, po E49 a 20 km do Českých Budějovic po silnici druhé třídy číslo 156. V relativně blízké budoucnosti bude pravděpodobně otevřeno i letiště v Plané u Českých Budějovic pro veřejný mezinárodní provoz.

Do hlavního města České republiky, Prahy, vedou dvě kvalitativně a časově přibližně rovnocenné cesty, ani jedna bohužel z větší části po dálnici. První, kratší a užívanější, na druhou stranu však pomalejší, a to zejména v době hustého provozu, je trasa přes Tábor. Druhá, o málo delší, zato však zpravidla rychlejší cesta do Prahy vede přes Písek. Při výběru trasy do Prahy je dobré jako nejdůležitější kritérium zvolit cíl trasy v Praze a zvážit, jestli je výhodnější přijet od jihozápadu nebo od jihovýchodu, následná cesta Prahou může být značně časově náročná.

Do města nevede železnice, nejbližší vlaková stanice je v 8 km vzdálených Borovanech. Přes město jezdí celkem deset linek hromadné autobusové přepravy, z nichž 9 provozuje ČSAD JIHOTRANS, a. s. a jednu ČSAD Jindřichův Hradec. Z Trhových Svinů se dá přímou autobusovou linkou dostat do Českých Budějovic, Nových Hradů, Třeboně, Velešína, Benešova nad Černou, Kaplice, Horní Stropnice, Borovan, Ledenic, Slavče a dalších mezilehlých obcí. V Trhových Svinech nefunguje městská hromadná doprava a vzhledem k rozloze ji ani nepotřebují (žádná 2 místa na osídleném území města od sebe nejsou vzdálena více než 2 km). Navíc ji do jisté míry suplují právě meziměstské linkové spoje, protože některé z nich mají v Trhových Svinech více zastávek. [23]

5.4 Ubytování

V Trhových Svinech včetně přilehlých osad funguje celkem 20 ubytovacích zařízení, většina z nich jsou drobní ubytovatelé s kapacitou do 10 lůžek, jak je zřejmé z tabulky 2. Celkový počet lůžek v Trhových Svinech činí 196 a turista zaplatí za jedno přenocování průměrně 260 Kč. V obci je pouze jeden hotel, který svou úroveň blíže nespecifikuje pomocí rozšířené klasifikace dle hvězdiček. Na svých internetových stránkách má alespoň poskytované služby (bar, bezbariérový přístup, fax, internet, parkoviště, praní prádla, recepce, restaurace) a vybavení pokojů (sprchový kout, televize). Nejdůležitější informací na stránkách hotelu je kontakt, jelikož jinak potenciálnímu zákazníkovi mnoho informací nenabídnou.

Dle skladby ubytovacích zařízení v obci je možné soudit, že místní ubytovatelé cílí spíše na nenáročnou tuzemskou klientelu s nižšími nebo průměrnými příjmy a že poskytování ubytování je zde bráno spíše jako přivýdělek než obživa.

Tab. 2: Ubytovací kapacita Trhových Svinů

Typ	Název	Adresa	Počet lůžek	Cena / os. / /noc
Hotel	Atos	Trocnovská 1054	46	450 Kč
Penzion	Daniela	Na Spořilově 770	15	250 -300 Kč
Penzion	Centrum	Žižkovo náměstí 140	20	350 Kč
Penzion	Martinský mlýn	Hrádek 18	20	500 Kč
Rekreační chata	Otěvěk	Otěvěk 48	3	250 Kč
Rekreační chata	Daniela	Na Spořilově 770	5	250 Kč
Rekreační chata	Mohuřice	Mohuřice	6	250 Kč
Rekreační chata	Brabec Jiří	Olešnice 43	7	od 50 Kč
Soukromí	Buřičová Irena	K Leváčku 1018	2	140 Kč
Soukromí	Stodolovská Marcela	Luční 1043	2	150 Kč
Soukromí	Buřičová Milena	Otěvěk 63	2	150 Kč
Soukromí	Brabec Jiří	Okružní 829	3	150 Kč
Soukromí	Pohoda	K Leváčku 1021	4	200 Kč
Soukromí	Lexová Eva	Žižkovo náměstí 177	10	200 Kč
Soukromí	Apartmán Hubert	Rejta 493	5	220 – 400 Kč
Soukromí	Svatá Trojice	Svatá Trojice 427	12	285 – 600 Kč
Soukromí	Mezera	Jeronýmova 458	2	300 Kč
Soukromí	Duha	Štefanikova 569	18	300 Kč
Soukromí	Romantic House	Třebíčko	10	od 300 Kč
Soukromí	Byt	Nové Město 22	4	80 Kč

Zpracováno podle: Výsledky vyhledávání ubytování [online]. Trhové Sviny: 2011. [cit. 2011-02-23].

Dostupné na WWW: <<http://infocentrum.tsviny.cz/kontakt.php>>

5.5 Stravování

Tab. 3: Stravovací zařízení v Trhových Svinech

Typ	Název	Adresa	Teplá kuchyně	Kapacita	Značka piva	Cena Piva
Restaurace	Centrum	Žižkovo nám. 140	Ano	75	Budvar 12° Plzeň 12°	29 Kč 30 Kč
Restaurace	Na Tahu	Rejta 438	Ano	70	Staropramen 10° Granát (0,4l)	20 Kč 21 Kč
Restaurace	U Čáhů	Dobrovodského 72	Ano	78	Gambrinus 10° Kozel 11°	20 Kč 20 Kč
Restaurace	Pizzeria Rosi	Budovatelská 917	Ano	40	Budvar 10° Budvar 12°	22 Kč 27 Kč
Restaurace	Junior	Školní 709	Ano	70	Samson 11°	17 Kč
Restaurace	Hotel Atos	Trocnovská 1054	Ano	60	Gambrinus 10° Plzeň 12°	21 Kč 29 Kč
Restaurace	U Kollárů	Budovatelská 965	Ano	40	Samson 11°	20 Kč
Restaurace	Staročeská	Bezručova 39	Ano	60	Gambrinus 10° Plzeň 12°	22 Kč 30 Kč
Bufet	V Loubí	Žižkovo nám. 30	Ano	16	Budvar 10°	17 Kč
Cukrárna	Piccola Italia	Trocnovská 46	Ano	16	Gambrinus 10°	22 Kč
Cukrárna	Hanus	Trocnovská 46	Ne	18	-	-
Kavárna	Divadelní Hospůdka	Sídlíště 710	Ne	26	Budvar 10°	22 Kč
Kavárna	Na Růžku	Sokolská 97	Ne	30	Samson 11°	18Kč
Kavárna	Junior	Školní 709	Ano	34	-	-
Pivnice	U Roulů	Žižkovo nám. 27	Ne	53	Budvar 10° Kroužek	23 Kč 30 Kč
Pivnice	U Podkovy	Trocnovská 45	Ne	30	Budvar 10°	21 Kč

Zpracováno podle: Výsledky vyhledávání restauračních zařízení [online]. Trhové Sviny: 2011 [cit. 2011-02-28]. Dostupné na WWW: <<http://infocentrum.tsvin.cz/restkriteria.php>>

Stravovacích zařízení je ve městě téměř stejný počet jako ubytovacích, kapacitou se však výrazně liší. Zdejší restaurace mohou nabídnout místo naráz až 716 hostům. Jejich cenová dostupnost, cílová skupina potenciálních zákazníků a potažmo i úroveň služeb je porovnána pomocí značky a ceny půllitru točeného piva. Zvolení piva jako referenční komodity má několik důvodů. Hlavním je, že jej nabízejí téměř všechna stravovací zařízení v obci. Pivo je produktem, který je v České republice velice oblíben, alespoň občas jej konzumuje většina zákazníků stravovacích zařízení a většina z nich má poměrně vyhraněný vkus. Piva se vyrábí rozmanitá škála druhů, které jsou reprezentovány jednotlivými značkami. Pivo je tedy finálním produktem, který vyrábí sám pivovar a konkrétní restaurátér nemá mnoho možností do jeho chutě zasahovat. Podle piva se tedy dá o dané restauraci mnoho usoudit i bez její návštěvy, na ceně a značce piva se docela dobře pozná, na které klienty se zařízení snaží cílit.

Pouze dvě stravovací zařízení v obci nabízejí pivo speciální či méně běžné. Prvním z nich je kvasnicové pivo Budweiser Budvar kroužkovaný ležák, v druhém polotmavé pivo Staropramen Granát. Čtyři restaurace ve městě nabízejí světlý ležák, tedy pivo dříve označované jako dvanáctistupňové. Všechna stravovací zařízení ve městě kromě jediného nabízejí zároveň s výše jmenovanými pivy i pivo výčepní, tedy dříve označované jako desetistupňové nebo výhradně jen to. Cena piva je ve všech kategoriích průměrná nebo spíše nižší vzhledem k cenám v naší republice obvyklým.

Zmíněné skutečnosti svědčí o tom, že většina restaurací je zaměřena spíše na nenáročné zákazníky neochotné mnoho utrácet a zvyklé na nepříliš vysoký standard služeb. Zhruba třetina restaurací se potom snaží zaujmout hosty, kteří hledají kvalitu za rozumnou cenu, přičemž většina z nich sází spíše na konzervativní typy zákazníků, jen 2 restauratéri se domnívají, že lidé chtějí mít něco zvláštního. Dá se tedy předpokládat, že většina návštěvníků místních stravovacích zařízení má nižší nebo průměrné příjmy a dává přednost ceně před kvalitou. Zbytek zákazníků zvažuje pro sebe co nejpříznivější poměr ceny a kvality.

5.6 Pamětihodnosti

Buškův hamr

Buškův hamr je jednou ze tří dochovaných funkčních kováren na vodní pohon v České republice a jeho součástí je v republice největší, 300kilogramová kobyla (dubový buchar sloužící k opracování železných výrobků). Hamr byl založen roku 1780 zhruba 1 km jihozápadně od Trhových Svinů na toku Klenského potoka v těsném sousedství mlýna na kostní

moučku. Hamr byl v provozu až do poloviny 20. století a jeho rekonstrukce do současné podoby proběhla v letech 1990 – 1995 a od té doby je hamr veřejně přístupný.

Hamr je možné navštívit od poloviny května do konce září denně kromě pondělí od 10 do 17 hodin, přičemž prohlídka se koná každou celou hodinu a poslední začíná vždy v 16 hodin. Prohlídková trasa zahrnuje krátký dobový film o hamernictví, dále prohlídku kovárny a vodního pohonu s ukázkou funkčnosti a nakonec také prohlídku obytné části hamru s množstvím dobových předmětů a nástrojů do domácnosti. Vstupné je 50 Kč pro dospělého, pro děti, studenty, důchodce a držitele průkazů ZP + ZTP 25 Kč.

Hamr se snaží poutat pozornost návštěvníků i různými akcemi a zpestřeními. Sezónu vždy zahajuje na konci dubna Filipojakubská noc s pálením čarodějnic a další pravidelnou akcí jsou Kovářské dny s jarmarkem pořádané v srpnu. Lákadlem jsou pro turisty také místní domácí, přímo na hamru uzené klobásy. [24]

Kostel Nejsvětější Trojice

Poutní kostel nejsvětější trojice se nachází necelé 2 km jižně od města. Již v 16. století zde stála kaple, která sloužila jako poutní místo. Z prostředků nashromážděných prostřednictvím dobrovolných sbírek byl v letech 1708 – 1710 postavem zdejší barokní kostel. Vzhledem k svatotrojičnímu zasvěcení má stavba tři oltáře, trojici štítů a věžiček, trojúhelníková okna a obklopuje ji šestiboký ambit se třemi věžemi. Kostel prošel na přelomu tisíciletí důkladnými opravami. V sousedství poutního kostela se dodnes nachází budova někdejších nevelkých lázní, které až do sklonku 19. století provozovala svinenská obec. Pozoruhodná trojboká kaple chrání pramen vody, již bývala tradičně připisována léčivá moc, především proti očním neduhům.

Kostel je přístupný bohužel pouze příležitostně, a to při konání pouti na přelomu jara a léta. Náhodně lze do kostela nahlédnout také když se tam seče tráva, větrá se apod.

Kostel Nanebevzetí Panny Marie

Původně raně gotický kostel z konce 13. století byl přestavěn v druhé polovině 15. století do pozdně gotického stylu. Trojlodní kostel s křestní kaplí a věží byl dále upravován a dozdobován zejména v baroku. Kostel patří mezi významné památky jihočeské pozdní gotiky, mimo jiné díky zachování původních dřevěných krovů vysoké sedlové střechy.

Radnice

O trhosvinenské radnici jsou zmínky již z 16. století, dnešní stavba ale pochází až z roku 1845. Stojí uprostřed řady měšťanských domů s kompaktně zachovaným podloubím po celé jižní straně náměstí. Z původní radnice pochází kamenná obruba malovaného znaku ve štítě budovy a gotické sklepení.

Socha sv. Jana Nepomuckého

Barokní sloup se sochou sv. Jana Nepomuckého z roku 1722, vztyčený na objednávku zdejších měšťanů, je dílem českobudějovického kameníka Zachariáše Horna a v sochařské části pravděpodobně i význačného umělce Josefa Dietricha.

Kašna

Šestiúhelníková kamenná kašna uprostřed náměstí pochází z roku 1864.

Milníky

Charakteristickým prvkem v trhosvinenské krajině jsou kamenné válcovité milníky z 18. století, které označují směr a vzdálenost k nejbližším městům.

[25]

5.7 Kultura a volný čas

V Trhových Svinech funguje Městské kulturní středisko, které je příspěvkovou organizací města. Tato organizace zastřešuje kulturní činnost města a spravuje místní kulturní dům. Vedle kina, které promítá průměrně čtyřikrát do týdne, se do trhosvinenského kulturního domu mohou návštěvníci přijít podívat zhruba dvakrát měsíčně na divadelní představení nebo koncert, ve foyer probíhají pravidelně výstavy. Hlediště pojme asi tři sta padesát diváků. V klubovně kulturního domu se odehrávají tradiční taneční setkání seniorů s muzikou a přednáškové a výchovné programy. [26]

V kulturním domě se také nachází městská knihovna, kterou mohou čtenáři navštěvovat vždy v pondělí a ve čtvrtek od 8:00 do 11:00 a od 12:00 do 16:00 a v pátek mezi 12:00 a 16:00. Knihovna nabízí knižní fond čítající více než 25 tisíc svazků a odebírá 45 periodik, navštěvuje ji 673 čtenářů. Svá konta mohou čtenáři řídit přes internet. [27]

Pod záštitou Jihočeského kraje se v Trhových Svinech každoročně koná v srpnu Festival lidových hudeb Karel Valdauf, letos bude již 14. ročník. Každoroční událostí je také místní pouť, která se koná u kostela Nejsvětější trojice na přelomu jara a léta a kostel je u této

příležitosti otevřen veřejnosti. Dalšími akcemi ve městě jsou zejména různé jarmarky, průvody, oslavy apod. pořádané k rozličným příležitostem.

5.8 Sport

V okolí Trhových Svinů jsou zejména díky malebné krajině vhodné podmínky pro pěší i cykloturistiku. V okolí vede naučná stezka a několik cyklotras, pěší výlety je vhodné pořádat zejména v Novohradských horách. Motivací k výletům mohou být návštěvníkům fotografie z různých míst trhovosvinenska, které jsou k nalezení na webu města s výřezem mapy, kde byly vyfoceny, návštěvník poté může taková místa objevovat sám.

Každý den odpoledne kromě soboty je možné v Trhových Svinech navštívit Fitness club Brožek, kde se klient může svěřit do péče mistra světa v naturální kulturistice. Fitness club nabízí posilovnu, cardio zónu, fit bar, výživové produkty, sestavení jídelníčku a cvičebního plánu a pomoc při redukci váhy a bolestivosti zad. [28]

V tělocvičně místní ZŠ se pravidelně konají hodiny cardio fitness cvičení, pilates a dalších skupinových cvičení s instruktorem. Ve městě je fotbalové hřiště, tenisové kurty, kuželna a sportovní hala.

5.9 Atraktivita v okolí Trhových Svinů

Může se zdát, že samotné Trhové Sviny jsou pro návštěvníka místem nezajímavým až nudným, opravdu tam není mnoho turistických lákadel. Hrad se nedochoval, poutní kostel je veřejnosti uzavřen a kromě Buškova hamru tam nic návštěvy hodného není. Trhové Sviny jsou však centrem dřívějšího trhovosvinenského okresu a leží na spojnici mezi Borovany a Novými Hradý. Obě tato města mají co nabídnout.

V 8 km vzdálených Borovanech se každoročně koná v první polovině července Borůvkobraní. Borovanský klášter nabízí kromě klasických prohlídek také večerní prohlídky doprovázené hereckými výstupy. Ve dvou třetinách cesty z Trhových Svinů do Borovan vznikla v roce 2007 menší ZOO – Park exotických zvířat Dvorec, jež se specializuje na chov šelem. Přibližně 4 km za Borovany je k vidění Památník Jana Žižky z Trocnova včetně jeho rodiště a muzea.

Na opačnou stranu od Trhových Svinů leží ve vzdálenosti 15 km město Nové Hradý, jehož dominantou je přístupný hrad založený ve 13. století s expozicí hyalitového skla. V blízkém okolí Nových Hradů je hned několik naučných stezek, z nichž nejhezčí Terčino údolí nabízí 6kilometrovou procházku romantickou krajinou kolem umělého vodopádu, bývalých

lázní, empírového domu, tvrze Cuknštejn a bývalého mlýna. V okolí Nových Hradů je i několik naučných cyklostezek zaměřených jak na přírodu, tak i na historii. Na půli cesty mezi Trhovými Sviny a Novými Hradý stojí pozdně gotická tvrz Žumberk, která svým návštěvníkům nabízí tři prohlídkové trasy.

6 Hluboká nad Vltavou

Město Hluboká nad Vltavou je součástí okresu České Budějovice a od stejnojmenného města je vzdáleno pouhých 9 km. Rozkládá se ve výšce 394 metrů nad mořem po obou březích řeky Vltavy v místech, kde končí Českobudějovická pánev a začíná Táborská pahorkatina. Katastrální výměra města včetně jeho 10 místních částí činí více než 90 km², čímž se stává po Lišově druhou nejrozlehlejší obcí Českobudějovicka. Hluboká nad Vltavou má téměř pět tisíc stálých obyvatel, zejména v létě však počet osob pohybujících se po Hluboké mnohonásobně narůstá díky přílivu návštěvníků, kteří přijeli obdivovat nejen místní zámek.

Obr. 6: Znak města Hluboká nad Vltavou

Pramen: Hluboká nad Vltavou [online]. Hluboka nad Vltavou: 2011 [cit. 2011-03-08]. Dostupné na [www: <http://www.hluboka.cz/>](http://www.hluboka.cz/)

6.1 Historie

Historii města Hluboká nad Vltavou předurčuje nejvýznamnější místní stavba, kterou je zámek Hluboká. Původní hrad byl založen v polovině 13. století Přemyslem Otakarem II. jako královský spolu s královským městem České Budějovice. Zároveň s hradem vznikla i osada pod ním, nazývaná Podhrad. V 16. století, za vlastnictví pánů z Hradce, byl hrad postupně přestavěn na renesanční sídlo a v 19. století upraven Schwarzenbergy do dnešní podoby. Městem se Hluboká, která vznikla spojením osad Podhrad, Hamr, Podskalí a Zámostí, stala rozhodnutím císaře Františka Josefa I. z roku 1907.

6.2 Vzdělání a zdravotnictví

Hluboká nad Vltavou má téměř 5 tis. obyvatel, kteří mají možnost se vzdělávat ve dvou stupních. Místní základní školu navštěvuje téměř 500 žáků. Střední odborná škola elektrotechnická – centrum odborné přípravy Hluboká nad Vltavou nabízí studium ve třech úrovních a šesti oborech: maturitní obory Informační technologie a Mechanik elektrotechnik, učební obory Elektrikář a Elektrikář – silnoproud a dále nástavbové studium v oboru Elektrotechnika v denní a dálkové formě. Děti se zájmem o jazyk mohou najít uplatnění na Townshend International School, která je od roku 1994 akreditovaná jako šestileté soukromé gymnázium a provozuje i školku. Nadané děti se mohou uplatnit na Základní umělecké škole Trhové Sviny, která má ve městě odloučené pracoviště a pro nejmenší je připravena i Mateřská škola.

Ve městě má ordinaci zubař, praktický lékař, gynekolog a veterinář a nachází se zde samozřejmě i lékárna.

6.3 Doprava

Hlubokou nad Vltavou protínají dvě silnice druhé třídy – silnice číslo 105 a silnice číslo 146. První jmenovaná vede na jih do Českých Budějovic, které jsou vzdáleny přibližně 10 km a na sever kolem Jaderné elektrárny Temelín do Týna nad Vltavou. Silnice číslo 146 tvoří na západě spojnicí se silnicí první třídy číslo 3 (mezinárodní silnice E55), která vede na sever do Tábora a dále až do Prahy.

Nejbližší letiště je v rakouském městě Linz vzdáleném přibližně 120 km, cesta k němu vede po zmíněné silnici číslo 105, poté přes České Budějovice a po E55 na jih do Rakouska, posledních 20 km po dálnici A7. Nejbližší české letiště je v Praze a vede k němu cesta dlouhá 160 km, přičemž z toho ca. 70 km vede po rychlostní silnici R4 nebo po dálnici, zbytek po silnici první třídy číslo 4 a po E49. V relativně blízké budoucnosti bude pravděpodobně otevřeno i letiště v Plané u Českých Budějovic pro veřejný mezinárodní provoz.

Okolo Hluboké nad Vltavou vedou dvě železniční tratě, obě z Českých Budějovic. První z nich má zastávku na východním okraji města, ve čtvrti Zámostí a pokračuje na severovýchod do Veselí nad Lužnicí a dále na sever přes Tábor až do Prahy. Druhá železniční trať vede kolem města z jihozápadní strany se zastávkou zhruba 3 km od města u Střední odborné školy elektrotechnické. Trať pokračuje na severozápad přes Dívčice do Strakonice a dále až do Plzně. Přímým spojem se lze z Hluboké dostat rychlíkem do Českých Budějovic

nebo až do Brna a na druhou stranu do Plzně a mezilehlých stanic, osobními vlaky lze dojet do Českých Budějovic, Tábora, Strakonice a mezilehlých stanic.

Přes město vede celkem 12 linek hromadné autobusové přepravy, z nichž 10 provozuje ČSAD Jihotrans, a.s., jednu Veolia Transport Praha, s.r.o. a jednu ČSAD AUTOBUSY České Budějovice, a.s. Linkovým autobusem jsou z Hluboké nad Vltavou dostupné České Budějovice, Tábor, Týn nad Vltavou, Orlík nad Vltavou, Písek, Dívčice, Dobřejovice, Bechyně, Milevsko a další mezilehlé stanice. Hluboká nad Vltavou sice nemá vlastní hromadnou městskou dopravu, nicméně sem jezdí českobudějovická MHD č. 4 a má zde celkem 9 zastávek. [29]

6.4 Ubytování

Jak dokládá tabulka 4, v Hluboké nad Vltavou funguje celkem 38 ubytovacích zařízení včetně 3 penzionů v obci Purkarec, které mohou dohromady uspokojit až 1111 hostů, což je téměř čtvrtina obyvatel. Hluboká nabízí plné spektrum ubytovacích zařízení od luxusních hotelů, přes penziony, hostely, chaty až po kempy. Pouze čtyř- a pětihvězdičkové hotely nabízejí na Hluboké téměř 600 lůžek, což je více než polovina všech ubytovacích kapacit. Na druhé straně ubytovací zařízení, kde se dá nocleh koupit do 300 Kč včetně, nabízejí celkem přibližně 400 lůžek, tedy téměř 40 % ubytovací kapacity na Hluboké.

Z množství ubytovacích zařízení a jejich skladby je možné soudit, že Hluboká se do značné míry soustřeďuje spíše na bohatší turisty nebo na turisty zahraniční.

Tab. 4: Ubytovací zařízení v Hluboké nad Vltavou

Typ	Název	Adresa	Počet lůžek	Cena / os. / noc
Hotel*****	RRC	Sokolská 1339	72	1 950 – 4 900 Kč
Hotel*****	Apartment Hluboká	Masarykova 972	42	600 – 1300 Kč
Hotel****	Podhrad	Nám. čsl. Armády 30	167	
Hotel****	Štekl	Bezručova 141	88	1 100 – 4 800 Kč
Hotel****	Záviš z Falknštejna	Nám. čsl. Armády 25	54	850 – 1 900 Kč
Hotel****	Parkhotel Hluboká	Masarykova 602	150	750 – 2 700 Kč
Hotel	Bakalář	Masarykova 69	20	300 – 500 Kč
Hotel	Sporthotel Barborka	Zahradní 879	54	450 – 990 Kč
Penzion***	KA.PR	Tyršova 966	29	600 – 1 190 Kč
Penzion	DD	Komenského 32	2	

Penzion	U Švehlů	Masarykova 54	13	315 – 400 Kč
Penzion	L-Club	Pražská 274		590 – 1 280 Kč
Penzion	BC	5. května 585	12	300 – 550 Kč
Penzion	Fanny	Jiráskova 250	12	250 Kč
Penzion	Pelikán	Purkarec 133	25	250 – 350 Kč
Penzion	V Zátocce	Purkarec 134	14	500 – 750 Kč
Penzion	Vltavan	Purkarec 92		300 – 385 Kč
Hostel	Sporthotel Barborka	Zahradní 879	31	200 – 275 Kč
Hostel	SOŠE	Zvolenovská 537		240 Kč
Chaty	Autokemping Křivonoska	Munice 75	90	200 Kč
Chaty	Sporthotel Barborka	Zahradní 879		173 – 725 Kč
Kemp	Sporthotel Barborka	Zahradní 879		100 Kč
Kemp	Autokemping Křivonoska	Munice 75	150	100 Kč
Soukromí	Privat Fajtllová	Nová 746	4	300 Kč
Soukromí	Privat Klepalová Božena	Ve Školkách 959	3	od 200 Kč
Soukromí	Privat Marcela Radová	Haškova 804	3	250 – 300 Kč
Soukromí	Jitka Bezděková	Husova 399	3	200 – 400 Kč
Soukromí	Švrčinová	Fibichova 984	6	310 – 490 Kč
Soukromí	Kalivoda	Nádražní 528	21	350 Kč
Soukromí	U kapitána	Nová 815	5	300 – 400 Kč
Soukromí	Hamry 422	Hamry 422	5	400 – 700 Kč
Soukromí	No. 455	Jiráskova 455	6	400 – 750 Kč
Soukromí	Chalupa Munice	Munice 23	10	
Soukromí	Privat Chalupa	Žižkova 1067	15	
Soukromí	Privat Malecha	Právní 634	7	
Soukromí	Marie Malechová	Žižkova 243		
Soukromí	Vladimír Beneš	Mánesova 577	6	
Soukromí	Jana Mašková	Žižkova 961	12	

Zpracováno podle: Hluboká nad Vltavou – Ubytování [on-line]. Hluboká nad Vltavou: 2011. [cit. 2011-03-19]. Dostupné na WWW: <<http://infocentrum.hluboka.cz/cs/c-1-ubytovani.html>>

Většina hotelů nabízí nejrůznější akce a pobytové balíčky, kdy lze poměrně výhodně nakoupit několik služeb naráz. Například jeden z mnoha balíčků hotelu Podhrad nese název

Netradiční zásnuby a za cenu 9 900 Kč zahrnuje 2 noci v apartmá se snídaní, květinovou koupel a květinové lístky na pokoji, láhev sektu s jahodami, večer při svíčkách s lahví sektu a sýrovými mísami na břehu rybníka v ZOO s překvapením, noční prohlídku ZOO včetně krmení zvířete, projížďku kočárem, prohlídku zámku, čokoládovou masáž pro dámu, thajskou masáž pro pána, 4chodovou večeři, volný vstup do hotelového wellness centra a fotografii snoubenců.

Výběr balíčku netradiční zásnuby není náhodný, hlubocké hotely se přímo specializují na svatby. A to nejen tuzemců, ale i zahraničních hostů. Na počátku svatební sezóny se zde dokonce každoročně koná svatební veletrh.

V minulém roce byl v Hluboké nad Vltavou otevřen první pětihvězdičkový hotel Relaxační a regenerační centrum. Hotel nabízí kromě ubytování a stravování také mnoho dalších služeb zaměřených na relaxaci, regeneraci a krásu. Hosté mají k dispozici rozsáhlé wellness centrum včetně množství balneo procedur a solária, samozřejmě je fitness centrum. Vedle zmíněných služeb je zde také klinika, kde se mohou hosté svěřit do péče plastických chirurgů, korektivních dermatologů, kardiologů, ortopedů a estetických stomatologů.

6.5 Stravování

Přestože je Hluboká nad Vltavou spíše městečkem než městem, kapacita stravovacích zařízení v něm je značná. Působí zde desítky restaurací rozličných typů. Z hlediska druhů pokrmů je nejčastěji zastoupena kuchyně česká, často se zaměřením na zvěřinu nebo ryby. Na Hluboké lze narazit i na kuchyni italskou a hojně i na různé typy kuchyně mezinárodní, většinou v kombinacích bez zaměření na konkrétní typ. Cenová dostupnost místních restaurací je také rozličná, k dispozici je hostům široká škála typů stravovacích zařízení od bufetu a stánků rychlého občerstvení (zejména v létě), přes průměrné restaurace až po poměrně luxusní podniky. Cena ovšem v mnoha případech příliš nevypovídá o kvalitě jídla. S vysokým podílem příjezdů cizinců se objevuje nešvar typický pro turistické destinace – „ždímání“ turistů s vysokou kupní silou. Zkrátka i za nejobyčejnější minutku s hranolky, která má do chutného pokrmu daleko, zaplatí turista neúměrnou cenu. Dlužno říci, že tyto praktiky restauratěři balí do velice pěkných a útulných interiérů svých provozoven.

6.6 Pamětihodnosti

Nejznámější a samozřejmě i nejpřitažlivější atraktivitou města Hluboká nad Vltavou je místní zámek, který si jezdí prohlížet turisté bez nadsázky z celého světa. V Hluboké nad Vltavou je však i několik dalších míst, která, ač samostatně nemají takový význam, zámecké

město vhodně dotváří a jako zpestření programu určitě stojí za to navštívit. Není žádným překvapením, že se o vznik většiny z nich zasloužili Schwarzenbergové.

Zámek Hluboká nad Vltavou

Zámek Hluboká je jedním z nejnavštěvovanějších zámků v České republice. Pochází z poloviny 13. století, kdy jej nechal postavit král Přemysl Otakar II. jako strážní hrad na skalním ostrohu nad místem, kde řeka Vltava opouští českobudějovickou rybníční pánev. Původně královský hrad byl často dáván do zástavy, a tak královským dlouho nezůstal. Vystřídalo se zde několik šlechtických rodů, mezi významné patřili například Pernštejnové, kteří v 15. století založili nedaleký rybník Bezdrev, druhý největší v Čechách. V polovině 16. století zakoupil hlubocké panství rod pánů z Hradce a nechal jej upravit na renesanční zámek. V polovině 17. století Hlubokou koupili Schwarzenbergové a v 19. století provedli rozsáhlou rekonstrukci zámku v novogotickém stylu po vzoru anglického královského Windsoru. O Hlubokou i o většinu svého majetku Schwarzenbergové definitivně přišli roku 1947 zákonem Lex Schwarzenberg. Dnes je zámek státní.

Zámek je možné navštívit celoročně každý den mimo pondělí, v červenci a srpnu i v pondělí. Zprovozněny jsou 4 prohlídkové trasy pro letní období (reprezentační sály, soukromé apartmány, kuchyně a věž) a zimní prohlídková trasa pro období zimní. Vstupné se pohybuje mezi 40 (věž) a 150 Kč za jednu prohlídkovou trasu, přičemž děti, studenti, senioři nad 65 let a držitelé průkazu ZTP zaplatí snížené vstupné ve výši přibližně 60 % ceny plného vstupného. Zámek nabízí i vstupné rodinné, pro cizince jsou potom připraveni průvodci, kteří ovládají cizojazyčný výklad, za tuto službu je třeba si připlatit přibližně 2/3 běžného vstupného. [30]

Lovecký zámek Ohrada

Zámek se nachází v těsné blízkosti ZOO v parkově upravené krajině mezi rybníky Munický a Zvolenovský. Byl postaven jako lovecký zámek na počátku 18. století v barokním slohu pro knížete Schwarzenberga. Lovecké muzeum zde vzniklo již v polovině 19. století, kdy zde byly soustředěny rozsáhlé sbírky loveckých trofejí a vycpanin. Dnes zámek spravuje Národní zemědělské muzeum a je zde umístěno muzeum lesnictví, myslivosti a rybářství. Zajímavé jsou nejen expozice, ale také interiéry zámku. Vždy v červnu se tu konají Národní myslivecké slavnosti.

Muzeum je možné navštívit od dubna do října od 9 do 17 hodin každý den kromě pondělí. Základní vstupné je 60 Kč, děti, studenti a důchodci zaplatí pouze 30 Kč. Za poplatek 100 Kč za skupinu získají návštěvníci prohlídku s průvodcem. [31]

Kostel sv. Jana Nepomuckého

Kostel sv. Jana Nepomuckého byl postaven v polovině 19. století v novogotickém stylu a zasvěcen sv. Janu Nepomuckému, patronu Schwarzenberského rodu. Zvony, které jsou zavěšeny ve věži vysoké 56 m, pocházejí ze zámecké kaple. Dodnes se 16. května koná na Hluboké každoročně svatojánská pouť. Kostel je volně přístupný. [32]

Pomník Závíše z Falkenštejna

Závíš z Falkenštejna byl představitelem krumlovské větve rodu Vítkovců. Po smrti krále Přemysla Otakara II. si vzal vdovu po něm, Kunhutu, a mělo se za to, že usiluje i o královský trůn. Přemyslův syn, Václav II. jej nechal zatknout, odsoudil k smrti a jeho hrdlem vydíral Závíšovy příbuzné. Putoval se Závíšem po panstvích, které Vítkovci vlastnili a dával jim ultimátum: buď se vzdají nebo bude Závíš s'at. Na Hluboké Závíšův bratr Vítek výhrůžce neuvěřil, a tak byl Závíš z Falkenštejna 24. 8. 1290 na louce pod hradem popraven.

Pomník nechal postavit kníže Adolf Josef Schwarzenberg koncem 19. století na tzv. Pokoutní louce na pravém břehu Vltavy. Ve 30. letech 20. století byl pomník kvůli úpravě toku přesunut na místo, kde stojí dodnes. [33]

Židovský hřbitov

Hřbitov založený v polovině 18. století se nachází na břehu Munického rybníka. Nejstarší dochovaný náhrobek je z roku 1750, pohřby se zde konaly do roku 1941. Za nacistické okupace byl hřbitov poškozen, i přesto jsou zde k vidění náhrobky barokní a klasicistní. [34]

Karlův Hrádek

Karlův Hrádek pochází z 2. poloviny 14. století, kdy jej nechal postavit král Karel IV. Měl se stát střediskem panství, které by vzniklo odloučením části panství hlubockého. Hrádek stojí na levém břehu Hněvkovické vodní nádrže 7 km severně od Hluboké nad Vltavou, od konce 14. století je však opuštěn a dnes je zříceninou. [35]

6.7 Kultura a volný čas

Hluboká nad Vltavou nabízí nejen svým hostům, ale i místním obyvatelům širokou škálu kulturního vyžití a možností trávení volného času. Konají se zde pravidelně divadelní představení, v létě hostí hudební festivaly, je zde stálá expozice výtvarného umění. Místní kulturní centrum Panorama slouží nejen jako kino a divadelní jeviště, ale i jako výstavní síň a prostor zde mají i další příležitostné kulturní akce. Mnoho zábavy zejména dětem nabízí ZOO

Ohrada, v nedalekém okolí je otevřena všem návštěvníkům funkční sklárna nebo lihovar. Během léta plují po Vltavě vyhlídkové lodě, konají se slavnosti vína a středověké divadlo Traken uvádí svá představení zejména v podobě rytířských turnajů.

ZOO Ohrada

ZOO Ohrada se nachází pouhé 2 km od centra města Hluboká nad Vltavou a její rozloha je necelé 3 ha. ZOO nechal založit jako součást loveckého muzea v zámku Ohrada tehdejší majitel hlubockého panství Dr. Adolf Schwarzenberg. Poprvé byla ZOO otevřena pro veřejnost v roce 1939 a k vidění byly hlavně tradiční druhy lovné zvěře a dále papoušci, nandu, lamy a kočkodan husarský. Dnes je ZOO Ohrada příspěvkovou organizací Jihočeského kraje a chová okolo 250 druhů zvířat ve více než 2 000 exemplářích.

Navštívit ZOO je možné denně po celý rok. Vstupné činí 80 Kč pro dospělého a 50 Kč pro dítě, studenta, důchodce a držitele průkazu ZTP. V ZOO jsou pořádána komentovaná krmení zvířat, mají zde dětské hřiště s výběhem pro kozičky a ovečky a pořádají se zde různé akce pro děti typu dětský den. Pro děti je určen také třídenní dětský tábor přímo v ZOO a divadelní pohádková představení, která se tu často konají. ZOO dále nabízí v předem stanovené termíny komentované večerní prohlídky často doplněné o další program. [36]

Hudba

V roce 2011 se bude konat již 55. ročník hudebního festivalu Hudební léto Hluboká. Festival představuje posluchačům zejména interprety komorní vážné hudby, v posledních letech se mírně odklání i k jiným žánrům, ke shlédnutí byly nebo budou například koncerty country, jazzu, blues nebo rocku. Celkem pět koncertů v rozmezí dvou měsíců hlavní sezóny představí posluchačům známá jména česká i světová. Unikátní je na tomto projektu spojení hudebních a výtvarných uměleckých děl. Festival pořádá Alšova Jihočeská Galerie ve výstavních prostorách zámecké jízdárny na Hluboké vždy v expozici aktuální výstavy. [37]

Na přelomu července a srpna se na Hluboké odehrává další hudební festival, uváděný pod názvem Hudební festival na zámcích Hluboká nad Vltavou a pořádaný společností Sinfonie, s. r. o. Celkem 9 koncertů rozličných žánrů může divák vychutnat opět na zajímavých místech. Koncerty se konají na zámeckém nádvoří, ve Schwarzenberské jídelně zámku, v zámecké jízdárně, v kostele sv. Jana Nepomuckého nebo na Lovecké chatě Parkhotelu. [38]

Třetí a nejmenší hudební festival s názvem Folkový lok se bude konat v červenci 2011 již po jedenácté. Zázemím Folkloku je nádvoří zámku Ohrada a představí se zde řada folkových kapel spíše lokálního významu.

Divadlo

Ve městě fungují 3 divadelní soubory - Divadlo Hluboká, soubor občanského sdružení KŘÍŽZáci a Kulturní společnost Alta. V zimě se první dva jmenovaní po týdnu střídají v kulturním centru Panorama, kde pravidelně v pátek a v sobotu uvádí svá představení. Kulturní společnosti Alta jsou v centru Panorama vyhrazeny čtvrtky. V repertoárech všech souborů převládají komediální hry a cena za podívanou činí 100 - 130 Kč.

V létě pořádá Divadlo Hluboká na nádvoří zámku Divadelní léto Hluboká nad Vltavou, kde uvádí jak vlastní hry, tak i hry hostujících souborů. V rámci divadelního léta se hraje dvakrát až třikrát do týdne celý červenec a srpen a vstupenka přijde na 350 Kč.

Alšova jihočeská galerie

Galerie vznikla roku 1953 v Českých Budějovicích jako krajská galerie. Má tři působiště – Wortnerův dům v Českých Budějovicích, Zámeckou jízdárnu v Hluboké nad Vltavou a Muzeum keramiky v Bechyni. V hlubocké jízdárně působí od roku 1956 a spravuje přibližně 20 000 uměleckých děl. V galerii je možné si prohlédnout díla gotického malířství a sochařství u nás pocházející z 13. - 16. století, dále pak expozici nizozemské malby a nakonec díla českého moderního a současného umění.

Galerie v zámecké jízdárně má otevřeno denně, vstupné činí 40 Kč za každou expozici nebo 80 Kč za všechny, snížené vstupné činí 50 % ceny. Každou neděli je vstup volný. Muzeum stojí za to navštívit nejen kvůli uměleckým dílům uvnitř, ale také kvůli jízdárně samotné. [39]

Galerie Knížecí Dvůr

Galerie Knížecí dvůr rozšiřuje kulturní nabídku města Hluboká nad Vltavou již od roku 2001. Konají se zde výstavy děl současných výtvarníků, a to jak autorské, tak i kolektivní. Výstavy se střídají přibližně po měsíci, každá je uvedena vernisáží a většinu z vystavených děl je možné koupit. Galerii provozuje Občanské sdružení Knížecí dvůr a veřejnosti je přístupná od dubna do října. [40]

Skelná huť u Hluboké

Skelná Huť u Hluboké je malá sklárna, která kromě výroby a prodeje běžného sortimentu nabízí také možnost prohlídky sklárny, exkurze s výkladem pro skupiny, workshopy, pronájem hutě, zakázkovou výrobu a vůbec se zdá, že se pokusí zákazníkům splnit všechna jejich přání, pokud to bude jen trochu možné.

Za poplatek 30 Kč za dospělého, resp. 15 Kč za dítě je možné si sklárnu prohlédnout, kdykoli má otevřeno, tedy od června do září od 9 do 16 hodin, v ostatní letní měsíce je dobré si přítomnost sklářů ověřit. Na případné dotazy návštěvníků při prohlídce odpoví místní skláři. Pro větší skupiny sklárna nabízí organizované exkurze s výkladem a ukázkou výroby. Cena exkurze je 1 000 Kč a maximální kapacita 50 osob. Za příplatek 100 Kč si každý návštěvník může zkusit vyfouknout vlastní skleněnou kuličku nebo za 30 Kč vyrobit nad kahanem vinutý korálek.

Pro ty, kteří se chtějí o skle a se sklem něco naučit nabízí sklárna workshopy pro jednu až čtyři osoby. Jednodenní workshop stojí 4 500 Kč a v ceně je sklář, který se bude školeným plně věnovat a dále půjčení veškerého nářadí a vybavení, spotřebovaný materiál a samozřejmě i výrobky účastníků. Sklárna také nabízí víkendový kurz výroby vinutých korálků, který jednoho účastníka vyjde na 2 200 Kč.

Studenti, umělci na volné noze nebo kdokoli znalý oboru si může sklárnu pronajmout včetně jejího vybavení a potřebného materiálu, při vícedenních pronájmech je na huti i možnost noclehu za 100 Kč na osobu. Laici, na druhé straně, si mohou nechat vyrobit užitkové nebo ozdobné předměty na zakázku, ve sklárně se provádí též pískování a je možné zajistit malování či broušení. [41]

Jihočeské slavnosti vína

Jihočeské slavnosti vína může nezasvěcený považovat za nápad zvláštní, možná až nepatřičný. Jenže pěstování vína má na Hluboké tradici, která sahá až do 1. poloviny 16. století. V té době nechal tehdejší majitel panství, Ondřej Ungnad ze Suneku, vysadit vinnou révu a ta se zde pěstovala ještě za Schwarzenbergů, kteří však postupně dali přednost vínu francouzskému a vinici zrušili. Počátkem 21. století byla tradice pěstování vína obnovena a u té příležitosti se v roce 2006 konal první ročník Jihočeských slavností vína. [42]

Plavby po Vltavě Airmarine

Hlubokou nad Vltavou si může návštěvník prohlédnout nejen ze souše, ale i z řeky Vltavy. Z výletní lodi Záviš si tak může prohlédnout nejen část města a zámek, ale i několik skalních útvarů a přírodu kolem Hněvkovické přehrady.

Výletní plavby se pořádají jen v létě za příznivého počasí a zájemce má na vybranou ze dvou tras. Kratší, hodinová stojí 120 Kč za dospělého a 60 Kč za dítě a delší, jeden a půlhodinová stojí dospělého 180 Kč a dítě 90 Kč. [43]

Lihovar Poněšice

Vybudováním rodinného podniku Lihovar Poněšice, s.r.o. roku 2002 si jeho majitel splnil sen. V lihovaru se vyrábí výhradně čisté ovocné destiláty a likéry bez přídavku potravinářského lihu, aromat či barviv, na čemž si lihovar zakládá a jeho sloganem je: Pravá poněšická pálenka – punc panenské přírody. Lihovar vyrábí vlastní sortiment, který prodává a zároveň si zde zákazník může nechat vyrobit pálenku z vlastního čerstvého ovoce nebo z ovocného kvasu. Sortiment lihovaru je široký, od klasické slivovice a meruňkovice přes pálenky z jablek, višní, hrušek, černého rybízu, vína, až k pálenkám speciálním jako je mrkvovice, pivovice, medovec nebo meruňkovice v biokvalitě. Vybraný destilát je zákazníkovi stočen do lahve, kterých mají v lihovaru na výběr nepřeberné množství, od klasických, přes různé tvarované až po ručně foukané nebo pískované. Do poněšického lihovaru je možné přijít po objednání i na exkurzi s koštem, cena je 65 Kč za osobu, v případě cizojazyčného výkladu 120 Kč. „Nejlepším uskladněním ovoce je jeho destilace. V takovém stavu Vám vydrží řadu let – krásně voňavé a lahodné chuti!“ [44]

Vorařské muzeum Purkarec

Vorařské muzeum Purkarec – síň voroplavy na Vltavě je dokladem práce a způsobu života vorařů a šífařů v povodí Vltavy. Muzeum je přístupné od května do září každý den mimo pondělí od 9 do 17 hodin. Muzeum provozuje spolek Vltavan Purkarec založený v roce 1902 jako instituce vzájemně se podporujících lesníků, plavců, rybářů a pobřežných. Od roku 1999 je Vltavan členem Mezinárodní asociace vorařských spolků a nadále se snaží udržovat vorařství a tradice kulturního a společenského života lidí, kteří mají vztah k řece Vltavě. [45]

6.8 Sport

Dalším zaměřením Hluboké nad Vltavou jako destinace cestovního ruchu je mimo svateb také sport. Velká většina sportovního vyžití je vhodně soustředěna na jednom místě, a to v části Hluboké nad Vltavou zvané Podskalí, v klidné lokalitě po levé straně řeky Vltavy kolem cyklistické stezky z Českých Budějovic. V tomto rozlehlém areálu si návštěvníci mohou zahrát golf, baseball, tenis a mnoho dalších míčové hry, petangue, minigolf, fotbal, vyzkoušet atrakce adrenalinového centra, rybařit, vykoupat se, jezdit na kolečkových bruslích či na koloběžkách a v zimě si zabruslit. Hluboká dále nabízí dobré podmínky pro cyklisty, zejména v okolí místních rybníků nebo na cyklistické stezce z Českých Budějovic na Hlubokou a dále do Purkarce. Fitness aktivity je možné si užít v místních hotelích, Relaxační a regenerační centrum nabízí i hodiny spinningu, power jógy, bosu, pilates, spincore nebo australského tréninku. Na Hluboké

se dále nachází paintballové hřiště, bowlingová herna a nedaleko je Dvůr Vondrov se svou nabídkou hipoturistiky. Na Hněvkovické přehradě je možné vyzkoušet vodní lyže, zúčastnit se se svým týmem závodu dračích lodí, půjčit si loďku nebo rybařit. Blízké letiště Hosín nabízí vyhlídkové lety, skoky s padákem, výlety na motorové tříkolce a další adrenalinové aktivity.

Sportovně-relaxační areál

Na Hluboké je široká možnost sportovního vyžití, které je soustředěno zejména v hlubockém sportovně-relaxačním areálu. K dispozici jsou tu dvě baseballová hřiště, tři kurty na plážový volejbal, tři stoly na stolní tenis, víceúčelové hřiště, hřiště na petangue, hřiště na badminton. Víceúčelové hřiště je pokryté odpruženým umělým povrchem a vhodné zejména pro basketbal, volejbal, streetball nebo nohejbal. Děti mohou využít velký dřevěný hrad, vzduchovou trampolínu, prolézačky, skluzavky a další dětské atrakce. Areál je situován v jižní části Hluboké, z jedné strany jej lemuje řeka Vltava, z druhé desetakilometrová cyklistická stezka vedoucí do Českých Budějovic a za ní se rozkládají hlubocká golfová hřiště. Součástí areálu je přirozeně i půjčovna, kde lze zapůjčit nejen náčiní k výše jmenovaným sportům, ale i kolečkové brusle včetně chráničů a helmy, kolečkové lyže, piknikové deky, hole na Nordic Walking, koloběžky nebo létající talíře. Součástí areálu je také ohniště, místo pro rybaření a vstup do řeky s odrazovým prknem. V areálu nechybí ani restaurace a ubytovací kapacita typu hostel.

Součástí areálu je také Adrenalin park, ve kterém je k dispozici menší lanové centrum a dále obří houpačka, síťové centrum pro děti s tobogánem, skákací boty, obří trampolína s jištěním a nafukovací trampolína. Za jednotlivé atrakce zaplatí dospělý od 60 do 230 Kč, dítě od 50 do 170 Kč. [46]

Sportovně-relaxační areál na Hluboké se v červenci 2011 již potřetí stane centrem Evropského týdne sportu a relaxace žen v Hluboké nad Vltavou. Akce je určena pro všechny ženy a dívky od 15 let a za poplatek 1 000 Kč jim nabízí sestavení a následnou realizaci týdne podle svých představ. Program akce je tematicky rozdělen do čtyř kategorií: sport, relaxace, kultura a zdravý životní styl, přičemž návštěvnice si mohou vybrat mezi zhruba 20 druhy aktivit v rámci každé kategorie. Aktivity si ženy volí s předstihem ve speciálním rezervačním systému. K dispozici je i školka pro děti od 4 do 10 let s kapacitou 50 dětí. Součástí akce je také mezinárodní turnaj v softballu. [47]

Ve sportovním duchu se také nese zahájení turistické sezony 2011, které se koná 8. - 10. dubna. Návštěvníci se mohou těšit na aktivní i pasivní sportovní a kulturní zážitky. Mezi pasivní zážitky patří Jarní baseballový turnaj, kde se utká tým Sokol Hluboká s výběry z Polska,

Rakouska a Ukrajiny a dále závod horských kol XTERRA MTB Rallye Vltava se startem a cílem na Hosíně. Mezi atrakce s aktivní účastí návštěvníků se řadí taneční maraton, kde si zájemci budou moci zatančit zumbu a piloxing a pro děti je připraven Dětský den s množstvím atrakcí. V rámci akce mohou návštěvníci využít akční nabídky adrenalinového centra nebo zvýhodněné tandemové seskoky padákem. Součástí kulturního programu je večerní divadelní představení a lampionový průvod. Vrcholem akce je tandemový seskok padákem hejtmana Jihočeského kraje a starosty Hluboké nad Vltavou a Hry bez hranic, kterých se účastní družstva Krajského úřadu, města Hluboká nad Vltavou, magistrátu města České Budějovice, města Lipno nad Vltavou, města Český Krumlov a Jaderné elektrárny Temelín. [48]

Golf

Golfový areál v Hluboké nad Vltavou vznikl na území krajinářského parku na Podskalské a Poříčské louce, který založil Jan Adolf ze Schwarzenbergu v souvislosti s přestavbou zámku. První prostor určený ke hře golfu zde vznikl v roce 1999 a byla to cvičná louka o ploše 300 x 250 metrů. Od roku 2000 je v provozu veřejné 9jamkové hřiště a od roku 2003 normované 18jamkové hřiště. Golf club Hluboká nad Vltavou nabízí možnost zahrát si golf jak pro certifikované hráče, tak pro laiky či začátečníky. Prvním jmenovaným slouží zejména 18jamkové certifikované hřiště, druzí mohou využít veřejné 9jamkové hřiště nebo cvičné plochy. Golf club také pořádá víkendové kurzy golfu jak pro začátečníky, tak i pro pokročilé, celkem 8hodinový kurz stojí 3 990 Kč. Další služby klubu samozřejmě zahrnují možnost zapůjčení veškerého vybavení, členství v Golf club Hluboká nad Vltavou, kurzy pro děti a juniory, prodejnu golfového vybavení, pořádání golfových soutěží. Brána golfového hřiště na Hluboké je otevřena každému, kdo přijde adekvátně oblečen, vyžadováno je tričko s límečkem nebo košile a nedžínové kalhoty nebo sukně délky minimálně po kolena. [49]

Dvůr Vondrov

Pouhé tři kilometry od Hluboké nad Vltavou, na návrší za Munickým rybníkem, se nachází Dvůr Vondrov, který je místním centrem hipoturistiky. Již v polovině 16. století zde Ondřej Ungrad ze Suneka, tehdejší majitel hlubockého panství, zřídil dvůr, zvaný podle zakladatele Ondřejovský, později Vondrov. Koncem 19. století dvůr takřka od základu přestavěl Adolf Josef ze Schwarzenbergu, který do jeho modernizace investoval jeden milion korun. V té době se stal dvůr komplexním hospodářským podnikem, jedním z nejrozvinutějších v celém Rakousko-Uhersku, proslul však především chovem koní.

Současní majitelé pokračují v tradici hřebčína a Dvůr Vondrov je dnes agroturistické centrum, které nabízí nejen ustájení či pronájem koní, ale hlavně kurzy nebo jednotlivé hodiny pro zájemce všech věkových kategorií (kromě osob nad 100 kg). Hodina jezdeckého výcviku vyjde na 300 – 600 Kč za dospělého a 120 – 500 Kč za dítě. Dvůr Vondrov je možné navštívit také formou exkurze, která však musí být předem nahlášená a celá stojí 1 000 Kč. V nabídce jsou dále lekce přirozené komunikace s koňmi, přičemž jedna individuální hodina pod dohledem cvičitele vyjde na 500 Kč. [50]

Tennis Center Hluboká

Tennis Center Hluboká nabízí 5 tenisových kurtů (dva antukové a tři s umělým povrchem, z toho jeden víceúčelový) a 2 tenisové haly v komplexu hotelu s bazénem a restaurace. Pronájem kurtu na jednu hodinu stojí 220 Kč pro veřejnost a 180 Kč pro hotelové hosty a v rámci předplatného. Tenisová hala vyjde na 250 až 420 Kč v závislosti na typu hosta, sezóny a denní doby. Tennis Center Hluboká také půjčuje rakety a jízdní kola. [51]

Koupaliště

Koupaliště Hluboká nad Vltavou bylo vybudováno v roce 1997, jeho provozovatelem je město Hluboká nad Vltavou a v provozu je zpravidla od začátku června do poloviny září. Součástí koupaliště je bazén nepravidelného tvaru s pěti 25metrovými drahami a 6 masážními lůžky s hloubkou do 1,4 m, dětský bazén s hloubkou do 0,5 m, tobogán a dětská skluzavka. Mezi další nabízené služby patří umývárny se sprchami, WC, převlékárny, skříňky pro úschovu věcí, dětské hřiště, stůl na stolní tenis, beachvolejbalové hřiště a travnatá plocha se slunečníky. Vstupné činí 50 Kč za osobu a den nebo 500 Kč na celou sezónu. [52]

Bowling

Bowlingová herna v Hluboké nad Vltavou je situována v těsné blízkosti letní plovárny. Herna disponuje profesionálními drahami a její součástí je samozřejmě bar. Ve stejné budově se nachází i restaurace a penzion. Pronájem jedné dráhy na hodinu stojí od 160 do 350 Kč, podle dne a denní doby.

Zimní stadion

Zimní stadion s otevřenou ledovou plochou slouží jak veřejnosti, tak i tréninkům a sportovním utkáním. V provozu je zpravidla od počátku listopadu do poloviny března. V létě se aréna proměňuje v beachvolejbalové kurty.

7 Jak cestovní ruch ovlivňuje příjmy obcí

Příjmy obce, jejichž původcem může být cestovní ruch, jsou tvořeny daňovými příjmy, příjmy organizací obcí, správními a místními poplatky a nejrůznějšími typy dotací a grantů od rozličných subjektů. Každá z těchto položek může souviset s cestovním ruchem, ale také se širokou paletou jiných odvětví ekonomiky a takovou skutečnost by bylo nutné posoudit případ od případu.

7.1 Daňové příjmy

Rozpočtové určení daní stanovuje Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům. Na základě legislativy lze daňové příjmy rozpočtů obcí dle povahy rozdělit do tří kategorií. První kategorií jsou daně výlučné, tedy daně, u kterých je obec jediným příjemcem. Jedná se o daň z nemovitostí a o daň z příjmů právnických osob, kdy poplatníkem je sama obec. V druhém uvedeném případě lze přijmout modelové zjednodušení a chápat tuto skutečnost jako osvobození od daně, přestože to tak fakticky není. Výsledek je téměř totožný, jelikož obec platí daň sama sobě. Druhou kategorií jsou daně sdílené, tedy daně, které, podle přesných pravidel výše zmíněného zákona, plynou do rozpočtu státního i do rozpočtů krajů a obcí. Řadí se mezi ně daň z přidané hodnoty, daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmů právnických osob (kromě případu, kdy poplatníkem je obec). Poslední kategorií je výnos daně, který lze nazvat motivační. Je to část daně z příjmu fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti, která plyne přímo do rozpočtu obce, v níž má poplatník trvalé bydliště.

Žádná z daní nesouvisí přímo a pouze s cestovním ruchem, ani není možné sledovat, jaká část té které daně je odváděna z příjmů z cestovního ruchu. Proto jsou v následujících podkapitolách uváděna navýšení obecního rozpočtu za předpokladu, že objekty zdanění jsou součástí cestovního ruchu.

7.1.1 Výnos daně z nemovitosti

Příjemcem daně z nemovitosti je obec, na jejímž území se nemovitost nachází. Pokud má obec nemovitosti atraktivní pro turisty a ti si je koupí a dále vlastní, je možné daň z nemovitosti považovat za příjem z cestovního ruchu. Stejně tak nemovitosti postavené v souvislosti s cestovním ruchem, zejména za účelem provozování služeb cestovního ruchu, například hotely, sportovní zařízení apod. Podle Zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitosti, v platném znění činí roční příjem do rozpočtu obce z jednopodlažního domku o rozloze

10 x 10 m, který slouží k individuální rekreaci a je umístěn v Trhových Svinech nebo Hluboké nad Vltavou, 600 Kč. Příjem do rozpočtu obce z modelového penzionu, který je celý využíván k podnikatelské činnosti a má 6 pokojů, 3 apartmá a restauraci, je 3 036 Kč (při uvažované rozloze 264 m² a 3 nadzemních podlažích). V modelových příkladech je brána v potaz pouze daň ze staveb, nikoli daň z pozemku, jelikož ta musí být odváděna, i když stavby neexistují nebo slouží jinému účelu.

7.1.2 Výnos daně z přidané hodnoty

Dle Zákona č. 243/2000 Sb. se obce podílí na celostátním výnosu daně z přidané hodnoty 21,4 %. Dle Vyhlášky č. 245/2010 Sb., o podílu jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů, která navazuje na zmíněný zákon a je každoročně nahrazována vyhláškou novou, připadá na Trhové Sviny v roce 2010 0,029235 % z částky určené obcím, Hluboká nad Vltavou má nárok na 0,030524 %. Trhové Sviny tedy z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty dostanou 0,0063 % a Hluboká nad Vltavou 0,0065 %. Pokud účastník cestovního ruchu utratí 12 000 Kč, města z toho budou mít výnos shodně přibližně 0,13 Kč.

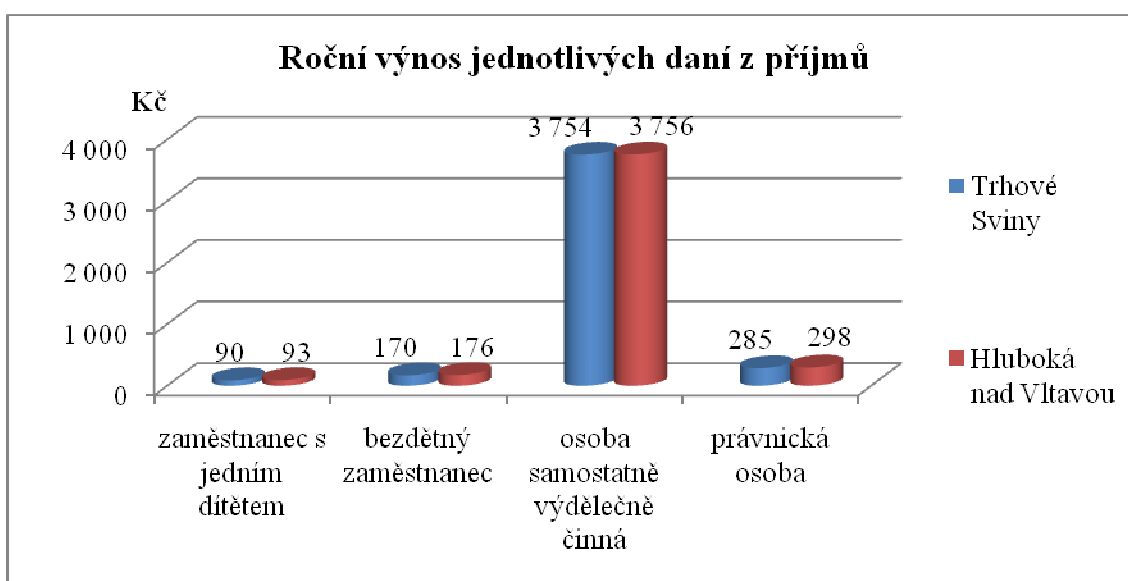
7.1.3 Výnos daní z příjmů

Pro daně z příjmů platí z hlediska rozpočtového určení dle Zákona č. 243/2000 Sb. analogická pravidla jako pro daň z přidané hodnoty. Rozpočty obcí se podílí na celostátním hrubém výnosu daní z příjmů 21,4 %, což neplatí pouze pro výnosy z daně z příjmu fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti. Na celostátním výnosu této daně se obce podílí 12,84 % a navíc do jejich rozpočtů plyne 30 % výnosů daně, jejíž poplatníci mají na území obce místo trvalého pobytu. Příjmem obcí je také 1,5 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků. Podíl jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daní z příjmů stanovuje opět Vyhláška č. 245/2010 Sb. Prvotní výpočet daňového výnosu upravuje Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů. Kromě Zákona č. 586/1992 Sb. je potřeba se seznámit také se Zákonem č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění ve znění pozdějších předpisů a také se Zákonem č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti ve znění pozdějších předpisů.

V grafu na obrázku 7 jsou znázorněny roční daňové příjmy rozpočtů obou obcí z daní z příjmů při měsíční mzdě 20 000 Kč. Zaměstnanec s jedním dítětem a hrubou měsíční mzdou ve výši 20 000 Kč přinese do obecního rozpočtu Trhových Svinů ročně 89,87 Kč a do rozpočtu

Hluboké nad Vltavou 92,77 Kč. Roční příjem obecní kasy z bezdětného zaměstnance vydávajícího rovněž 20 000 Kč hrubého je v Trhových Svinech 170,11 Kč a v Hluboké nad Vltavou 175,60 Kč. Podnikatel (osoba samostatně výdělečně činná) s trvalým bydlištěm v Trhových Svinech, jehož základ daně podle Zákona č. 586/1992 Sb. je 240 000 Kč, přinese do obecního rozpočtu ročně 3 754,40 Kč. Stejný podnikatel, s bydlištěm v Hluboké nad Vltavou obohatí ročně obecní kasu o 3 756,44 Kč. Společnost, jejíž zisk před zdaněním je 240 000 Kč, zprostředkovaně přispěje do rozpočtu Trhových Svinů 285,29 Kč, do rozpočtu Hluboké nad Vltavou 297,87 Kč.

Obr. 7: Graf ročního výnosu jednotlivých daní z příjmů do rozpočtů obcí

Pramen: Vlastní zpracování

7.2 Příjmy organizací obcí

Jedná se o příjmy, které generují organizace zřízené obcí. Patří mezi ně příspěvkové organizace a obchodní společnosti, které obec buď vlastní celé nebo v nich má vlastnický podíl. Trhové Sviny ani Hluboká nad Vltavou nezaložily žádné organizace v oblasti cestovního ruchu, které by zvyšovaly příjmy obce. Jedinou organizací spojenou s cestovním ruchem je Městské kulturní středisko v Trhových Svinech, které je městu významným přínosem zejména v oblasti občanské vybavenosti, nikoli však finančním. Městské kulturní středisko čerpalo z rozpočtu Trhových Svinů v roce 2010 více než 5 mil. Kč a jeho hospodářský výsledek byl 11 896 Kč.

7.3 Správní a místní poplatky

Správní poplatky jsou vybírány obcí v rámci přenesené působnosti a jsou upraveny Zákonem č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Správní poplatek je vybírán jako částečný ekvivalent nákladů za činnost správních orgánů. Žádné z těchto poplatků nejsou zaměřeny přímo na cestovní ruch, nicméně často je mohou platit podnikatelé nebo organizace v cestovním ruchu. Město Hluboká nad Vltavou v roce 2010 vybralo na správních poplatcích celkem 600 tis. Kč, město Trhové Sviny 3 270 tis. Kč.

Místní poplatky jsou jediné příjmy do obecního rozpočtu, které mají charakter daní a jejich výši stanovuje obec (v rámci intervalů vymezených Zákonem č. 565/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů). V oblasti cestovního ruchu může obec vybírat tyto poplatky: poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt, poplatek ze vstupného a poplatek z ubytovací kapacity. S cestovním ruchem také může souviset poplatek za užívání veřejného prostranství a poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst.

Město Hluboká nad Vltavou stanovuje místní poplatky v Obecně závazné vyhlášce č. 1/2010, o místních poplatcích. Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt činí 15 Kč za osobu (vyjma osob do 18 a nad 70 let) a každý započatý den vyjma dne příjezdu a v roce 2010 činil výtěžek z něj 500 tis. Kč. Lze tedy vyvodit, že turisté ve věku 18 – 70 let strávili ve městě více než 33 tis. nocí. Poplatek z ubytovací kapacity je stanoven na 4 Kč za každé využití lůžko a den, do obecního rozpočtu přiteklo 250 tis. Kč. Z toho vyplývá, že turisté (včetně dětí a důchodců) strávili ve městě 62 500 nocí. Poplatek ze vstupného činí 10 % z vybraného vstupného na kulturní akci, 5 % u sportovní akce a 20 % u akce prodejní, reklamní, u diskotéky a u akcí ostatních, výnos ze vstupného byl 10 tis. Kč. Poplatek za užívání veřejného prostranství je stanoven na 0,50 – 200 Kč za 1 m² a 1 den v závislosti na typu prostoru a účelu užití a suma vybraná v roce 2010 nabyla výše 150 tis. Kč. Poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst stanoven není.

Město Trhové Sviny z výše zmíněných poplatků upravuje pouze poplatek za užívání veřejného prostranství, a to Obecně závaznou vyhláškou č. 1/2010 o místním poplatku za užívání veřejného prostranství. Výše poplatku je stanovena za 1 m² a závisí na účelu, konkrétním umístění a době trvání užívání veřejného prostranství. Sazba se pohybuje od 1,5 Kč do 10 Kč. Za rok 2010 město vybralo na tomto poplatku 69 tis. Kč.

7.4 Granty a dotace

Obecní rozpočet může být obohacen různými typy dotací a grantů, o které obec požádá některého z donátorů, poté co ten dá najevo (nejčastěji výzvou), že se chystá za nějakým účelem rozdělovat finanční prostředky. Dotaci lze získat nejčastěji ze státního fondu, z Evropské unie, od kraje, z ministerstev nebo od jiných organizací, které k tomu projeví vůli.

7.4.1 Dotace ze státního rozpočtu, státních fondů a od jiných samosprávných celků

Podle §7 Zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, v platném znění patří mezi výdaje státního rozpočtu mimo jiné dotace územním samosprávným celkům na dávky sociální péče a na dávky pomoci v hmotné nouzi, dotace a návratné finanční výpomoci územním samosprávným celkům na jinou než podnikatelskou činnost a dotace státním fondům. Státní fondy pak mohou taktéž poskytovat obcím dotace na konkrétní účely.

V oblastech úzce souvisejících s cestovním ruchem čerpalo město Trhové Sviny v roce 2010 dotaci ve výši 720 tis. Kč ze Státního fondu pro podporu a rozvoj české kinematografie na digitalizaci místního kina. Město také získalo dotaci ve výši 400 tis. Kč na opravu vodních kol a vantroch (náhonových koryt na vodu) na Buškově hamru z Grantového programu Nemovité kulturní památky Ministerstva kultury. [53] Ministerstvo kultury dále přispělo na opravu střechy radnice částkou 1,5 mil. Kč a Ministerstvo financí zaplatilo přístavbu společenského sálu k budově kulturního domu za 6 mil. Kč. [54]

Hluboká nad Vltavou obdržela od Státního fondu dopravní infrastruktury v letech 2008 – 2010 celkem 30 mil. Kč na stavbu cyklostezky Hluboká nad Vltavou – Poněšice, jež je součástí nadregionálního projektu Vltavské cyklistické stezky. Trasa má délku 10 km a celkové náklady činily 56 mil. Kč. [55]

Z Grantových programů Jihočeského kraje získaly Trhové Sviny v letech 2007 – 2010 peněžní prostředky na uskutečnění celkem osmi projektů. Patří mezi ně oprava autobusových zastávek Otěvěk, Pěčín, U Atosu a Veselka v celkové výši 220 tis. Kč, úpravy Žižkova náměstí za 100 tis. Kč, příspěvek 220 tis. Kč na propagační materiály, oprava vantroch Buškova hamru za 150 tis. Kč, rekonstrukce radnice za 288 tis. Kč, renovace drobných sakrálních staveb za 138 tis. Kč, sociální zařízení ve sportovní hale za 50 tis. Kč a v neposlední řadě oprava komunikace Todeň – Nežetice za 600 tis. Kč. [54]

Jihočeský kraj dotuje ze svého rozpočtu také řadu hlubockých projektů, cestovního ruchu se však za poslední tři roky týkaly pouze dva, oba uskutečněné v roce 2008. Byla to obnova kaple sv. Isidora v obci Hroznějovice ve výši 45 tis. Kč a projekt Společná propagace destinace Hluboká nad Vltavou čerpající 190 000 Kč. Tato částka byla využita k vyrobění propagační brožury v nákladu 65 000 ks sloužící společné prezentaci jednotlivých subjektů cestovního ruchu. [56]

7.4.2 Dotace z Evropské unie

Město Trhové Sviny se pomocí evropských peněz revitalizuje a zejména zlepšuje svou občanskou vybavenost. Z projektů spolufinancovaných z Regionálního operačního programu NUTS II Jihozápad souvisí s cestovním ruchem pouze Rekonstrukce horní části Žižkova náměstí, který probíhal na přelomu let 2008 a 2009. Celkové náklady na realizaci projektu činily více než 6 mil. Kč, dotace přesahovala částku 5 mil. Kč. [57] Prostřednictvím Státního zemědělského intervenčního fondu získalo město v roce 2010 z Programu rozvoje venkova částky 288 tis. Kč a 450 tis. Kč, které posloužily modernizaci kulturního domu v Něchově a na obnovu návsi v Todni. Obě akce proběhly pod záštitou Místní akční skupiny Sdružení Růže. [58] Z Programu rozvoje venkova město dále získalo 336 tis. Kč na opravy sakrálních staveb. Město dále úspěšně žádalo o dotaci ve výši více než 1 mil. Kč z Integrovaného operačního programu na zpracování Rozboru územního rozvoje území. [54]

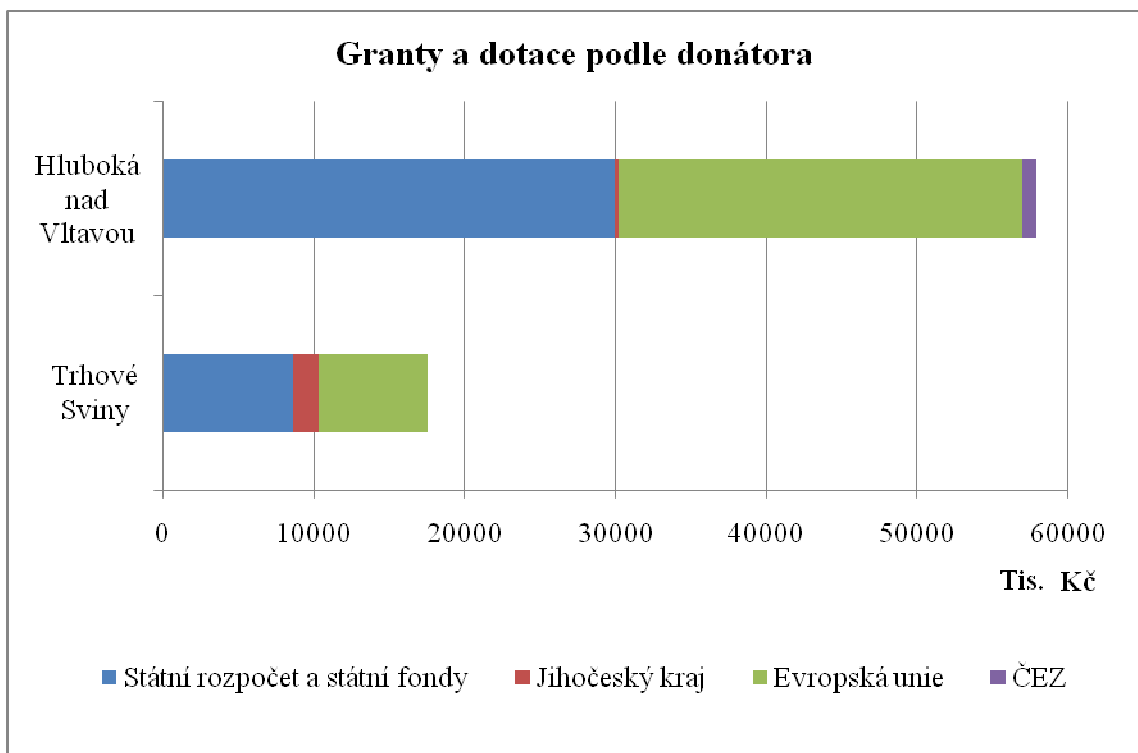
Hluboká nad Vltavou je v oblasti získávání dotací z Evropské unie o poznání čínorodější, alespoň co do finančního objemu jednotlivých dotací. V letech 2009 a 2010 byla z Regionálního operačního programu NUTS II Jihozápad z části financována stavba cyklostezky Hluboká nad Vltavou – Poněšice částkami 8 a 11 mil. Kč. Město dále v roce 2009 úspěšně žádalo o podporu na rekonstrukci místních komunikací ve výši 6,8 mil. Kč. Ze státního zemědělského intervenčního fondu z programu rozvoje venkova byla v roce 2010 částkou 300 tis. financována obnova kaple Panny Marie a sv. Vojtěcha v Zámostí a také vypracování Studie využití kulturního dědictví Hlubocka-Lišovska ve výši 500 tis. Kč. Oba projekty se uskutečnily prostřednictvím Místní akční skupiny Hlubocko-Lišovsko. Z Fondu malých projektů získalo město v roce 2008 dotaci ve výši 3 000 EUR na projekt Partnerská města v obrazech, který zviditelňuje společné akce partnerských měst Hluboká nad Vltavou a Grein an der Donau tvorbou tiskovin s programem. [56]

7.4.3 Dotace od jiných organizací

V roce 2010 přispěla Nadace ČEZ Městu Hluboká nad Vltavou k uskutečnění několika projektů, z nichž se cestovního ruchu týkala oprava střechy kaple v Municích (ČEZ přispěl 40 tis. Kč) a dovybavení koupaliště herními prvky pro děti v ceně 240 tis. Kč. Nadace ČEZ pomohla Hluboké také v letech 2008 a 2009, kdy byla opravena střecha muzea voroplavby v Purkarci s přispěním 200 tis. Kč, dále byl do kulturního centra Panorama pořízen dataprojektor s použitím daru 255 tis. Kč, ČEZ se také finančně podílel na rekonstrukci kaple sv. Isidora v Hroznějovicích částkou 50 000 Kč, podpořil vypracování projektové dokumentace k cyklostezce Hluboká nad Vltavou – Poněšice částkou 150 tis. Kč a v neposlední řadě napomohl částkou 47 tis. Kč vysázet zeleň v areálu sportovního hřiště v Purkarci. [56]

7.5 Shrnutí

Obr. 8: Graf objemu dotací oběma městům za roky 2008 – 2010

Pramen: Vlastní zpracování

Přestože je nesporné, že cestovní ruch generuje daňové příjmy, jsou velice obtížně vyčíslitelné, a proto nebudou předmětem dalšího porovnávání. Ani jedno z měst nevlastní žádnou organizaci, která by generovala zisk v rámci ekonomiky cestovního ruchu. Možnost

zavést místní poplatky využívá hlavně Hluboká nad Vltavou a díky vysoké návštěvnosti města činí výnos z poplatků téměř 1 mil. Kč. Trhové Sviny obohatily tímto způsobem svou kasu pouze o 70 tis. Kč.

V grafu na obrázku 8 je znázorněn objem finančních prostředků, které obě obce získaly formou dotací na projekty spjaté s cestovním ruchem. I v této „disciplíně“ jasně vede město Hluboká nad Vltavou, které se celkovým objemem obdržených peněz za roky 2008 – 2010 blíží částce 60 mil. Kč. Trhové Sviny dostaly formou kladně vyřízených žádostí o dotace pouze jednu třetinu hlubocké částky, přestože počet uskutečněných projektů je v Trhových Svinech vyšší.

Více příjmů z cestovního ruchu do obecního rozpočtu má tedy Hluboká nad Vltavou, tento fakt však nezvratně souvisí s návštěvností Hluboké a se skutečností, že je zde cestovní ruch již rozvinut a na vysoké úrovni.

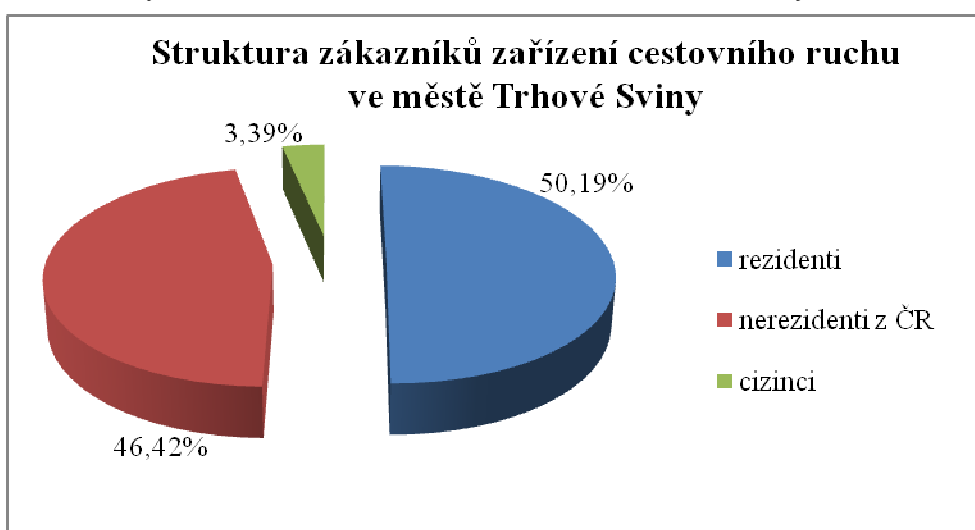
8 Multiplikační efekt cestovního ruchu

Koncept multiplikačního efektu vychází z předpokladu oběhu peněz v ekonomice. Subjekty cestovního ruchu většinou nespotebouvávají pouze primární zdroje, které vlastní, ale také ty, které si musí pronajímat, tedy zejména práci, a také meziprodukty, které nakoupily u svých dodavatelů. Míra multiplikačního efektu je přímo úměrná součtu velikostí změn přímých, nepřímých a indukovaných výdajů a zároveň nepřímo úměrná velikosti změny přímých výdajů. Přičemž přímé výdaje jsou prvotní výdaje účastníků cestovního ruchu, které jsou impulsem celého multiplikačního efektu, nepřímé výdaje jsou výdaje zařízení cestovního ruchu ve prospěch dodavatelů a indukované výdaje jsou výdaje zaměstnanců zařízení cestovního ruchu. Jestliže je multiplikační efekt sledován pouze na užším území, pak se všechny výše zmíněné typy výdajů musí uskutečňovat právě na tomto území. Multiplikační efekt cestovního ruchu ve městech Trhové Sviny a Hluboká nad Vltavou byl sledován primárním výzkumem formou dotazníkového šetření, které bylo provedeno mezi poskytovateli služeb v cestovním ruchu. Vzor dotazníku je uveden v příloze č. 1.

8.1 Přímé výdaje

V kategorii přímých výdajů bylo zejména zkoumáno, zdali zákazníci, kteří nakupují výrobky nebo služby od dotazovaných poskytovatelů služeb a prodejců zboží, jsou opravdu účastníky cestovního ruchu. Dílčím cílem výzkumu byla také struktura účastníků cestovního ruchu z hlediska podílu cizinců.

Obr. 9: Graf struktury zákazníků zařízení cestovního ruchu ve městě Trhové Sviny

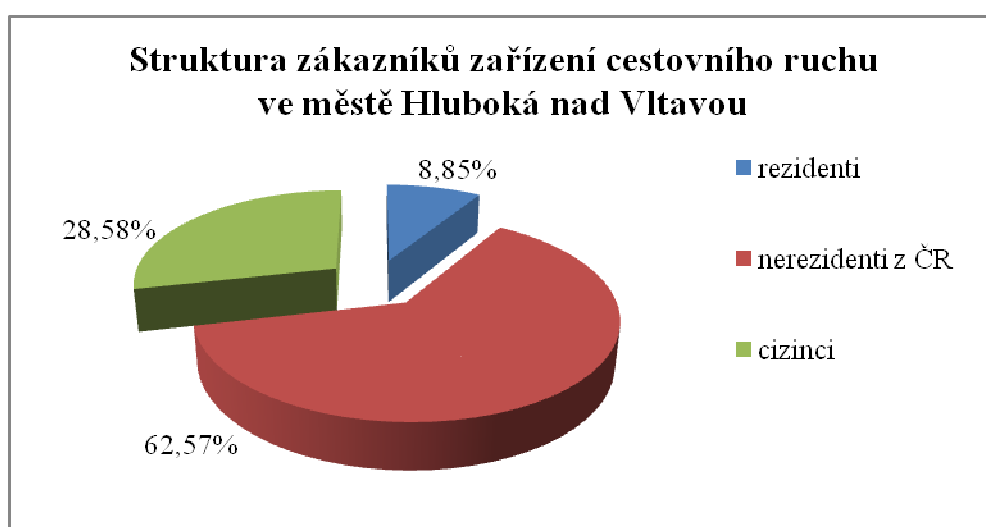

Pramen: Vlastní zpracování

Jak ukazuje graf na obrázku 9, bylo zjištěno, že v Trhových Svinech jsou zákazníci zařízení cestovního ruchu z jedné poloviny místní obyvatelé. Toto číslo je ovlivněno zejména návštěvností stravovacích zařízení, jejichž klientelu tvoří rezidenti dokonce ze tří čtvrtin, přičemž stravovací zařízení zároveň generují dvě třetiny obrátu veškerých sledovaných zařízení. Z vysokého podílu místních obyvatel na tržbách stravovacích zařízení lze soudit, že jsou více součástí občanské vybavenosti než subjekty cestovního ruchu. Na trhovosvinenském trhu s ubytováním je situace dle očekávání zcela odlišná, místní obyvatelé jsou zde zákazníky jen ze 6 %, služeb ubytovacích zařízení nejvíce využívají nerezidenti Trhových Svinů, jejich podíl na tržbách je více než 90%. Návštěvnost trhovosvinenska cizinci je velice malá, alespoň co do jejich výdajů. Napříč všemi typy zařízení cestovního ruchu tvoří cizinci v průměru pouze přes 3 % zákazníků. Nejvíce je to u kulturních zařízení, kde návštěvnost cizinců tvoří 10 % celkové návštěvnosti, v místních restauracích je to pouze 4 %. Cizinci zde téměř nepřespávají, pouhé 1 % tržeb ubytovacích zařízení pochází z jejich zdrojů. Dlužno dodat, že cizinci jsou klientelou pouze dvou restaurací, místního hotelu a technické památky Buškův hamr.

Jelikož více než polovina zákazníků dotazovaných provozů v Trhových Svinech jsou rezidenti, spadá do odvětví cestovního ruchu pouze necelá polovina tržeb těchto provozů. Výzkum tedy ukázal, že účastníky cestovního ruchu jsou na trhovosvinensku téměř výhradně tuzemci a že do místní ekonomiky přinášejí 46 % peněžních prostředků utržených v zařízeních cestovního ruchu, která se účastnila výzkumu (cizinci jsou původci 3 % tržeb). Přímé výdaje na cestovní ruch v Trhových Svinech jsou tedy téměř 50 % celkových tržeb dotazovaných stravovacích a ubytovacích zařízení a kulturního zařízení Buškův hamr.

Obr. 10: Graf struktury zákazníků zařízení cestovního ruchu ve městě Hluboká nad Vltavou

Pramen: Vlastní zpracování

Stav na trhu cestovního ruchu ve městě Hluboká nad Vltavou se výrazně různí. Jak je zřejmé z obrázku 10, rezidenti v místních zařízeních cestovního ruchu generují pouze necelých 10 % tržeb, cizinci téměř 30 % tržeb a ostatní obyvatelé České republiky více než 60 % tržeb. Přičemž místní obyvatelé nejvíce využívají služeb restauračních a sportovních zařízení. V oblasti ubytovacích služeb jsou dominantním segmentem zákazníků turisté z ostatních koutů České republiky, kteří tvoří více než 60 %, následují cizinci s 35 % a přirozeně nejméně se zde ubytovávají místní. Služeb v oblasti kultury, sportu a volného času využívají opět nejvíce nerezidenti z České republiky, a to v 70 % případů. Kulturní zařízení využívají dále z jedné čtvrtiny cizinci a ze 6 % místní obyvatelé, sportovní naopak z jedné čtvrtiny místní a ze 7 % cizinci. Služby stravovacích zařízení nakupují místní a ostatní obyvatelé České republiky téměř vyrovnaně, obě skupiny tvoří zhruba 40 % zákazníků, cizinci doplňují klientelu místních restaurací zbylými 20 %.

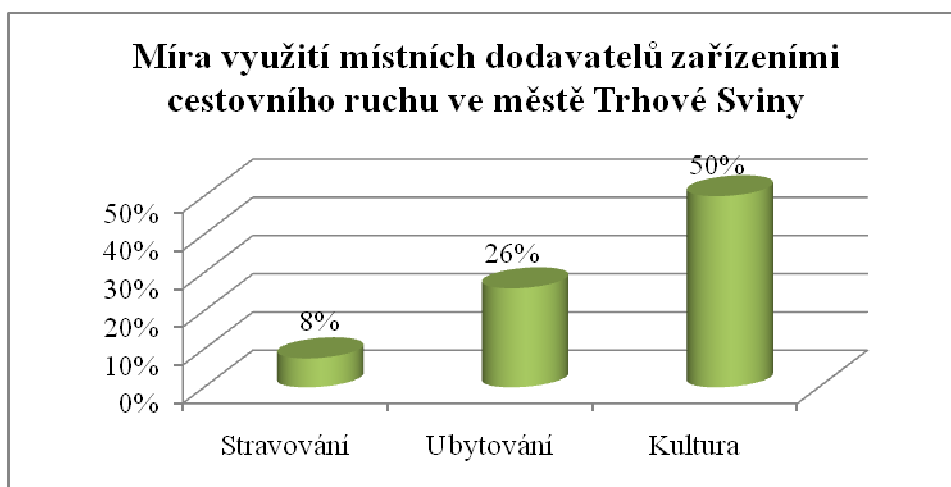
V Hluboké nad Vltavou je zákazníky dotazovaných provozů pouhých 10 % místních obyvatel, tudíž zbylých 90 % výkonů je skutečně součástí ekonomiky cestovního ruchu. Z výzkumu je patrné, že účastníky cestovního ruchu v Hluboké nad Vltavou jsou z téměř 70 % lidé z ostatních koutů České republiky a ze 30 % cizinci a do místní ekonomiky dohromady přinášejí více než 90 % peněžních prostředků utržených v zařízeních cestovního ruchu, která se účastnila výzkumu.

Z výše uvedených procentuálních vyjádření by bylo možné soudit, že trhovosvivenští navštěvují stravovací zařízení mnohem hojněji než hlubočtí. Tak tomu však není. Jelikož v Hluboké nad Vltavou mají restauratéři dvakrát vyšší obrat než v Trhových Svinech, obyvatelé obou měst ročně utratí ve stravovacích zařízeních zhruba shodnou sumu.

8.2 Nepřímé výdaje

V oblasti nepřímých výdajů byl výzkum zaměřen na sledování struktury dodavatelů, konkrétně na zjištění podílu peněžních prostředků vydaných ve prospěch dodavatelů sídlících v katastrálním území vybrané obce na množství peněžních prostředků vydaných ve prospěch veškerých dodavatelů.

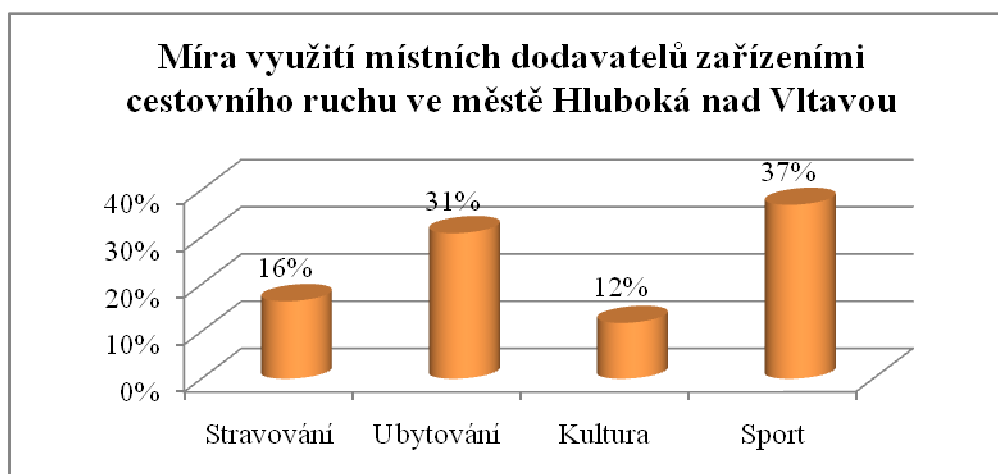
Obr. 11: Graf míry využití místních dodavatelů zařízeními cestovního ruchu ve městě Trhové Sviny

Pramen: Vlastní zpracování

Z výzkumu vyplynulo, že dodavatelé sídlící v Trhových Svinech profitují pouze z necelých 15 % výdajů místních zařízení cestovního ruchu vynaložených ve prospěch dodavatelů. Ostatní dodavatelé sídlí v jiných obcích České republiky, nejčastěji v krajském městě České Budějovice. Podrobněji, po jednotlivých odvětvích cestovního ruchu, zobrazuje podíl místních dodavatelů na veškerých dodavatelích graf na obrázku 11. Kulturní zařízení v katastrálním území Trhových Svinů, z nichž se výzkumu účastnila pouze technická památka Buškův hamr, využívají služeb místních dodavatelů dokonce z 50 %, ubytovací zařízení z 26 % a stravovací zařízení naopak pouze z 8 %. Výsledných 15 % je získáno váženým průměrem jednotlivých procentuálních hodnot, kde vahou je stanovena velikost podniku měřená obratem.

Obr. 12: Graf míry využití místních dodavatelů zařízeními cestovního ruchu v Hluboké nad Vltavou

Pramen: Vlastní zpracování

Ve městě Hluboká nad Vltavou jsou místní dodavatelé využíváni o něco více než v Trhových Svinech. Do místních zařízení cestovního ruchu dodávají téměř jednu čtvrtinu veškerých výrobků nebo služeb, které ke svému fungování zařízení potřebují. Jak je zřejmé z grafu na obrázku 12, nejvíce využívají místních dodavatelů sportovní zařízení, a to z téměř 40 %, na druhé místo pomyslného žebříčku vyšplhala ubytovací zařízení, která odebírají od místních dodavatelů téměř jednu třetinu potřebných produktů a shodně okolo patnácti procent odebírají od místních dodavatelů zařízení kulturní a stravovací.

Ze získaných dat vyplývá, že zařízení cestovního ruchu v Hluboké nad Vltavou nakupují více produktů a služeb od místních dodavatelů než zařízení cestovního ruchu v Trhových Svinech. I přesto jsou obě procenta poměrně nízká a multiplikačnímu efektu ve zvolených městech tato skutečnost neprospívá.

8.3 Indukované výdaje

V rámci indukovaných výdajů bylo výzkumem sledováno, jak je dále naloženo se mzdami vyplacenými zaměstnancům dotazovaných zařízení a jak majitelé nakládají se ziskem, generovaným jejich provozem. Důležitým ukazatelem bylo bydliště zaměstnanců, respektive skutečnost, zdali bydlí ve vybraných obcích.

Obr. 13: Graf struktury zaměstnanců zařízení cestovního ruchu ve městě Trhové Sviny

Pramen: Vlastní zpracování

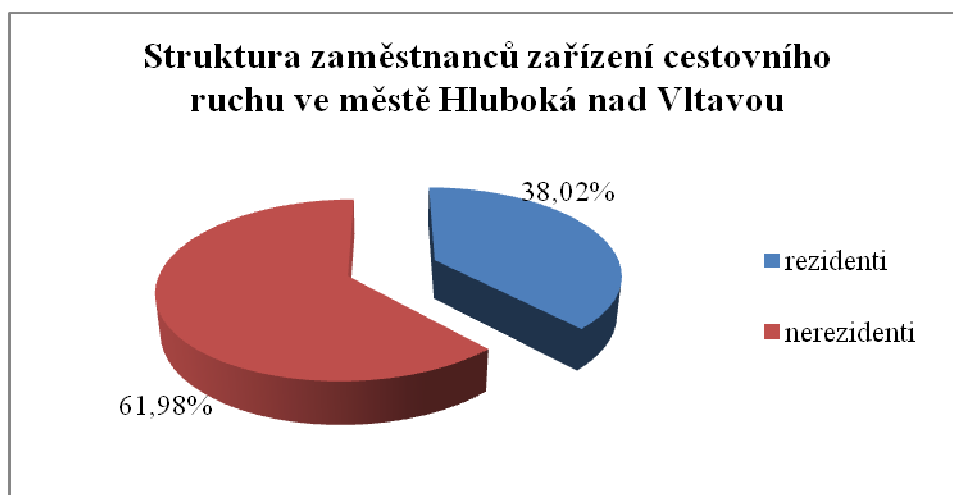
Na obrázku 13 je znázorněna struktura zaměstnanců zařízení cestovního ruchu v Trhových Svinech. Ve sledovaných podnicích cestovního ruchu zde pracuje téměř 80 %

místních obyvatel. V kultuře je to dokonce 100 %, ve stravovacích službách téměř 90 % a v ubytovacích službách pouhá třetina. Při zavedení předpokladu, že zaměstnanci 5 % svých mezd uloží, 60 % utratí v Trhových Svinech a zbylých 35 % vynaloží ve prospěch podnikatelů z jiných oblastí, lze vyvodit, že téměř polovina mezd vyplacených zařízeními cestovního ruchu v Trhových Svinech je znovu vynaložena právě zde.

Dle výsledků výzkumu je zisk trhovosvinenských zařízení cestovního ruchu ze 40 % vynaložen v regionu a ze 60 % vynaložen mimo region, alternativu uložení zisku (ani jeho části) nezvolil žádný z účastníků výzkumu. Situace u majitelů sledovaných zařízení je tedy velice podobná jako situace jejich zaměstnanců.

Navzdory vysokému podílu místních obyvatel jakožto zaměstnanců v zařízeních cestovního ruchu je tedy v Trhových Svinech udržena pouze menšina (45 – 50 %) utržených peněžních prostředků, které se stávají buď ziskem nebo mzdovými náklady.

Obr. 14: Graf struktury zaměstnanců zařízení cestovního ruchu ve městě Hluboká nad Vltavou

Pramen: Vlastní zpracování

Ve městě Hluboká nad Vltavou je zaměstnáno v zařízeních cestovního ruchu téměř 40 % místních obyvatel, jak dokládá obrázek 14. Přičemž ve stravovacích zařízeních je to 40 %, v ubytovacích 51 %, ve sledovaných kulturních zařízeních 20 % a ve sportovních pouze 15 %. Při zavedení předpokladu, že zaměstnanci 5 % svých mezd uloží, 50 % utratí v Hluboké nad Vltavou a zbylých 45 % vynaloží ve prospěch podnikatelů z jiných oblastí, lze vyvodit, že pouze necelá jedna pětina mezd vyplacených zařízeními cestovního ruchu v Hluboké nad Vltavou je znovu vynaložena ve městě.

Výzkum dále ukázal, že zisk generovaný hlubokými zařízeními cestovního ruchu je z téměř 60 % vynaložen mimo Hlubokou nad Vltavou, téměř 40 % je vydáno v Hluboké nad Vltavou a necelá 2 % jsou uložena. Z uvedeného plyne, že v Hluboké nad Vltavou se udrží pouze menšina utržených peněžních prostředků (20 – 40 %), které se stávají buď ziskem nebo mzdovými náklady.

Při srovnání obou měst je snadné podlehnout domněnce, že trhovosvinskí podnikatelé a organizace provozující zařízení cestovního ruchu zaměstnávají více místních obyvatel než stejná zařízení v Hluboké nad Vltavou. Takové tvrzení je však velice relativní, jelikož v absolutních číslech je na Hluboké zaměstnáno v cestovním ruchu mnohem více obyvatel než v Trhových Svinech. Nicméně z hlediska indukovaných výdajů jsou trhovosvinskí věrnější svému městu než hlubočtí a více podporují místní podnikatele.

8.4 Shrnutí

Prvotním impulsem pro nastartování multiplikačního efektu v ekonomice cestovního ruchu Trhových Svinů je jedna polovina tržeb sledovaných zařízení. Změna nepřímých výdajů je přímo úměrná 15 % nákladů provozů cestovního ruchu vydaných ve prospěch dodavatelů. Změna indukovaných výdajů v podobě výdajů zaměstnanců zařízení cestovního ruchu je za předpokladů uvedených v podkapitole 8.2 rovna 46 % mezd vyplacených zařízeními cestovního ruchu. Změna indukovaných výdajů reprezentovaných alokací zisku činí 40 % zisku sledovaných zařízení.

Změna přímých výdajů potřebných pro spuštění multiplikačního efektu v ekonomice cestovního ruchu Hluboké nad Vltavou byla vyčíslena jako 91 % výnosů dotazovaných zařízení. Změna nepřímých výdajů činí 24 % výdajů za meziprodukty. Část změny indukovaných výdajů určená výdaji zaměstnanců zařízení cestovního ruchu odpovídá za předpokladů popsaných v kapitole 8.2 19 % mezd vyplacených zařízeními cestovního ruchu. Zbytek změny indukovaných výdajů determinovaný způsobem užití zisku dosahuje výše 40 % zisku generovaného dotazovanými provozmi.

Přijetím zjednodušujících předpokladů, které definují příjmy jako tržby za prodané zboží a výdaje jako součet plateb dodavatelům, výplat zaměstnanců, zisku (příjem majitele) a výdajů ve prospěch státu a jiných institucí, vzniká modelová situace pro výpočet multiplikátoru. Váhy jednotlivých složek výdajů zařízení cestovního ruchu byly stanoveny 0,4; 0,4; 0,1; 0,1 ve stejném pořadí jako výše. Multiplikátor cestovního ruchu pro obec Trhové Sviny je potom 1,284, což znamená, že pokud zde účastník cestovního ruchu utratí 1 000 Kč, projeví se to v ekonomice Trhových Svinů jako zvýšení produkce o 1 284 Kč. Při zvýšení využití služeb

místních dodavatelů o 30 % by, ceteris paribus, multiplikátor cestovního ruchu vzrostl na hodnotu 1,404. Multiplikátor cestovního ruchu pro obec Hluboká nad Vltavou byl spočítán ve výši 1,212 Kč. Pokud bude opět uvažováno zvýšení nákupů od místních dodavatelů, potom, za jinak stejných podmínek, by multiplikátor nabyl hodnoty 1,332.

Hodnoty multiplikátorů a tudíž i výše multiplikačního efektu je v obou obcích poměrně nízká. Příčinou je pravděpodobně zejména velikost obcí a snadná dostupnost krajského města České Budějovice. První způsobuje za prvé nedostatek vhodné pracovní síly, za druhé nedostatečnou nabídku na trhu meziproductů, které spotřebovávají zařízení cestovního ruchu a za třetí nedostatečnou nabídku finálních produktů, které spotřebovávají zaměstnanci a majitelé provozů. Se třetím bodem úzce souvisí právě blízkost Českých Budějovic, kam jezdí obyvatelé obou měst často nakupovat, za zábavou, hledají řemeslníky apod. Přičemž toto platí o něco více pro bližší Hlubokou nad Vltavou.

9 Hodnocení nabídky cestovního ruchu a návrhy zlepšujících opatření

Z předchozích zjištění v kapitolách 7 a 8 je zřejmé, že cestovní ruch je pro obec přínosem z hlediska produktu i z hlediska financování obce. K dalším důležitým poznatkům patří, že cestovní ruch ve městě Hluboká nad Vltavou je na diametrálně odlišné úrovni na rozdíl od cestovního ruchu ve městě Trhové Sviny. Toto se týká většiny charakteristik, a to jak na straně nabídkové, tak na straně poptávkové. Cestovní ruch v obou městech je proto obtížné srovnávat, zejména vzhledem k prioritám jednotlivých měst. Trhové Sviny jsou městem, které se v první řadě snaží starat o své obyvatele, tvořit jim dobré zázemí a cestovní ruch je do značné míry okrajovou záležitostí, což lze městu těžko vytýkat. Naproti tomu pro Hlubokou nad Vltavou je právě cestovní ruch částečně prostředkem prosperity a proto i nástrojem péče o své obyvatele. I za značně odlišných podmínek však existují aspekty, ve kterých mohou Trhové Sviny následovat příkladu Hluboké nad Vltavou ke zlepšení trhu cestovního ruchu. Navržené změny v Trhových Svinech s ohledem na priority města nevyžadují velké náklady a většina z nich je prakticky ihned převoditelná do praxe.

9.1 Hluboká nad Vltavou

Cestovní ruch ve městě Hluboká nad Vltavou je na poměrně vysoké úrovni, jak dokládají předchozí kapitoly. Do současné podoby se zde rozvinul zejména díky existenci hlubockého zámku, který je kulturní atraktivitou mezinárodního významu a dále díky vynalézavosti místních podnikatelů v cestovním ruchu, kteří toho začali zdárně využívat a rozšiřovat místní nabídku doprovodné infrastruktury a služeb. V současné době je Hluboká nad Vltavou destinací, pro kterou je cestovní ruch jedním z hlavních nástrojů ekonomického rozvoje a růstu. Destinace se soustředí spíše na movitější klientelu, která chce svoji dovolenou strávit aktivně a také na svatby, cizince nevyjímaje.

Ubytovacím zařízením v Hluboké nad Vltavou není mnoho co vytknout, z pohledu průměrného tuzemského turisty snad jen právě ono zaměření na turisty s vysokými příjmy. Místní hotely opravdu mají v tomto směru co nabídnout a tato klientela evidentně má zájem Hlubokou navštěvovat, což je pro destinaci samozřejmě pozitivem.

V oblasti stravovacích zařízení se objevuje nešvar podobný asi ve všech turistických centrech, a to snaha utržit co nejvíce, když jsou movití turisté ochotni zaplatit. Cena mnohdy neodpovídá kvalitě a za podprůměrný pokrm je inkasována nadprůměrná suma. Turista většinou

navštíví daného restaurátéra pouze jednou a příliv nových účastníků cestovního ruchu je dostatečný, tudíž si některá stravovací zařízení mohou takové praktiky dovolit. Obzvlášť, když je ukryvájí do pěkných a útulných interiérů svých provozoven. V této oblasti však nelze generalizovat, na Hluboké samozřejmě sídlí i kvalitní restaurace. Obvykle se poznají podle toho, že do nich chodí i místní. K dobru lze některým místním restauracím připsat snahu o časté obměňování jídelního lístku a pořádání tematických dní či týdnů.

Zlepšení by rozhodně zasluhovala dopravní dostupnost města z obou blízkých letišť - Prahy a Linze. Dlouho očekávaná dálnice D3, která má spojovat právě tato dvě města a tudíž problém vyřešit, je v plánech již více než 20 let, postaveno je však pouhých 15 km kolem města Tábor. Dostavbu dálnice však město Hluboká nad Vltavou nemůže nijak přímo ovlivnit.

Kulturní program Hluboké nad Vltavou je poměrně bohatý a většinu z něj se daří s dostatečným předstihem umisťovat na internetové stránky města a na plakáty jednotného vzhledu alokované do turisticky frekventovaných míst. Stejně, ba možná spíše lépe, funguje i zveřejňování akcí sportovního charakteru, jelikož zde figuruje méně subjektů, které akce pořádají.

9.1.1 Řízení cestovního ruchu

I přes zmíněná pozitiva je právě organizace cestovního ruchu slabší stránkou města. Řešení otázek cestovního ruchu a vydávání propagačních materiálů má na starosti Odbor ekonomický a správy majetku městského úřadu. Není bez zajímavosti, že tento odbor má vytvořené pracovní místo projektového manažera, nikoli však pracovníka zabývajícího se výhradně cestovním ruchem. Hluboká nad Vltavou je sice malým městem, ale s velkým cestovním ruchem, který by si zasloužil odborné vedení. Ideálním řešením by bylo zřízení společnosti destinačního managementu, nicméně zaměstnanec mající na starosti výhradně koordinaci cestovního ruchu a mající vzdělání v tomto oboru by byl pro město jistě také přínosem.

Oblastí, kde lze najít nedostatky, je spolupráce mezi jednotlivými podnikateli (provozovateli služeb v cestovním ruchu) a zejména pak tvorba komplexních produktů cestovního ruchu v destinaci. Tuto funkci suplují v poslední době do jisté míry sami ubytovatelé, kteří vytváří pro zatraktivnění své nabídky balíčky obsahující nejen služby daného ubytovacího zařízení. Nicméně na takovýchto aktivitách je zřejmé, že se buď rozvíjí pouze s některými spřízněnými podniky anebo jsou voleny takové doprovodné služby, které lze bez problému koupit bez nutnosti součinnosti druhé strany. Tyto balíčky také poskytují pouze čtyřhvězdičkové hotely, z čehož lze odvodit, že jsou opět určeny pouze některým zákazníkům.

Komplexní produkty cestovního ruchu přináší výhody všem zúčastněným stranám. Výhodou pro poskytovatele služeb je v první řadě společný marketing produktu, díky kterému se jednotlivé služby jako součást „řetězce“ stávají viditelnější a tudíž konkurenceschopnější. Z pohledu zákazníka je toto také pozitivní aspekt, jelikož se pro něj trh stává přehlednějším a orientace na něm tudíž snazší. Sama existence celistvých produktů cestovního ruchu také zajišťuje určitou míru kvality jednotlivých služeb, protože její dodržování je základní podmínkou pro účast v produktu a kontrolním mechanismem je opět sama spolupráce, jelikož žádný podnikatel si nebude chtít nechat poškodit pověst prostřednictvím společného projektu.

Náplní práce destinačního manažera by tedy bylo zejména spolupracovat s jednotlivými podnikateli, resp. zprostředkovávat jejich spolupráci, a to v oblasti koordinace akcí a při tvorbě produktů. Zároveň by tvořil spojnici mezi radnicí a podnikateli a zajišťoval tak obousměrný efektivní tok informací. Komunikoval by přirozeně i s dalšími subjekty v oblasti a o záležitostech cestovního ruchu, zejména s obcemi, Jihočeskou centrálou cestovního ruchu a dalšími zainteresovanými organizacemi. Byl by také odpovědný za tvorbu propagačních materiálů a jejich distribuci, za propagaci destinace Hluboká nad Vltavou a za informace zveřejňované v sekci internetových stránek určenou turistům.

9.2 Trhové Sviny

Trhové Sviny, na rozdíl od Hluboké nad Vltavou, nejsou městem s příliš rozvinutým cestovním ruchem. Celkový charakter města z hlediska potenciálu cestovního ruchu je v mnoha ohledech odlišný. Trhové Sviny jsou městem, které sice nemá mnoho památek, ale má kolem sebe řadu přírodních krás. Ovšem tyto krásy zase nejsou tak významné, aby se na ně jezdili dívat lidé z celého světa. Návštěvníky Trhových Svinů jsou především tuzemští výletníci ze středních a nižších ekonomických vrstev. Jejich cílem je většinou Buškův hamr nebo jsou to projíždějící cyklisté.

Charakter cestovního ruchu ve městě se nejspíše ve střednědobém výhledu výrazně nezmění, množství návštěvníků by však mohlo. Základní věcí, kterou by mělo město Trhové Sviny zlepšit, je propagace. Dobrým začátkem v této oblasti je užívání portálu Kudy z nudy a včasné vytváření kalendáře akcí, které se budou ve městě konat. Kalendář akcí by neměl zahrnovat pouze program kulturního domu jako doposud, nýbrž veškeré akce pořádané ve městě a jeho blízkém okolí.

Jednou z věcí, ve které by mohly Trhové Sviny následovat příklad Hluboké nad Vltavou, je zřízení pracovní pozice projektový manager, který by měl na starosti tvorbu žádostí o dotace na veškeré, zejména však pak investiční účely.

Trhové Sviny mají celkem dvě kulturní památky většího významu a těmi jsou Buškův hamr a kostel Nejsvětější Trojice. Otevřena veřejnosti je však pouze první z nich, proto se druhý návrh týká zpřístupnění poutního kostela Nejsvětější Trojice. Dalším navrhovaným zatraktivněním Trhových Svinů je rozvinutí a dopracování projektu Trhové Sviny obrazem, který již existuje.

9.2.1 Zveřejňování akcí prostřednictvím webového portálu Kudy z nudy

Základním problémem Trhových Svinů v oblasti cestovního ruchu je, že jen málokdo ví, co se ve městě děje. Město sice k různým příležitostem pořádá množství akcí typu průvody, ohňostroj, akce pro děti, sportovní klání, jarmarky, pouť apod., zveřejnění jejich konání se však objeví většinou pouze na webových stránkách města, případně v měsíčníku Trhovosvinenské listy a tudíž jsou s nimi seznámeni pouze místní obyvatelé.

Kudy z nudy je projekt České centrály cestovního ruchu – CzechTourism, jehož cílem je oživení domácího cestovního ruchu, a to především prostřednictvím elektronického katalogu na internetových stránkách www.kudyznudy.cz. Katalog představuje poměrně jednoduchý nástroj, jak se seznámit s nabídkou aktivit, akcí a atraktivit v České republice. Je členěn jednak podle regionů, dále podle demografických charakteristik cílových skupin a v neposlední řadě také podle typu aktivity (podle zájmu cílové skupiny). [59] Kudy z nudy představuje nejucelenější nabídku turistických cílů v České republice a díky tomu je v povědomí většiny tuzemských účastníků cestovního ruchu a je užíván i značnou částí provozovatelů stálých zařízení cestovního ruchu i pořadatelů akcí v cestovním ruchu.

Na webový portál www.kudyznudy.cz může každý po registraci zdarma vložit akci nebo aktivitu, jejíž konání zde chce zveřejnit. Oplátkou je pouze umístění banneru Kudy z nudy nebo odkazu na své internetové stránky (popřípadě na stránky pořádané akce). Je to tedy výborný nástroj pomoci drobným podnikatelům, obcím a dalším organizacím v cestovním ruchu, jak se zviditelnit a přilákat návštěvníky. Z trhovosvinenska je na Kudy z nudy umístěna pozvánka pouze na Buškův hamr a na výlet do Slepíčních hor, které však nespádají do katastru města. Je velká škoda, že si zástupci města nevšímají portálu častěji a nekládají sem pravidelně veškeré akce, které se ve městě a jeho okolí konají. Značná část obyvatel republiky právě na tomto portálu hledá inspiraci pro víkendový výlet nebo tuzemskou dovolenou.

Náklady realizace jsou mizivé, tvoří je personální náklady, které pokryjí úsilí a čas pracovníků nutný pro umístění banneru nebo odkazu na Kudy z nudy (což je jednorázová záležitost) a pro vkládání akcí na portál kudy z nudy. Tyto náklady jsou obtížně vyčíslitelné a pravděpodobně jsou pouze v řádu stokorun měsíčně.

9.2.2 Projektový manager

Jak ukázala kapitola 7.4, Hluboká nad Vltavou je velice úspěšným „zlatokopem“ nejen evropských peněz. Za tímto úspěchem však stojí v první řadě velké množství podaných žádostí o dotace a samozřejmě jejich kvalita. Hluboká nad Vltavou již v roce 2002 zřídila na městském úřadě nové pracovní místo „projektový manager“, které obsadila kvalifikovaným pracovníkem, který se dlouhodobě zabývá pouze oblastí dotačních titulů. Tento krok se městu vyplatil v podobě mnoha schválených projektů napomáhajících rozvoji města.

Z tohoto kroku by se měly Trhové Sviny poučit a podobnou pozici také zřídit. Jednalo by se o pracovníka, který by se zabýval veškerými projekty, nejen těmi z oblasti cestovního ruchu. Projektový manager by měl na starosti tvorbu projektů a žádostí o dotační tituly a také by se staral o dokumentaci a komunikaci s donátorem u již uskutečňovaných projektů. V neposlední řadě by se mohl stát konzultantem pro místní podnikatele, kteří by se taktéž chtěli ucházet o nějaký typ grantu či dotace. Taková podpora podnikatelského prostředí by také byla městu přínosem.

Medián hrubé měsíční mzdy takového pracovníka v nepodnikatelském sektoru v jihočeském kraji je podle Informačního systému o průměrném výdělků provozovaném Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR 23 571 Kč. Náklady na nového pracovníka by tudíž činily přibližně 400 tis. Kč v prvním roce při započítání personálních nákladů ve výši 379 tis. Kč a dalších nákladů na vybavení pracovního místa a nákladů na vzdělávání pracovníka. Tyto náklady rozhodně nejsou pro město zanedbatelné, nicméně v kontextu přínosů v podobě částek, které mohou do rozpočtu přitéci formou dotačních titulů, jsou akceptovatelné.

9.2.3 Zpřístupnění kostela Nejsvětější Trojice veřejnosti

Barokní poutní kostel Nejsvětější Trojice je po Buškově hamru patrně nejpůsobivější památkou Trhových Svinů a jejich nejbližšího okolí. Nachází se pouhé necelé 2 km od města Trhové Sviny a cesta k němu vede buď po silnici, nebo po polní cestě vhodné pro pěší a cyklisty, která je lemována zastaveními křížové cesty. Kostel, postavený z prostředků dobrovolných sbírek, pochází z počátku 18. století, poutní místo zde však bylo již v 16. století. Kostel je po čerstvé důkladné rekonstrukci z přelomu tisíciletí. Nedaleko stojí trojboká kaple, která chrání pramen mírně radioaktivní vody, již byla tradičně připisována léčivá moc, především prý pomáhá proti očním neduhům. V těsném sousedství se nachází také budova někdejších lázní, které až do konce 19. století provozovala svinenská obec.

Zahrada a interiéry kostela jsou bohužel v současné době veřejnosti nepřístupné, jediná příležitost k návštěvě je o pouti, která se zde každoročně koná na přelomu jara a léta nebo zcela náhodně, když se zde větrá, seče tráva apod. (to byl také případ autorky). Vzhledem k unikátnosti a dobrému stavu památky by místnímu cestovnímu ruchu její návštěvnost jistě prospěla.

Obr. 15: Fotografie kostela Nejsvětější Trojice u Trhových Svinů

Pramen: Kostel Svatá Trojice [online]. Trhové Sviný: 2010. [cit. 2011-04-15]. Dostupné na WWW: <<http://svtrojice.webnode.cz/album/fotky-z-okoli-kostela/#kostel-jpg1>>

Kostel je ve stavu, ve kterém je schopen „přijímat“ návštěvy a proto by nebylo třeba žádných dalších investic. Běžná údržba kostela je prováděna i v současnosti, tudíž ani zde by nevznikaly další náklady. Jediným nákladem vznikajícím s otevřením kostela veřejnosti je tedy náklad personální. Vhodné by bylo zaměstnání dvou nebo více pracovníků na Dohodu o pracovní činnosti nebo Dohodu o provedení práce, kteří by se dle vlastní domluvy v kostele střídali. Taková práce by byla vhodná jako přivýdělek pro studenty nebo naopak občany v důchodovém věku. Hlavní náplní práce provozního pracovníka by bylo vybírání vstupného a podávání informací o kostele. Pracovník by tedy měl hmotnou odpovědnost, musel by znát kostel a jeho historii a předností by bylo, kdyby ovládal alespoň jeden cizí jazyk (nejlépe angličtinu). Pokud je v úvahu brána otevírací doba v červenci a srpnu od 10 do 18 hodin každý den mimo pondělí a v květnu, červnu a září pouze o víkendech od 11 do 16 hodin, personální náklady při hodinové mzdě 70 Kč činí celkem 37 660 Kč. Při stanovení hodinové mzdy bylo vycházeno z obvyklé výše mezd na obdobných brigádnických pozicích v cestovním ruchu.

Bude-li vstupné stanoveno na 30 Kč, je třeba, aby každý otevírací den přišlo v průměru minimálně 16 návštěvníků.

Při počtu 14 návštěvníků denně by sice kostel nevydělával, ale zvýšila by se návštěvnost regionu, turisté by se dostali i do města a někteří z nich zde třeba zašli na oběd nebo měli další výdaje.

9.2.4 Trhové Sviny obrazem

Projekt Trhové Sviny obrazem jsou v podstatě internetové stránky provozované v rámci webového portálu Trhových Svinů, na kterých je umístěno množství fotografií a které „si nekladou za cíl podat exaktní informace o Trhových Svinech a jejich okolí, ale pouze a jenom pokud možno estetickou formou nabídnout něco z jejich zajímavostí a krás“. [60] Fotografie na stránkách jsou rozčleněny do sekcí podle míst, kde byly nafoceny a u každé sekce je zároveň odkaz na výřez mapy, který zobrazuje místo, kde byla fotografie pořízena.

Skvělý nápad s velkým potenciálem má však značně nezdařilé praktické provedení. Jedinou pozitivní věcí, i když velice podstatnou, jsou samotné fotografie, které jsou opravdu výtečnou vizitkou města i jeho okolí. Ovšem další věci, mezi které patří estetika samotných stránek, jejich funkčnost a dotažení nápadu jsou velice špatné.

Stránky již na první pohled působí velice amatérským dojmem, což lze při bližším zkoumání jen potvrdit. Neatraktivní úvodní strana nabízí nehezky strukturovaný text s chybami, několik velice zdařilých ilustrativních fotografií a po levé straně sloupec tlačítek, kterými lze vyvolat fotografie z konkrétních sekcí. Poté, co návštěvník klikne na některé z tlačítek a přistoupí tak k prohlížení fotografií vybrané sekce, již není cesty zpět na úvodní stranu a lze jen dál a dál vyvolávat další fotografie pomocí tlačítek jednotlivých sekcí. Ve sloupci tlačítek tedy chybí minimálně jedno, označené „domů“, „home“ nebo „úvod“, stejnou službu vykoná i proklikávací nadpis či jméno stránek, které lze obvykle nalézt v jednom z horních rohů. Stejně tak v jednotlivých sekcích s fotografiemi by mohla být tlačítka typu „zpět“. Ani sloupec tlačítek po levé straně estetičností příliš neoplývá, navíc jsou zde bez zřetelného oddělení namíchaný současně odkazy na jednotlivé sekce a odkazy na dvě další části projektu, a to Slepíčí hory obrazem a Novohradské hory obrazem. Tyto dva odkazy by bylo vhodné od sloupce s tlačítky vizuálně oddělit.

Hezký nápad je bohužel nedotažen a skýtá prostor pro mnoho vylepšení a inovací. Jak již bylo popsáno výše, fotografie každé sekce se zobrazí jako shluk s estetickou vypovídací hodnotou o zobrazovaném místě. V sekci je vždy také odkaz na výřez mapy, který přibližně určuje polohu zobrazovaného místa či oblasti. Toto je vhodný postup, pokud je cílem přilákat

návštěvníka do určité lokality, ovšem bez konkrétního cíle. Celá řada fotografií by si však zasloužila přesnou lokaci místa, odkud byla fotografována. To by pravděpodobně více stimulovalo výletníky k hledání takových míst, protože by byli motivováni podobně jako „hledači pokladů“. Navíc by takový postup sloužil jako vodítko a inspirace pro amatérské fotografy, kteří by se tak učili hledat a vidět zajímavé kompozice.

Na stránkách by měla dostat prostor i diskuse jednotlivých reálných i potenciálních výletníků, kteří by si zde mohli vyměňovat své dojmy nebo komunikovat s provozovateli či fotografem.

Náklady na změny spočívají pouze v úpravě internetových stránek do přitažlivější podoby a jejich rozšíření o výše uvedené změny. I tuto aktivitu by bylo dobré umístit na portál Kudy z nudy a přiblížit ji tak potenciálním výletníkům. Přínosem projektu je opět zejména přilákání návštěvníků do Trhových Svinů a jejich okolí a z toho plynoucí zvýšení povědomí o trhovosvinensku a současně také zvýšení produktu města prostřednictvím útraty výletníků.

10 Závěr

Závěrem je vhodné shrnout výstupy a přínosy této diplomové práce. Výchozím a zároveň i konečným a nejpodstatnějším bodem je stanovení a následné naplnění cíle práce. Ten spočíval v hodnocení nabídky služeb cestovního ruchu ve městech Hluboká nad Vltavou a Trhové Sviny a jejich komparace z hlediska přínosnosti cestovního ruchu pro obec a její rozpočet. Cíl byl stanoven v rámci metodických pravidel a postupů, které také vedly k jeho dosažení a řídily se jimi veškeré vykonávané činnosti.

K vytčenému cíli vedlo několik kroků representovaných dílčími cíli. Nejprve bylo zapotřebí důkladně zmapovat nabídku služeb cestovního ruchu v obou obcích. Výstupy tohoto zkoumání vedly k dílčímu závěru, že cestovní ruch v Hluboké nad Vltavou je na diametrálně odlišné úrovni než cestovní ruch v Trhových Svinech. Dalším podstatným zjištěním byla i rozdílnost předpokladů pro cestovní ruch a z toho vyplývající rozdílnost cílové skupiny.

Dalším krokem bylo stanovení vlivů cestovního ruchu na příjmovou stranu rozpočtů obou měst. Bylo zjištěno, že cestovní ruch má na příjmy obecního rozpočtu pozitivní vliv, i když obtížně vyčíslitelný zejména v oblasti daňových příjmů.

Posledním dílčím cílem bylo stanovení míry multiplikačního efektu cestovního ruchu na území obce. Výpočet vycházel z dat zjištěných primárním výzkumem v podobě dotazníkového šetření, jehož respondenty byli provozovatelé služeb v oblasti cestovního ruchu v obou městech, konkrétně provozovatelé ubytovacích, stravovacích, kulturních a sportovních zařízení. Součástí procesu bylo i vymezení předpokladů, v jejichž podmínkách je multiplikátor počítán, není proto bez omezení aplikovatelný na každý výdaj návštěvníka regionu. Multiplikátor byl stanoven hodnotou 1,2 pro město Hluboká nad Vltavou a hodnotou 1,3 pro město Trhové Sviny.

V návrhové části práce bylo vzhledem ke zjištěným výstupům předchozích analýz navrženo zřízení Společnosti destinačního managementu, případně pozice Destinačního manažera na městském úřadě v Hluboké nad Vltavou, který by zajišťoval koordinaci jednotlivých subjektů cestovního ruchu zejména při tvorbě komplexních produktů. Pro město Trhové Sviny bylo navrženo několik změn spíše drobnějšího rázu, které by měly napomoci rozvoji cestovního ruchu a v první řadě zvýšit povědomí o městě, jeho atraktivitách a pořádaných akcích. V rámci těchto změn bylo navrženo umístování veškerých akcí i atraktivit na webový portál Kudy z nudy, dále zpřístupnění kostela Nejsvětější Trojice veřejnosti a rozvinutí projektu Trhové Sviny obrazem. Posledním návrhem bylo zřízení pozice Projektového manažera. Tato změna je již finančně náročnější, přinesla by však hodnotné dlouhodobé výstupy v podobě peněžních prostředků nejen na investiční akce.

11 Summary

In the final part of my thesis, I would like to summarize outputs and contributions of my diploma thesis. The first and at the same time final and the most important part is an assessment and subsequent fulfilment of the aim of my work. The aim was based on evaluation of the offer of tourism services in towns of Hluboká nad Vltavou and Trhové Sviny and their comparison with the view of contribution of tour trade for the municipality and its budget. The aim was set in terms of methodical rules and sequence which led to the achievement of this goal and all performed activities were ruled by these.

There were a few main steps represented by partial goals that led to a determined goal. At first, it was essential to map an offer of the tourism services in both municipalities. Outputs of this research led to a partial conclusion that tour trade in Hluboká nad Vltavou is very different from a tour trade in Trhové Sviny. Another important finding was a difference between the presumptions for tourism and subsequent difference of a target group.

Next step was setting of the influences of the tourism on income part of budgets of both towns. It was observed that the tourism has a positive influence on income of a municipality budget, although it is difficult to express it in numbers, especially in the field of tax incomes.

Last partial aim was to set the degree of a multiplication effect of the tourism on the municipality area. Calculation was based on the data received by a primary research done in the form of questionnaires whose respondents were service operators in the field of the tourism in both towns, particularly operators of accommodation, dining, cultural and sport centres. The part of the procedure was to specify presumptions where the multiplier is calculated, therefore it is not applicable without limitations for every expense of a region visitor. Multiplier was set by a value of 1,2 for the town Hluboká nad Vltavou and by a value 1,3 for Trhové Sviny.

In the proposal part of my thesis, with regard to found outputs of the analysis, was recommended to set a Destination management company, eventually a position of a Destination manager in local council in Hluboká nad Vltavou who would support the coordination of individual tour trade subjects, especially when complex products are completed. There was an offer for Trhové Sviny, too, these are just the minor changes which should help to the tourism development and firstly increase awareness of the town, its attractiveness and events in the town. In the frame of these changes, was proposed to mention all the events and attractiveness on a web site Kudy z nudy, then provide an access to the church of the Holy Trinity and to develop the project Trhové Sviny in the pictures. Last proposal was to create the position of a

Project manager. This change is financially demanding, on the other hand it would bring worthwhile long-term outputs in the form of financial resources for further investments.

12 Zdroje

Přehled použité literatury

- [1] HESKOVÁ, M. a kol. *Cestovní ruch pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. Praha: Fortuna, 2006. ISBN 80-7168-948-3
- [2] MALÁ, V. *Cestovní ruch (vybrané kapitoly)*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 1999. ISBN 80-7079-443-7
- [3] VYSTOUPIL, J., ŠAUER, M., HOLEŠINSKÁ, A., METELKOVÁ, P. *Základy cestovního ruchu*. Brno: Masarykova univerzita, 2006. ISBN 80-210-4167-6
- [4] REKTOŘÍK, J., ŠELEŠOVSKÝ, J. a kol. *Rukověť územní samosprávy II. díl: Finance, rozpočty, účetnictví, veřejná kontrola*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2002. ISBN 80-210-2955-5
- [5] PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: MANAGEMENT PRESS, 2004. ISBN 80-7261-086-4
- [6] KESNER, L. a kol. *Management kulturního cestovního ruchu*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2008. Bez ISBN
- [7] SYROVÁTKOVÁ, H. *Analýza služeb cestovního ruchu ve vybraném regionu*. Plzeň: Západočeská univerzity v Plzni Fakulta ekonomická, 2008. Bez ISBN
- [8] PARMOVÁ, D. *Řízení služeb: přednášky*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích Zemědělská fakulta, 2004. ISBN 80-7040-673-9
- [9] HORNER, S., SWARBROOKE, J. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. Praha: Grada, 2003. ISBN 80-247-0202-9
- [10] JANEČKOVÁ, L., VAŠTIKOVÁ, M. *Marketing služeb*. Praha: Grada Publishing, 2000. ISBN 80-7169-995-0

Přehled internetových zdrojů

- [11] Euroregion Šumava [online]. Klatovy: Euroregion Šumava, 27.1.2011 [cit. 2011-02-05]. Dostupné na WWW: <<http://www.euregio.cz/euregio/index.php?page=30&lag=&lang=cz&r=22>>
- [12] Obyvatelstvo Jihočeského kraje v 1. až 3. čtvrtletí 2010 [online]. České Budějovice: Český statistický úřad, 2010. Posl. úpravy: 13. 12. 2010 [cit. 2011-02-05]. Dostupné na WWW: <http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/obyvatelstvo_jihoceskeho_kraje_v_1_az_3_ctvrtleti_2010>

-
- [13] Statistická ročenka Jihočeského kraje 2010 [online]. České Budějovice: Český statistický úřad, 2010. Posl. úpravy: 31. 12. 2010 [cit. 2011-02-06]. Dostupné na WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/krajkapitola/311011-10-2010-26>>
- [14] Vývoj lidských zdrojů v Jihočeském kraji v letech 2000 až 2009 [online]. České Budějovice: Český statistický úřad, 2010. Posl. úpravy: 14. 01. 2011 [cit. 2011-02-07]. Dostupné na WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/krajp/311363-10-xc>>
- [15] Nezaměstnanost v Jihočeském kraji k 31. 12. 2010 vzrostla [online]. České Budějovice: Český statistický úřad, 2011. Posl. úpravy: 12. 1. 2011 [cit. 2011-02-06]. Dostupné na WWW: <http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/nezamestnanost_v_jihoceskem_kraji_k_31_12_2010_vzrostla>
- [16] Statistický bulletin – Jihočeský kraj 1. až 3. čtvrtletí 2010 [online]. České Budějovice: Český statistický úřad, 2011. Posl. úpravy: 16. 01. 2011 [cit. 2011-02-07]. Dostupné na WWW: <http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/krajpubl/311302-10-1__az_3__ctvrtleti_2010-xc>
- [17] Informační systém o průměrném výdělku [online]. Zlín: Trexima, 2010. Posl. úpravy: 9. 12. 2010 [cit. 2011-02-08]. Dostupné na WWW: <<http://www.ispv.cz/cz/Vysledky-setreni/Aktualni.aspx>>
- [18] Regionální statistika ceny práce [online]. Zlín: Trexima, 2010. Posl. úpravy: 9. 12. 2010 [cit. 2011-02-08]. Dostupné na WWW: <<http://www.ispv.cz/cz/Vysledky-setreni/Aktualni.aspx>>
- [19] Charakteristika okresu České Budějovice [online] České Budějovice: Český statistický úřad, 2009. Posl. úpravy: 19. 06. 2009 [cit. 2011-02-11]. Dostupné na WWW: <http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_cb>
- [20] Mílové právo [online]. Wikimedia Foundation: 2011. Posl. úpravy: 17. 1. 2011 [cit. 2011-02-18]. Dostupné na WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Mílové_právo>
- [21] Město Trhové Sviny – Historie [online]. Trhové Sviny: 2010. [cit. 2011-02-18]. Dostupné na WWW: <<http://www.tsviny.cz/pages/stranka.php?id=85>>
- [22] Organizace ve městě Trhové Sviny [on-line]. Trhové Sviny: 2010. [cit. 2011-03-12]. Dostupné na <WWW: <http://www.tsviny.cz/pages/stranka.php?id=27>>
- [23] Celostátní informační systém o jízdních řádech [on-line]. Ministerstvo dopravy ČR: 2011. Posl. úpravy: 11. 3. 2011 [cit. 2011-03-12]. Dostupné na WWW: <<http://portal.idos.cz/Search.aspx?c=7&mi=4&tt=6100,0,32&sv=&ttnm=Trhov%e9+Sviny>>
- [24] Buškův hamr [online]. Trhové Sviny: 2010. [cit. 2011-02-23] Dostupné na WWW: <<http://www.buskuv-hamr.cz/index.php>>

-
- [25] Město Trhové Sviny – Pamětihodnosti [online]. Trhové Sviny: 2010. [cit. 2011-02-18].
Dostupné na WWW: <<http://www.tsviny.cz/pages/stranka.php?id=86>>
- [26] Město Trhové Sviny – Kultura [online]. Trhové Sviny: 2010. [cit. 2011-02-18]. Dostupné
na WWW: <<http://www.tsviny.cz/pages/stranka.php?id=14>>
- [27] Městská knihovna Trhové Sviny [online]. Trhové Sviny: 2010. [cit. 2011-03-16]. Dostupné
na WWW: <<http://knihovna.tsviny.cz/start.htm>>
- [28] Fitness Club Brožek [online]. Trhové Sviny: 2011. Posl. úpravy: 2011-01-02
[cit. 2011-03-16]. Dostupné na WWW: <<http://www.fitnessclubbrozek.cz/>>
- [29] Celostátní informační systém o jízdních řádech [on-line]. Ministerstvo dopravy ČR: 2011.
Posl. úpravy: 11. 3. 2011 [cit. 2011-03-12]. Dostupné na WWW: <<http://portal.idos.cz/Search.aspx?c=7&mi=4&tt=6100,0,32&sv=&ttnm=Hlubok%a9+nad+Vltavou>>
- [30] Státní zámek Hluboká [on-line]. Hluboká nad Vltavou: 2011. Posl. úpravy: 16. 3. 2011
[cit. 2011-03-20]. Dostupné na WWW: <<http://www.zamek-hluboka.eu/>>
- [31] Muzeum lesnictví, myslivosti a rybářství Ohrada [on-line]. Praha: 2010. [cit. 2011-03-20].
Dostupné na WWW: <<http://www.nzm.cz/ohrada/>>
- [32] Hluboká nad Vltavou – Kostel sv. Jana Nepomuckého [on-line]. Hluboká nad Vltavou:
2011. [cit. 2011-03-20]. Dostupné na WWW: <<http://infocentrum.hluboka.cz/cs/i-17-kostel-sv-jana-nepomuckeho.html>>
- [33] Pomník Závaše z Falkenštejna [on-line]. Hluboká nad Vltavou: 2010. [cit. 2011-03-21].
Dostupné na WWW: <<http://hlubokanadvltavou.info/pamatky/pomnik-zavise-z-falkenstejna>>
- [34] Židovské hřbitovy – Hluboká nad Vltavou [on-line]. Posl. úpravy: 29. 6. 2010
[cit. 2011-03-21]. Dostupné na WWW: <http://www.zidovskehrbitovy.cz/index.php?id_cat=15&new=2668>
- [35] Karlův Hrádek [on-line]. Hluboká nad Vltavou: 2010. [cit. 2011-03-22]. Dostupné na
WWW: <<http://hlubokanadvltavou.info/pamatky/karluv-hradek>>
- [36] ZOO Ohrada [on-line]. Hluboká nad Vltavou: 2011. [cit. 2011-03-20]. Dostupné na
WWW: <http://www.zoo-ohrada.cz/index.php?option=com_content&task=blogcategory&id=15&Itemid=451>
- [37] AJG – Festival Hudební léto Hluboká [on-line]. Hluboká nad Vltavou: 2011.
[cit. 2011-03-25]. Dostupné na WWW: <<http://www.ajg.cz/cz/page/55/hudebni-leto.html>>
- [38] Sinfonie – Hudební festival [on-line]. Hluboká nad Vltavou: 2011, Posl. aktualizace:
10. 3. 2011 [cit. 2011-03-25]. Dostupné na WWW: <<http://www.sinfonie.cz/>>
- [39] Alšova jihočeská galerie v Hluboké nad Vltavou [on-line]. Hluboká nad Vltavou: 2011.

- [cit. 2011-03-20]. Dostupné na WWW: <<http://www.ajg.cz/cz/page/9/zamecka-jizdarna-hluboka-nad-vltavou.html?detail=8>>
- [40] Galerie Knížecí dvůr – O galerii [on-line]. Hluboká nad Vltavou: 2011. [cit. 2011-03-20]. Dostupné na WWW: <<http://www.knizecidvur.cz/o-galerii/>>
- [41] Skelná huť u Hluboké [on-line]. Hluboká nad Vltavou: 2011. [cit. 2011-03-26]. Dostupné na WWW: <<http://www.sklarna.euweb.cz/?strana=nabidka>>
- [42] Jihočeské slavnosti vína [on-line]. Hluboká nad Vltavou: 2010. [cit. 2011-03-22]. Dostupné na WWW: <<http://www.hlubokanadvltavou.eu/uvod>>
- [43] Airmarine České Budějovice, s. r. o. [on-line]. České Budějovice: 2010. [cit. 2011-03-22]. Dostupné na WWW: <<http://www.jihoceskaplavba.cz/bez/index2.html>>
- [44] Lihovar Poněšice, s.r.o. [on-line]. Poněšice: 2010. [cit. 2011-03-25]. Dostupné na WWW: <<http://www.lihovarponesice.cz/paleni.html>>
- [45] Vltavan Purkarec [on-line]. Purkarec: 2007. [cit. 2011-03-25]. Dostupné na WWW: <<http://www.vltavan.cz/pages/Vltavan%20Purkarec%20historie.htm#muzeum>>
- [46] Sportovně-relaxační areál Hluboká nad Vltavou [on-line]. Hluboká nad Vltavou: 2011. [cit. 2011-03-28]. Dostupné na WWW: <<http://www.areal-hluboka.cz/>>
- [47] Vysněný týden na Hluboké – 3. ročník evropského týdne žen [on-line]. Hluboká nad Vltavou: 2011. [cit. 2011-03-28]. Dostupné na WWW: <<http://www.tydenzen.cz/>>
- [48] Zahájení turistické sezony v Hluboké nad Vltavou [on-line]. Hluboká nad Vltavou: 2011. [cit. 2011-03-28]. Dostupné na WWW: <http://www.areal-hluboka.cz/sites/default/files/2011/03/zts_2011_pdf_16640.pdf>
- [49] Golf club Hluboká nad Vltavou [on-line]. Hluboká nad Vltavou: 2011. [cit. 2011-03-26]. Dostupné na WWW: <<http://www.golfhluboka.cz/cs/golf-club/>>
- [50] Koně Vondrov – Dvůr Vonrov 1895 [on-line]. Hluboká nad Vltavou: 2011. [cit. 2011-03-23]. Dostupné na WWW: <<http://www.konevondrov.cz/>>
- [51] Tennis Center Hluboká [on-line]. Hluboká nad Vltavou: 2010. [cit. 2011-03-29]. Dostupné na WWW: <<http://www.tennis-center-hluboka.cz/>>
- [52] Hluboká nad Vltavou – Koupaliště Hluboká nad Vltavou [on-line]. Hluboká nad Vltavou: 2011. [cit. 2011-03-29]. Dostupné na WWW: <<http://www.hluboka.cz/index.php/kultura-a-sport/koupaliste/83-koupaliste>>
- [53] BOŽÁKOVÁ, I. Rekonstrukce vodního zařízení Buškově hamru. Trhvosvinenské listy [online]. 2010, č. 10 [cit. 2011-04-20]. Dostupné na WWW: <http://www.tsviny.cz/files/ts_listy/tsl_10_10.pdf>
- [54] BOŽÁKOVÁ, I. Dotace do městského rozpočtu 01/2007 – 06/2010. Trhvosvinenské listy

- [online]. 2010, č. 8 [cit. 2011-04-20]. Dostupné na WWW:
<http://www.tsviny.cz/files/ts_listy/tsl_08_10.pdf>
- [55] Otevření cyklostezky Hluboká nad Vltavou – Poněšice [online]. Hluboká nad Vltavou, 2010 [cit. 2011-04-20]. Dostupné na WWW:
<http://www.hluboka.cz/images/clanky/2010/dotace/cyklostezka_purk_tz.pdf>
- [56] Granty a dotace [online]. Hluboká nad Vltavou, 2011 [cit. 2011-04-20]. Dostupné na WWW: <<http://www.hluboka.cz/index.php/mestsky-urad/granty-a-dotace>>
- [57] Projekty podpořené EU [online]. Trhové Sviny, 2010 [cit. 2011-04-20]. Dostupné na WWW: <<http://www.tsviny.cz/pages/stranka.php?id=26>>
- [58] BOŽÁKOVÁ, I. Dotace z programu rozvoje venkova. Trhovosvinenské listy [online]. 2010, č. 12 [cit. 2011-04-20]. Dostupné na WWW:
<http://www.tsviny.cz/files/ts_listy/tsl_12_10.pdf>
- [59] O kudy z nudy [online]. CzechTourism, 2010 [cit. 2011-04-21]. Dostupné na WWW:
<<http://www.kudyznudy.cz/O-kudy-z-nudy.aspx>>
- [60] Trhové Sviny obrazem [online]. Trhové Sviny: 2010 [cit. 2011-04-21]. Dostupné na WWW: <<http://www.tsviny.cz/tsviny/obrazem.htm>>

Přehled ostatních zdrojů

- [61] Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, v platném znění
- [62] Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitosti, v platném znění
- [63] Vyhláška č. 245/2010 Sb., o podílu jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů
- [64] Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v platném znění
- [65] Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, v platném znění
- [66] Obecně závazná vyhláška č. 1/2010, o místních poplatcích
- [67] Obecně závaznou vyhláškou č. 1/2010 o místním poplatku za užívání veřejného prostranství
- [68] Zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, v platném znění.

13 Seznam obrázků

Obr. 1: Znak Jihočeského kraje	18
Obr. 2: Správní mapa České republiky	19
Obr. 3: Graf míry registrované nezaměstnanosti v Jihočeském kraji a v ČR	21
Obr. 4: Struktura zaměstnanců dle hlavních tříd KZAM v Jihočeském kraji	22
Obr. 5: Znak města Trhové Sviny	25
Obr. 6: Znak města Hluboká nad Vltavou	35
Obr. 7: Graf ročního výnosu jednotlivých daní z příjmů do rozpočtů obcí	51
Obr. 8: Graf objemu dotací oběma městům za roky 2008 – 2010	55
Obr. 9: Graf struktury zákazníků zařízení cestovního ruchu ve městě Trhové Sviny	57
Obr. 10: Graf struktury zákazníků zařízení cestovního ruchu ve městě Hluboká nad Vltavou	58
Obr. 11: Graf míry využití místních dodavatelů zařízeními cestovního ruchu ve městě Trhové Sviny	60
Obr. 12: Graf míry využití místních dodavatelů zařízeními cestovního ruchu v Hluboké nad Vltavou	60
Obr. 13: Graf struktury zaměstnanců zařízení cestovního ruchu ve městě Trhové Sviny	61
Obr. 14: Graf struktury zaměstnanců zařízení cestovního ruchu ve městě Hluboká nad Vltavou	62
Obr. 15: Fotografie kostela Nejsvětější Trojice u Trhových Svinů	70

14 Seznam tabulek

Tab. 1: Fáze vývoje cestovního ruchu dle Freyera	6
Tab. 2: Ubytovací kapacita Trhových Svinů	28
Tab. 3: Stravovací zařízení v Trhových Svinech	29
Tab. 4: Ubytovací zařízení v Hluboké nad Vltavou	37

15 Seznam příloh

Příloha č. 1 Dotazník pro poskytovatele služeb v cestovním ruchu pro město Hluboká nad Vltavou

Příloha č. 2 Dotazník pro poskytovatele služeb v cestovním ruchu pro město Trhové Sviny

Příloha č. 3 Charakteristika okresu České Budějovice

Příloha č. 1 Dotazník pro poskytovatele služeb v cestovním ruchu pro město Hluboká nad Vltavou

Dobrý den,

jmenuji se Hana Syrovátková a jsem studentkou Ekonomické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a v současné době píši diplomovou práci v oboru cestovní ruch. Ráda bych Vás požádala o zodpovězení následujících otázek, jejichž vyplnění Vám nezabere více než pár minut.

Prvotním cílem tohoto dotazníku je zjistit, jestli peníze, které účastníci cestovního ruchu utratí ve Vašem městě, zde zůstávají a tudíž jsou jimi podporovány další místní podnikatelé a organizace.

Získaná data budou sloužit výhradně pro účely mé diplomové práce.

Děkuji Vám.

Hana Syrovátková

Studentka EF JU

syrovatkova.hanka@centrum.cz

+420 728 121 880

1) Provozují

- a. stravovací zařízení
- b. ubytovací zařízení
- c. sportovní zařízení
- d. kulturní zařízení
- e. jiné:

2) Mými zákazníky jsou (podělte procentuelně)

- a. rezidenti (obyvatelé Hluboké nad Vltavou nebo Bavorovic, Hroznějovic, Jeznice, Kostelce, Líšnice, Munic, Poněšic, Purkarce)
- b. nerezidenti z ČR (obyvatelé jiných obcí)
- c. cizinci

- 3) Zaměstnávám (podělte procentuelně)
- a. obyvatele Hluboké nad Vltavou (nebo Bavorovic, Hroznějovic, Jeznice, Kostelce, Líšnice, Munic, Poněšic, Purkarce)
 - b. dojíždějící
- 4) Jsou vašimi dodavateli firmy sídlící v regionu (procentuální vyjádření se týká objemu finančních prostředků vydaných ve prospěch dodavatelů)?
- region = katastrální území Hluboké nad Vltavou, tj. Hluboká, Bavorovice, Hroznějovice, Jeznice, Kostelec, Líšnice, Munice, Poněšice, Purkarec
- a. ano, více než 80 %
 - b. ano, většina (60 – 80 %)
 - c. zhruba polovina (40 – 60 %)
 - d. menšina (20 – 40 %)
 - e. téměř žádní
- 5) Jak nakládáte s vašimi zisky (rozdělte procentuelně):
- a. uložím
 - b. utratím v regionu (investice do podnikání, osobní spotřeba, apod.)
 - c. utratím mimo region (investice do podnikání, osobní spotřeba apod.)
- region = katastrální území Hluboké nad Vltavou
- 6) Kolik zaměstnáváte osob?
.....zaměstnanců
- 7) Jaký je Váš roční obrát?
.....Kč
- 8) Kdy vznikla Vaše firma, organizace, jak dlouho působíte na trhu?
.....roky / let

Mnohokrát Vám děkuji a přeji hezký den!

Příloha č. 2 Dotazník pro poskytovatele služeb v cestovním ruchu pro město Trhové Sviny

Dobrý den,

jmenuji se Hana Syrovátková a jsem studentkou Ekonomické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a v současné době píši diplomovou práci v oboru cestovní ruch. Ráda bych Vás požádala o zodpovězení následujících otázek, jejichž vyplnění Vám nezabere více než pár minut.

Prvotním cílem tohoto dotazníku je zjistit, jestli peníze, které účastníci cestovního ruchu utratí ve Vašem městě, zde zůstávají a tudíž jsou jimi podporovány další místní podnikatelé a organizace.

Získaná data budou sloužit výhradně pro účely mé diplomové práce.

Děkuji Vám.

Hana Syrovátková

Studentka EF JU

syrovatkova.hanka@centrum.cz

+420 728 121 880

1) Provozují

- a. stravovací zařízení
- b. ubytovací zařízení
- c. sportovní zařízení
- d. kulturní zařízení
- e. jiné:

2) Mými zákazníky jsou (podělte procentuelně)

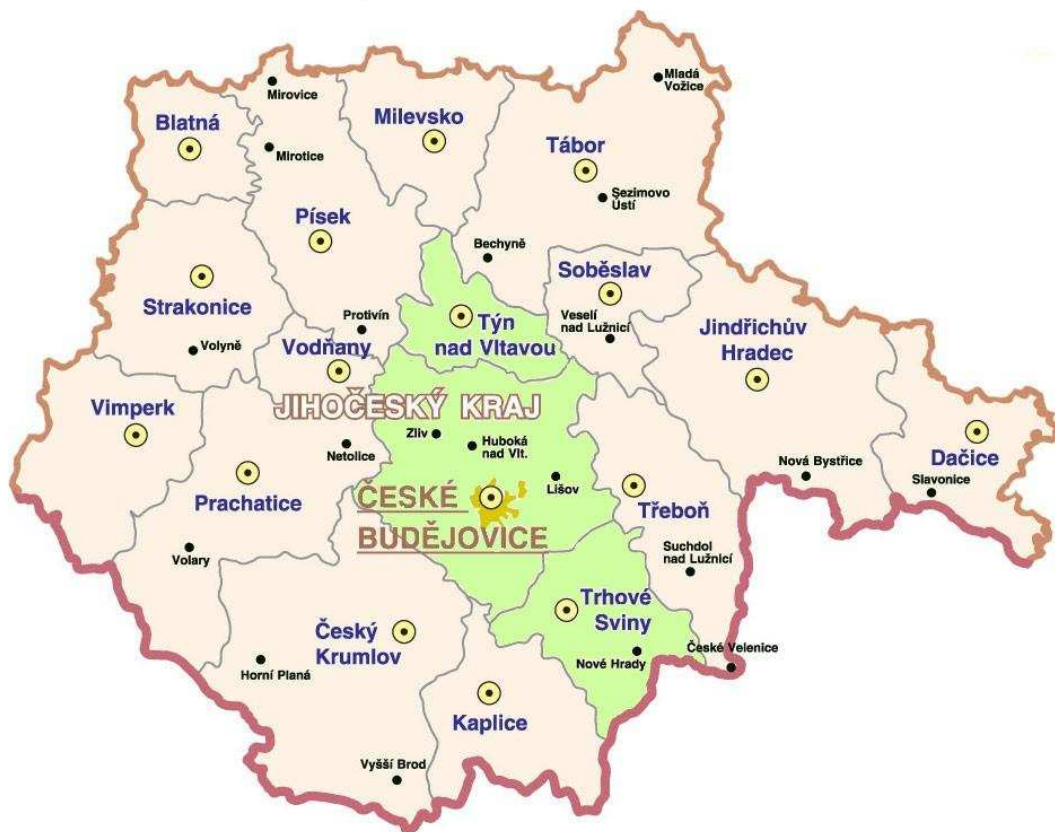
- a. rezidenti (obyvatelé Trhových Svinů nebo Březí, Bukvic, Čeřejova, Hrádku, Jedovar, Něchova, Nežetic, Otěvku, Pěčina, Rankova, Todně, Rejty, Sv. Trojice, Třebíčka, Veselky)
- b. nerezidenti z ČR (obyvatelé jiných obcí ČR)
- c. cizinci

- 3) Zaměstnávám především (podělte procentuelně)
- a. obyvatele Trhových Svinů (nebo Březí, Bukvic, Čeřejova, Hrádku, Jedovar, Něchova, Nežetic, Otěvku, Pěčina, Rankova, Todně, Rejty, Sv. Trojice, Třebíčka, Veselky)
 - b. dojíždějící
- 4) Jsou vašimi dodavateli firmy sídlící v regionu (procentuální vyjádření se týká objemu finančních prostředků vydaných ve prospěch dodavatelů)?
- region = katastrální území Trhových Svinů, tj. Trhové Sviny, Březí, Bukvice, Čeřejov, Hrádek, Jedovary, Něchov, Nežetice, Otěvěk, Pěčín, Rankov, Todně, Rejta, Sv. Trojice, Třebíčko, Veselka
- a. ano, více než 80 %
 - b. ano, většina (60 – 80 %)
 - c. zhruba polovina (40 – 60 %)
 - d. menšina (20 – 40 %)
 - e. téměř žádní
- 5) Jak nakládáte s vašimi zisky (rozdělte procentuelně):
- a. uložím
 - b. utratím v regionu (investice do podnikání, osobní spotřeba apod.)
 - c. utratím mimo region (investice do podnikání, osobní spotřeba apod.)
- region = katastrální území Trhových Svinů
- 6) Kolik zaměstnáváte osob?
..... zaměstnanců
- 7) Jaký je Váš roční obrát?
.....Kč
- 8) Kdy vznikla Vaše firma, organizace, jak dlouho působíte na trhu?
.....roky / let

Mnohokrát Vám děkuji a přeji hezký den!

Příloha č. 3 Charakteristika okresu České Budějovice

Obr.: Okres České Budějovice

Pramen: Jihočeský kraj [online]. Praha: Topograf spol. s r. o., 2006. [cit. 2011-02-11]. Dostupné na WWW: <<http://spravnimapa.topograf.cz/jihocesky-kraj>>

Okres České Budějovice vznikl v roce 1960 při reorganizaci správního rozdělení republiky. Většinu nynějšího okresu tvoří bývalé okresy České Budějovice, Trhové Sviny a Tým nad Vltavou, dále ještě několik přidružených obcí z dalších bývalých okresů. Okres sousedí se všemi okresy Jihočeského kraje - Český Krumlov, Prachatic, Strakonice, Písek, Tábor, Jindřichův Hradec a na jihovýchodě ohraničuje jeho území státní hranice s Rakouskem v délce 22 km.

Rozloha okresu je 1 638 km² a jeho území má protáhlý tvar od severu k jihovýchodu s maximální délkou 77 km a šířkou 33 km. Převážná část území je pahorkatinou, střední část okresu tvoří českobudějovická pánev, která se na jihovýchodě zdvíhá do Novohradských hor. Nejvýše položeným místem je vrchol hory Vysoká v Novohradských horách (1 034 m n.m.). Nejnižší se nachází údolí řeky Vltavy u Týna nad Vltavou (343 m n.m.). Průměrná nadmořská

výška se pohybuje kolem 500 m. V okrese převládá chladnější podnebí s průměrnou roční teplotou 7 – 8 °C. Průměrné množství srážek se pohybuje v rozpětí od 400 do 2 100 mm/m². Z celkového ročního úhrnu srážek připadá 25 % na jaro, 40 % na léto, 20 % na podzim a 15 % na zimu. Charakteristickým znakem okresu je velké množství vodních ploch, pokrývají necelých 6 % okresu. Na zamokřeném území bylo v minulosti vybudováno cca 300 rybníků, z nichž nejznámější je Bezdrev nedaleko Hluboké nad Vltavou. Od jihu k severu okres protíná řeka Vltava s hlavními vodními zdroji z přítoků řeky Malše v Českých Budějovicích a řeky Lužnice u Týna nad Vltavou. V okrese bylo vybudováno několik vodních děl, nejvýznamnější Římov na řece Malši zásobuje pitnou vodou značnou část celých jižních Čech. Více než polovinu z plochy okresu tvoří zemědělská půda, z toho zhruba 80 % je půda orná. Na lesy připadá zhruba třetina ploch okresu a jsou převážně jehličnaté a smíšené. Okres nemá mnoho surovinových zdrojů, významnější jsou pouze naleziště grafitu u Týna nad Vltavou, suroviny pro stavební činnost (žula, rula, křemelina, různé druhy jílu, písek) a rašelina.

Trvalý nebo dlouhodobý (cizinci s pobytem delším než 90 dnů) pobyt má v okrese 186 tis. obyvatel, což zařazuje okres na první místo co do počtu obyvatel v Jihočeském kraji a na deváté místo v celé České republice. Hustota obyvatel je v okrese 113 obyv./km² a téměř dvojnásobně překračuje krajský průměr. Nej hustěji jsou osídleny České Budějovice, nejmenší hustota osídlení je v oblasti Novohradska, kde se projevilo vysídlování obyvatel podél státních hranic. Struktura osídlení není v okrese rovnoměrná, zhruba 70 % obyvatel žije ve městech, přičemž ve městě České Budějovice je to více než polovina obyvatel okresu. V dlouhodobém vývoji (od r. 1990) patří okres k regionům s trvalým vzestupem počtu obyvatel. Vyšší nárůst se přitom projevuje po roce 2001, zejména pak od roku 2004. Rozhodujícím zdrojem růstu je kladné saldo stěhování. Přirozená měna obyvatelstva se na zvyšování jejich počtu podílí pozitivně až v posledních letech.

V ekonomické oblasti se výrazně projevuje vliv Českých Budějovic jako územně správního centra kraje. V okrese je zaregistrováno 47 tis. ekonomických subjektů, což je téměř třetina z celého kraje. Z hlediska odvětvové struktury se okres České Budějovice zcela odlišuje od ostatních okresů. Podle počtu zaměstnanců je zde výrazněji zastoupen sektor služeb, jehož podíl (přes 11 %) je proti ostatním okresům zhruba o polovinu vyšší. Vyšší je také zaměstnanost v obchodě a dopravě. Naproti tomu podíl průmyslu nedosahuje průměrné zastoupení v kraji, přestože počet zaměstnanců v průmyslu představuje více než třetinový podíl z celokrajské hodnoty. Vůbec nejnižší relativní zastoupení má pak zemědělství, na něj připadají jen 4 % z celkového počtu zaměstnanců (toto číslo nezahrnuje soukromé zemědělce).

Převážná většina školských, zdravotnických, kulturních a sportovních zařízení je soustředěna ve městech, především v Českých Budějovicích, v Týně nad Vltavou a Trhových Svinech. V okrese je celkem 72 mateřských škol s více než 5 000 zapsanými dětmi, 52 základních škol s 15 523 žáky, 10 gymnázií s téměř 3 500 žáky, 15 středních odborných škol s téměř 4 400 žáky, 11 středních odborných učilišť s téměř 5 000 uční a 6 vyšších odborných škol s téměř 1 300 žáky. Vysokoškolské vzdělání je možno získat na 2 státních a 2 soukromých vysokých školách. Jihočeská univerzita nabízí studium na 7 fakultách (ekonomická, filozofická, pedagogická, přírodovědecká, teologická, zemědělská a zdravotně sociální). V denním studiu zde studuje zhruba 8 000 studentů, další jsou zapojeni v jiných formách studia. V Českých Budějovicích má 2 pracoviště Akademie věd ČR - Ústav systémové biologie a ekologie AV ČR a Biologické centrum AV ČR.

Zdravotnická péče je poskytována především v nemocnici s téměř 1 300 lůžky, dále je v okrese (včetně detašovaných pracovišť) 6 poliklinik, 114 ordinací praktického lékaře pro dospělé, 72 ordinací lékaře pro děti a dorost, 111 ordinací stomatologa, 28 ordinací gynekologa, 167 ordinací specialisty, 87 ostatních samostatných zařízení. V Českých Budějovicích je zřízena rovněž lékařská služba první pomoci (s detašovanými pracovišti v Týně nad Vltavou a Trhových Svinech) a transfúzní stanice. V okrese je 10 domovů pro seniory s kapacitou více než 900 lůžek. V posledních letech vzrůstá počet domů s pečovatelskou službou, v současnosti je pro staré občany k dispozici 21 domů s 908 byty. Celková kapacita zařízení sociální péče pro staré občany by mohla uspokojit cca 8 % obyvatel starších 65 let.

Zdroj:

Charakteristika okresu České Budějovice [online] České Budějovice: Český statistický úřad, 2009. Posl. úpravy: 19. 06. 2009 [cit. 2011-02-11]. Dostupné na WWW: <http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_cb>